

Ministerstvo
zemědělství

Situační a výhledová zpráva

Mléko

2026

ČMSM	Českomoravský svaz mlékárenský
ČSÚ	Český statistický úřad
EK	Evropská komise
FAO	(Food and Agriculture Organization of the United Nations) – Organizace pro výživu a zemědělství
IDF	Mezinárodní mlékařská federace
MZe	Ministerstvo zemědělství
OECD	(Organisation for Economic Co-operation and Development) – Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
SVS	Státní veterinární správa ČR
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
WTO	(World Trade Organisation) – Světová obchodní organizace

Odbor živočišných komodit a ochrany zvířat MZe

Odpovědná redaktorka:

Ing. Barbora Vona, DiS., MZe

Spolupracovník:

Ing. Jiří Kopáček, CSc., ČMSM

Ředitel odboru živočišných komodit a ochrany zvířat

Ing. Pavel Hakl, MZe

Autoři touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol, podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na webových stránkách MZe: www.mze.gov.cz.

Autor fotografie:

Yulia Furman/Shutterstock.com

Vydalo:

Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
www.mze.gov.cz, info@mze.gov.cz

ISBN 978-80-7434-867-9

Situační a výhledová zpráva

Mléko

Obsah

Seznam použitých zkratk	3
1. Úvod	5
2. Souhrn	5
3. Světový trh s mlékem a mléčnými výrobky	8
3.1. Přehled vývoje produkce mléka na světovém trhu s mlékem a mléčnými výrobky	8
3.2. Světový obchod s mlékem a mléčnými výrobky v roce 2024	12
3.3. Ceny	23
3.4. Střednědobý výhled na mléčných trzích 2025–2034	24
4. Produkce a užití mléka v ČR	25
5. Bilance produkce a užití mléka	32
5.1. Změny produkce a užití mléka v roce 2025 ve srovnání s rokem 2024	33
6. Zpracovatelský průmysl	35
6.1. Konzumní mléka a smetany	39
6.2. Jogurty a ostatní tekuté kysané mléčné výrobky	39
6.3. Tvarohové speciality, mléčné pudinky	43
6.4. Sýry a tvarohy	43
6.5. Máslo a mléčné pomazánky	47
6.6. Sušená a kondenzovaná mléka.	48
7. Spotřeba mléka a mlékárenských výrobků	50
8. Cenový vývoj	52
8.1. Výkupní ceny mléka	52
8.2. Ceny průmyslových výrobců (CPV)	56
8.3. Spotřebitelské ceny (SC)	62
9. Zahraniční obchod	69
9.1. Vývoj zahraničního obchodu v roce 2025	69
10. Opatření na trhu s mlékem a mléčnými výrobky.	76

Seznam použitých zkratk

AEKO	Agroenvironmentálně-klimatická opatření
ANC	Oblasti s přírodními a jinými omezeními (z angl. Areas with Natural Constraints)
BISS	Základní podpora příjmu pro udržitelnost (z angl. Basic Income Support for Sustainability)
CAGR	Složená roční míra růstu (z angl. Compound Annual Growth Rate)
CIS	Podpora příjmu vázaná na produkci (z angl. Coupled Income Support)
CPM	Celkový počet mikroorganismů
CPV	Cena průmyslových výrobců
CRISS	Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (z angl. Complementary Redistributive Income Support for Sustainability)
ČMSCH	Českomoravská společnost chovatelů
ČMSM	Českomoravský svaz mlékárenský
ČSN	Česká státní norma
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DFA	Dairy Farmers of America
DP	Dotační program MZe
DRP	Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost
DŽPZ	Dobré životní podmínky zvířat
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
EUR	Euro
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FAO	Světová organizace pro výživu a zemědělství (z angl. Food and Agriculture Organization)
FDPI	Index cen mléčných výrobků (z angl. FAO Dairy Price Index)
CHOP	Chráněné označení původu
CHZO	Chráněné zeměpisné označení
IDF	Mezinárodní mlékařská federace (z angl. International Dairy Federation)
IZR	Integrovaný zemědělský registr
Kč	Koruna česká
KN	Kombinovaná nomenklatura
LDC	Nejméně rozvinuté země (z angl. Least Developed Countries)
LFA	Méně příznivé oblasti (z angl. Less Favoured Areas)
LIFDC	Země s nízkým příjmem potravin (z angl. Low-Income Food Deficit Countries)
LPIS	Systém identifikace zemědělských pozemků (z angl. Land Parcel Identification System)
MZE	Ministerstvo zemědělství

OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (z angl. Organisation for Economic Co-operation and Development)
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
PRV	Program rozvoje venkova
PSB	Počet somatických buněk
RIL	Rezidua inhibičních látek
SB	Somatické buňky
SC	Spotřebitelské ceny
SF	Platba pro mladé zemědělce (z angl. smart farmer)
SOM	Sušené odstředěné mléko
SMP	Sušené odstředěné mléko (z angl. skimmed milk powder)
SPM	Sušené plnotučné mléko
SVS	Státní veterinární správa ČR
SVZ	Situační výhledové zprávy
SZIF	Státní zemědělský investiční fond
SZP	Společná zemědělská politika
TTP	Trvalé travní porosty
UA	Ukrajina
UK	Spojené království (z angl. United Kingdom)
USA	Spojené státy americké (z angl. United States of America)
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VCS	Dobrovolná vázaná podpora (z angl. Voluntary Coupled Support)
VDJ	Velké dobytčí jednotky
WMP	Sušené plnotučné mléko (z angl. whole milk powder)
WTO	Světová obchodní organizace (z angl. World Trade Organization)
YF	Doplňková podpora příjmu pro mladé zemědělce (z angl. young farmers)

1. Úvod

Cílem situační a výhledové zprávy Mléko je informovat veřejnost o důležitých aspektech produkce a základních údajích v odvětví mléka a mléčných výrobků.

V jednotlivých kapitolách poskytuje SVZ údaje o světovém a domácím trhu s mlékem a mléčnými výrobky, o vývoji ve zpracovatelském průmyslu, zahraničním trhu, spotřebě, opatřeních na trhu apod.

2. Souhrn

První kapitolou Situační a výhledové zprávy Mléko je Světový trh s mlékem a mléčnými výrobky, neboť komodita mléko je významně ovlivňována situací na evropském i světovém trhu. Téměř čtvrtina české produkce mléka je vyvážena ke zpracování do zahraničních mlékáren, především do Německa, Itálie a na Slovensko, a vývoj na těchto trzích se proto bezprostředně promítá do ekonomiky českého mléčného sektoru.

Rok 2025 byl charakteristický relativní stabilizací trhu s mlékem po výrazných cenových výkyvech předchozích let. Mezi hlavní faktory ovlivňující světový obchod s mléčnými výrobky patřila nejistota spojená s obchodní politikou významných světových ekonomik, pokračující antidumpingová a antisubvenční šetření vůči některým zemědělským a potravinářským komoditám, vývoj poptávky na klíčových exportních trzích a rostoucí konkurence mezi hlavními světovými exportéry mléčných výrobků. Významným tématem zůstala také konkurenceschopnost evropského mlékárenského sektoru v podmínkách zpřísnujících se environmentálních a klimatických požadavků.

Přestože dopady ruské invaze na Ukrajinu již nebyly na trhu s mlékem tak bezprostřední jako v předchozích letech, nadále ovlivňovaly geopolitickou situaci, mezinárodní obchod a cenový vývoj některých vstupů. Pro producenty mléka tak i nadále představovaly významné faktory zejména vývoj cen krmiv, energií, pohonných hmot a situace na světových trzích s mléčnými výrobky.

Pro zvládání výzev, kterým sektor mléka čelí, jsou nezbytné strategické informace o trhu a efektivní řešení klíčových problémů, které se týkají trhu s mlékem v současnosti i v dlouhodobém horizontu. Odvětví musí být flexibilní a schopné reagovat na nové požadavky spotřebitelů a měnící se trendy spotřeby, jako je poptávka po produktech bez geneticky modifikovaných organismů, produktech ekologického zemědělství, výrobcích se zvýšeným obsahem bílkovin, bezlaktózových výrobcích nebo mléku a mléčných výrobcích pocházejících z chovů splňujících vyšší standardy dobrých životních podmínek zvířat. Rostoucí význam získávají rovněž požadavky na transparentnost původu potravin, udržitelnost výroby a snižování environmentálních dopadů produkce.

Volatilita cen v mléčném sektoru je i nadále ovlivňována vývojem nabídky a poptávky na světových trzích, obchodní politikou významných světových ekonomik, geopolitickými riziky, měnícími se podmínkami mezinárodního obchodu a kolísáním cen vstupů, zejména krmiv, energií a pohonných hmot. Významnou roli hraje rovněž vývoj poptávky na klíčových exportních trzích a konkurenceschopnost hlavních světových producentů mléka a mléčných výrobků. Rostoucí spotřeba mléčných výrobků v rozvojových zemích nadále vytváří příležitosti pro mezinárodní obchod a investice, zároveň však zvyšuje citlivost trhu na ekonomické, klimatické a geopolitické změny.

V mlékárenském průmyslu se stále více prosazují moderní technologie zaměřené na udržitelnost, efektivitu výroby a snižování environmentální stopy. Digitalizace, automatizace a využívání prvků precizního zemědělství umožňují optimalizovat výrobní procesy, zvyšovat produktivitu práce, snižovat spotřebu energie a vody a současně omezovat emise skleníkových plynů. Tyto inovace přispívají ke zvyšování konkurenceschopnosti podniků a jejich schopnosti reagovat na rostoucí požadavky spotřebitelů, obchodních řetězců i regulatorních orgánů.

Ve střednědobém horizontu se očekává pokračující růst světové produkce i spotřeby mléka a mléčných výrobků, především v rozvojových regionech. Současně bude sektor čelit rostoucím požadavkům na ochranu klimatu, welfare zvířat, efektivní využívání zdrojů a udržitelnost produkce. Další vývoj trhu bude významně ovlivňován také geopolitickou situací, obchodními vztahy mezi hlavními exportními a importními regiony a vývojem světové poptávky po mléčných výrobcích.

Na domácím trhu si mléčný sektor nadále udržuje vysokou míru soběstačnosti a významné postavení v rámci českého zemědělství. V roce 2025 dosáhly stavy dojených krav 342 541 kusů. Současně pokračoval růst užitkovosti, když průměrná roční mléčná užitkovost vzrostla meziročně o 4,3 % na 9 989,2 litrů na dojnici. Díky vysoké produktivitě chovu dosáhla celková produkce mléka přibližně 3,40 mld. litrů. V plemenné skladbě dojených krav si i nadále udrželo dominantní postavení holštýnské plemeno, které tvořilo přibližně 62,5 % krav zapojených do kontroly užitkovosti (včetně kříženek s podílem krve H 51 % a více), zatímco podíl českého strakatého plemene činil přibližně 33,5 %.

Z administrace Státního zemědělského intervenčního fondu vyplývá, že k 31. 12. 2025 bylo evidováno 1 231 producentů dodávajících mléko prvnímu kupujícímu. V organizaci prodeje syrového mléka bylo k 31. 12. 2025 registrováno celkem 65 prvních kupujících mléka. Z registrovaného počtu prvních kupujících bylo 40 zpracovatelů mléka, zatímco zbývajících 25 tvořilo současně uznané organizace producentů. K 31. 12. 2025 bylo evidováno 19 organizací producentů v odvětví mléka. Prodej mléka prostřednictvím odbytových organizací a organizací producentů si i nadále udržoval významné postavení při odbytu syrového mléka.

Tržby za mléko v roce 2025 v České republice dosáhly 36,2 mld. Kč a byly meziročně vyšší o 16,0 %, tj. o 5,0 mld. Kč. Průměrná roční cena za mléko placená mlékárnami na území České republiky za rok 2025 dosáhla 13,08 Kč/l a byla meziročně vyšší o 15,4 % (+1,75 Kč/l). Ve výběrovém šetření ÚZEI o nákladech na výrobu mléka byly tyto pro rok 2025 předběžně odhadnuty na 10,23 Kč/l. Nákladová rentabilita výroby mléka je za rok 2025 předběžně odhadována na 27,88 %.

Za rok 2025 platily mlékárny producentům mléka oproti roku 2024 vyšší cenu za mléko. Průměrná cena za rok 2025 při průměrném obsahu tuku 3,92 % a bílkovin 3,51 % dosáhla 13,08 Kč/l mléka. Cena vykazovaná v rámci šetření SZIF, tzn. včetně zohlednění realizačních cen mléka na zahraničních trzích (především v Německu a Itálii), činila v roce 2025 v průměru 13,22 Kč/l mléka (meziroční zvýšení o 14,8 %, tj. o 1,70 Kč/l). Ceny průmyslových výrobců (CPV) u většiny sledovaných mlékárenských výrobků v meziročním porovnání vzrostly, přičemž nejvýraznější nárůst byl zaznamenán u másla a sušeného odtučněného mléka.

V roce 2025 mlékárenský průmysl nakoupil 2 764,0 mil. l mléka, což bylo v meziročním srovnání více o 6,0 mil. l mléka (tj. +0,2 %) než v roce 2024. Podíl dovozu mléčných výrobků na domácí spotřebě v roce 2025 představoval 55,8 %, což ve svém důsledku ovlivňuje domácí spotřebu. V porovnání s rokem 2024 se objem mléka ke zpracování v tuzemských mlékárnách mírně zvýšil. V roce 2025 se meziročně zvýšila výroba přírodních sýrů (+2,6 %), tvarohů (+4,7 %), tavených sýrů (+0,8 %), jogurtů (+5,3 %), konzumního mléka (+2,5 %) a másla (+2,4 %). K poklesu výroby naopak došlo u sušených mlék (-9,4 %), kondenzovaných mlék (-4,8 %), smetanových krémů (-6,1 %), mléčných dezertů (-5,8 %) a školního mléka (-32,2 %).

Pro zvýšení spotřeby mléka a mléčných výrobků na domácím trhu je důležité posilovat důvěru spotřebitelů, například prostřednictvím značek kvality a důrazu na bezpečnost potravin. Spotřeba mléka a mléčných výrobků v České republice dlouhodobě roste. V roce 2025 dosáhla spotřeba mléka a mléčných výrobků v hodnotě mléka (bez másla) 278,7 kg na obyvatele a rok, což představovalo meziroční nárůst o 6,8 %. Významně vzrostla zejména spotřeba sýrů a tvarohů, která dosáhla rekordní úrovně 21,0 kg na obyvatele a rok. Zvýšila se rovněž spotřeba konzumního mléka na 58,2 kg na obyvatele a rok a spotřeba másla, která dosáhla 5,5 kg na obyvatele a rok.

Podpora spotřeby mléka a mléčných výrobků, například prostřednictvím školních projektů v EU a České republice, má dlouholetou tradici (program Mléko do škol funguje v EU od roku 1977, v České republice od roku 1999). V průběhu let docházelo k postupným změnám podporovaných výrobků, a to jak na úrovni EU, tak i v České republice. Zatímco v počátcích programu byl rozhodujícím kritériem

zejména obsah tuku, v současnosti je větší důraz kladen na obsah cukru a soli v podporovaných výrobcích. V současné době jsou podpory realizovány prostřednictvím projektu Ovoce, zelenina a mléko do škol. Jeho cílem je zvýšení konzumace čerstvého ovoce, zeleniny, mléka a mléčných výrobků, ale také vzdělávání žáků v oblasti zdravého stravování, zemědělství a zpracování potravin prostřednictvím doprovodných vzdělávacích aktivit. Zapojení do projektu je pro školy dobrovolné. Ve školním roce 2025/2026 bylo do projektu v České republice zapojeno 3 673 škol s 525 299 žáky. Celkový roční limit podpory na jednoho žáka činil 261,50 Kč.

Bilance zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky je v České republice dlouhodobě kladná. Celková finanční hodnota vývozu za rok 2025 meziročně vzrostla o 8,2 %. Stejného trendu bylo dosaženo u finanční hodnoty dovozu, která za dané období vzrostla o 5,5 %. Z pohledu objemu dovozu mléka a mléčných výrobků bylo patrné meziroční zvýšení dovozu o 1,6 %, objem vývozu se oproti roku 2024 také zvýšil, a to o 1,8 %. Přetrvávala záporná bilance zahraničního obchodu s máslem, sýry a tvarohy. Dovoz sýrů a tvarohů představoval 64,5 % podílu domácí výroby sýrů a tvarohů. Přestože Česká republika zůstává čistým vývozcem mléka a mléčných výrobků, nadále přetrvává vysoký podíl dovážených výrobků na domácí spotřebě, který v roce 2025 dosáhl 55,8 %.

Cílem současné zemědělské politiky je mimo jiné zajistit přiměřenou životní úroveň producentů mléka. Zemědělské příjmy jsou tradičně spojeny se světovými tržními cenami mléka a mléčných výrobků, a to prostřednictvím ceny, kterou platí mlékárny producentům mléka. V odvětví mléka se v současné době využívá několik podpůrných mechanismů.

Podpora sektoru je realizována zejména prostřednictvím Strategického plánu společné zemědělské politiky, který zahrnuje přímé platby a intervence rozvoje venkova. V roce 2025 bylo na základě intervencí administrovaných prostřednictvím Jednotné žádosti zemědělcům vyplaceno téměř 30,0 mld. Kč. Z toho 6,1 mld. Kč bylo poskytnuto na základní podporu příjmu pro udržitelnost (BISS), 5,4 mld. Kč na základní celofaremní ekoplatbu a 4,5 mld. Kč na redistributivní platbu poskytovanou na prvních 150 ha zemědělského podniku. Stejně jako v minulých letech zemědělci získali příspěvky na tzv. citlivé komodity (CIS, dříve VCS). V České republice jde například o chov dojníc nebo pěstování vybraných druhů ovoce a zeleniny. Platby vázané na produkci byly financovány částkou přibližně 3,3 mld. Kč. Na platbu pro malé zemědělce, která přispívá ke stabilizaci příjmů drobných aktivních zemědělců s výměrou do 10 ha, bylo vyplaceno více než 85 mil. Kč. Mladým zemědělcům připadla částka přesahující 163 mil. Kč.

Vedle evropských podpor byly producentům mléka poskytovány také národní dotace. Významnou podporou pro sektor dojeného skotu byl zejména dotační program 20.A. – Zlepšení životních podmínek v chovu dojníc, v jehož rámci bylo v roce 2025 vyplaceno přibližně 472 mil. Kč. Dotační program 19.A. – Podpora na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ nebyl ani v roce 2025 realizován, neboť cíle, pro které byl zaveden, byly již naplněny.

3. Světový trh s mlékem a mléčnými výrobky

- V roce 2024 vzrostla meziročně globální produkce mléka o 2,2 % na celkových 983 milionů t mléka.
- V roce 2024 došlo k oživení světového obchodu s mléčnými výrobky, přičemž celkový světový obchod meziročně vzrostl o 2,1 %.
- Světový obchod s máslem a mléčnými tuky byl v roce 2024 podporován silnou globální poptávkou a omezenou nabídkou mléčného tuku, přičemž ceny másla meziročně výrazně vzrostly.
- Světový obchod se sýry pokračoval v roce 2024 v růstu, především díky stabilní poptávce a růstu exportů hlavních světových producentů.
- Globální obchod se sušeným odstředěným mlékem (SMP) v roce 2024 meziročně poklesl o 1,5 %, zejména v důsledku pokračující slabší poptávky z Číny.
- Globální obchod s plnotučným sušeným mlékem (WMP) v roce 2024 meziročně vzrostl pouze mírně (+0,4 %), přičemž trh nadále významně ovlivňovala nižší čínská poptávka.
- Globální obchod s mlékem a smetanou v roce 2024 meziročně vzrostl o 4,8 % na celkových 4 375 tisíc t.
- Index cen mléčných výrobků FAO v roce 2024 meziročně vzrostl o 4,8 %, přičemž nejvýraznější růst zaznamenaly ceny másla.
- Mezi největší světové producenty mléka patří Indie, EU-27, USA, Čína a Brazílie.
- EU-27 si i nadále udržela postavení největšího světového exportéra mléčných výrobků, zejména sýrů a mléka se smetanou, zatímco Nový Zéland zůstává dominantním exportérem WMP a másla.

3.1. Přehled vývoje produkce mléka na světovém trhu s mlékem a mléčnými výrobky

V roce 2024 vzrostla meziročně globální produkce mléka o 2,2 % (po očištění o přestupný den o 1,9 %) na celkových 983 milionů t. Pokud bude tento průměrný meziroční růst pokračovat, světová produkce mléka by měla v roce 2025 překročit hranici 1 miliardy t. I nadále se prohlubuje rozdíl mezi tradičními exportně orientovanými regiony a rozvíjejícími se zeměmi, zejména Asií a Afrikou, které vykazují výrazný růst produkce mléka. Tento růst je podporován především rostoucí domácí poptávkou, vládní podporou sektoru a obecně příznivými cenami mléka.

Globální produkce kravského mléka, které tvoří přibližně 81 % světové produkce mléka, vzrostla v roce 2024 o 2,2 % na 799 milionů t. Největší podíl na růstu produkce kravského mléka měla Asie, která se na celkovém navýšení podílela přibližně dvěma třetinami. Produkce kravského mléka v Asii meziročně vzrostla o 4,1 %, přičemž hlavním tahounem růstu zůstává Indie. Afrika zaznamenala nejvyšší relativní tempo růstu produkce (+5,7 %). Naopak v Severní Americe, Evropě, Oceánii i Jižní Americe zůstalo tempo růstu pod světovým průměrem. Produkce kravského mléka v EU-27 vzrostla pouze mírně (+0,6 %).

Na globální úrovni dodávky kravského mléka vzrostly v roce 2024 o 0,8 % na rekordních 467 milionů t. Růst produkce mléčných výrobků byl mezi jednotlivými komoditami rozdílný. Zpracovatelé navyšovali především výrobu fermentovaných výrobků (+6,1 %), sýrů (+2,0 %), másla a máselného tuku (+2,0 %) a plnotučného sušeného mléka (+2,0 %). Naopak výroba sušeného odstředěného mléka (SMP) poklesla o 2,3 % a produkce tekutého mléka se snížila o 1,3 %.

V roce 2024 rostla globální spotřeba mléka a mléčných výrobků rychleji než samotná produkce mléka. Spotřeba meziročně vzrostla o 2,5 %, což představuje nejvyšší tempo růstu od roku 2021. Průměrná světová spotřeba mléka dosáhla 120,7 kg na obyvatele, meziročně o 1,6 % více. Asie si nadále udržela postavení největšího světového konzumenta mléka a mléčných výrobků s přibližně 50% podílem na celkové světové spotřebě.

Světový obchod s mléčnými výrobky v roce 2024 meziročně vzrostl o 2,1 %, když hlavní exportéři přesměrovali obchodní toky v reakci na slabší poptávku z Číny. Výrazně rostl zejména obchod se sýry a máslem. Export plnotučného sušeného mléka (WMP) vzrostl pouze mírně (+0,4 %), zatímco obchod se sušeným odstředěným mlékem poklesl o 1,5 %. EU-27 si udržela pozici největšího světového exportéra mléčných výrobků s podílem 27 %, přičemž nadále dominuje zejména exportu sýrů a mléka a smetany. Druhým největším exportérem zůstává Nový Zéland s podílem 22 %, dominantní především u exportu WMP a másla.

Index cen mléčných výrobků FAO v roce 2024 meziročně vzrostl o 4,8 %. Růst cen byl podporován silnou poptávkou při relativně omezené nabídce, zejména u másla. Nejvýrazněji vzrostly ceny másla (+37 %), zatímco ceny SMP zůstaly prakticky beze změny. Naopak cenový index sýrů byl v průměru o 4,3 % nižší než v roce 2023. Výkupní ceny mléka se v roce 2024 ve většině významných regionů zvýšily, například v EU-27 o 3,1 %, v USA o 10,9 % a na Novém Zélandu o 11,1 %, zatímco v Číně pokračoval pokles cen mléka.

Produkce kravského mléka v EU-27 vzrostla v roce 2024 meziročně o 0,6 %, přičemž vývoj v jednotlivých členských státech byl rozdílný. Výraznější růst produkce zaznamenalo zejména Polsko (+4,0 %) a Itálie (+1,9 %), zatímco Německo (-0,3 %) a Nizozemsko (-2,3 %) vykázaly pokles produkce, mimo jiné i v důsledku šíření katarální horečky ovcí. Francie zaznamenala mírný růst (+1,1 %). Tento vývoj potvrzuje pokračující rozdílnou dynamiku mezi jednotlivými členskými státy EU.

S produkcí 136,1 mil. t kravského mléka a meziročním růstem o 7,1 % si Indie dále upevnila postavení jednoznačně největšího světového producenta mléka. Růst produkce je podporován rostoucí domácí poptávkou, zvyšováním produktivity i vládní podporou sektoru. Významný růst zaznamenaly také další země jižní Asie, například Bangladéš (+6,9 %) a Pákistán (+3,8 %).

Produkce mléka v USA v roce 2024 mírně poklesla (-0,2 %), což potvrzuje pokračující stagnaci amerického mlékárenského sektoru. Významnou roli sehrála zejména ptačí chřipka, která negativně ovlivnila užitkovost dojnic. Naopak Brazílie pokračovala v růstu produkce (+3,4 %), zatímco Argentina zaznamenala výrazný pokles (-6,5 %) v důsledku nepříznivých klimatických podmínek a ekonomických problémů. Rusko zvýšilo produkci o 0,8 %, zatímco Bělorusko zaznamenalo výraznější růst (+5,1 %), podporovaný pokračující snahou o posílení soběstačnosti a vládní podporou sektoru.

Na rozdíl od předchozího roku zaznamenala Čína v roce 2024 pokles produkce kravského mléka o 2,8 %. Důvodem byla slabší domácí poptávka, přebytek mléka na trhu, pokles cen mléka a nižší důvěra spotřebitelů, což vedlo i ke snižování stavů dojnic. Tento vývoj významně ovlivnil také situaci na světovém trhu s mlékem a mléčnými výrobky.

Tabulka 1 – Top 20 producentů kravského mléka v roce 2024

Země		Produkce (mil. t)	Změna 2023/2024 (%)
EU		156,5	10,6
Z toho:	Německo	33,9	-0,3
	Francie	24,2	1,1
	Polsko	16,1	4,0
	Nizozemsko	14,4	-2,3
	Itálie	13,3	1,9
Indie		136,1	7,1

Země	Produkce (mil. t)	Změna 2023/2024 (%)
USA	102,5	-0,2
Čína	40,8	-2,8
Brazílie	37,7	3,4
Ruská federace	33,8	0,8
Pákistán	21,7	3,8
Nový Zéland	21,6	1,3
Turecko	21,0	5,4
Spojené království	15,7	1,1
Mexiko	14,0	1,7
Bangladéš	13,5	6,9
Uzbekistán	12,4	4,0
Argentina	10,9	-6,5
Kanada	10,6	0,8
Bělorusko	8,7	5,1
Austrálie	8,6	-0,7
Kolumbie	7,9	8,7
Irán	7,7	0,0
Japonsko	7,4	0,8

Zdroj: IDF

Poznámka: Indie, Pákistán a Austrálie – těmto státům končí hospodářský rok v jiných měsících, tedy jejich údaje nejsou konečné

Tabulka 2 – Světová produkce kravského mléka

Region	Produkce (1 000 t)					Změna 2023/2024 (%)
	2015	2020	2022	2023	2024	
Asie	192 061	247 533	266 845	279 091	290 555	4,1
EU-27	149 072	155 829	155 381	155 558	156 478	0,6
Severní a Střední Amerika	120 861	130 666	132 642	132 848	133 005	0,1
Evropa	73 393	73 817	72 716	73 415	74 147	1,0
Jižní Amerika	67 083	68 821	68 091	68 302	69 345	1,5
Afrika	36 779	40 946	41 728	42 812	45 251	5,7
Oceánie	31 581	31 125	29 513	29 964	30 188	0,7
Svět	670 830	748 737	766 917	781 990	798 970	2,2

Zdroj: IDF

Tabulka 3 – Mléko a mléčné výrobky – svět (tis. t mléčného ekvivalentu)

Stát	Produkce			Dovoz			Vývoz		
	Ø 2020–22	2023 odhad	2024 výhled	Ø 2020–22	2023 odhad	2024 výhled	Ø 2020–22 odhad	2023 odhad	2024 výhled
ASIE	419 584	449 130	459 833	50 115	50 493	49 420	9 352	9 548	10 210
Čína	38 243	43 298	43 199	18 360	15 837	14 179	100	272	399
Indie	220 870	239 300	245 900	96	185	180	475	251	538
Indonésie	906	837	808	3 395	3 253	3 527	61	49	49
Írán	8 500	8 760	8 850	116	167	143	1 408	2 079	2 471
Japonsko	7 549	7 298	7 335	1 992	1 701	1 924	52	65	21
Malajsie	45	45	45	2 395	2 321	2 533	473	447	470
Pákistán	60 619	64 435	66 368	315	174	180	11	17	22
Filipíny	28	29	33	2 653	2 323	2 734	89	28	24
Korejská republika	2 041	1 938	1 950	1 443	1 482	1 385	40	48	54
Saúdská Arábie	2 892	2 890	2 914	2 647	3 001	3 239	1 422	1 378	1 425
Singapur				1 461	1 257	1 256	409	401	500
Thajsko	1 278	1 210	1 185	1 692	1 833	1 887	304	338	405
Turecko	22 756	21 482	21 975	112	133	96	1 107	567	723
AFRIKA	54 355	53 872	53 986	10 436	9 937	9 785	1 183	1 261	1 263
Alžírsko	3 313	3 326	3 350	3 182	3 149	3 250	2	3	
Egypt	5 908	5 910	5 880	1 163	942	1 038	337	417	436
Keňa	5 751	5 780	5 840	163	160	116	4	7	9
Jižní Afrika	3 816	3 747	3 769	354	283	215	391	393	386
Tunisko	1 423	1 407	1 425	105	179	145	48	33	32
STŘEDNÍ AMERIKA A KARIBIK	19 664	20 109	20 307	6 033	6 261	6 669	776	633	687
Kostarika	1 218	1 230	1 235	65	70	89	128	92	118
Mexiko	13 299	13 735	13 960	3 791	4 036	4 299	260	140	244
JIŽNÍ AMERIKA	67 909	68 914	69 244	3 210	4 009	4 428	4 470	4 219	4 581
Argentina	11 750	11 665	10 908	21	27	35	2 322	2 016	2 150
Brazílie	36 380	37 490	38 165	1 072	1 920	1 879	112	84	107
Kolumbie	7 277	7 309	7 722	502	513	443	30	25	78
Uruguay	2 294	2 343	2 260	28	31	51	1 527	1 548	1 614

Stát	Produkce			Dovoz			Vývoz		
	Ø 2020–22	2023 odhad	2024 výhled	Ø 2020–22	2023 odhad	2024 výhled	Ø 2020–22 odhad	2023 odhad	2024 výhled
SEVERNÍ AMERIKA	111 941	112 798	112 554	3 028	3 204	3 420	14 209	13 248	13 056
Kanada	9 721	9 877	10 045	876	957	933	848	736	698
Spojené státy americké	102 220	102 921	102 509	2 143	2 239	2 478	13 361	12 513	12 358
EVROPA	233 930	234 122	235 910	12 347	10 404	10 815	34 423	33 872	32 960
Bělorusko	7 818	8 325	8 750	72	78	81	4 426	4 457	4 546
Evropská unie	159 799	159 821	161 100	3 341	3 063	3 018	24 880	24 458	23 503
Ruská federace	32 516	33 800	34 072	3 740	2 278	2 449	387	445	520
Ukrajina	8 582	7 430	7 161	327	220	234	507	472	536
Spojené království Velké Británie a Severního Irska	15 632	15 547	15 593	3 624	3 504	3 681	3 136	3 192	2 973
OCEÁNIE	30 477	29 739	30 224	1 718	1 818	1 727	23 125	23 113	23 556
Austrálie	8 852	8 470	8 668	1 225	1 352	1 224	2 962	2 559	3 183
Nový Zéland	21 603	21 245	21 531	241	210	169	20 159	20 549	20 367
SVĚT	937 860	968 684	982 057	86 888	86 126	86 264	87 538	85 893	86 313
LIFDC ¹⁾	58 409	59 158	59 548	3 790	4 024	3 530	667	565	486
LDC ²⁾	49 145	51 466	52 503	4 808	4 825	4 391	333	255	248

Zdroj: FAO, Dairy market review – Overview of global market developments in 2024

Poznámka: ¹⁾ LIFDC – low-income food deficit countries – země s nízkým příjmem potravin

²⁾ LDC – least developer countries – nejméně rozvinuté země

3.2. Světový obchod s mlékem a mléčnými výrobky v roce 2024

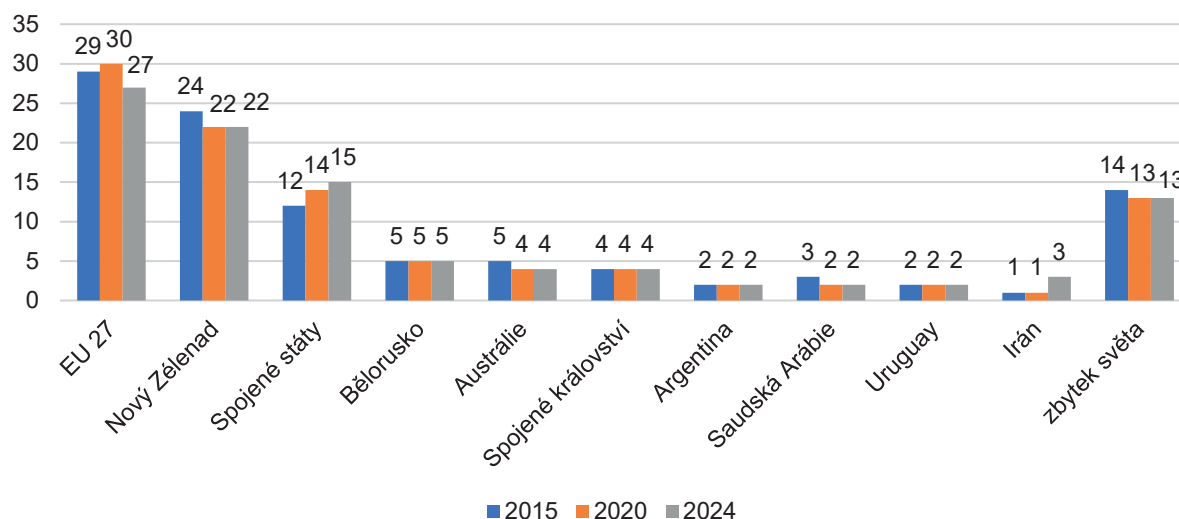
V roce 2024 došlo k oživení světového obchodu s mléčnými výrobky, přesto však globální trh nadále ovlivňovala slabší poptávka z Číny a přetrvávající vysoká konkurence mezi hlavními exportéry. Po slabším růstu světového obchodu v roce 2023 (+0,8 %) vzrostl světový obchod s mléčnými výrobky v roce 2024 o 2,1 %, tedy nad úroveň dlouhodobého trendu. Hlavní exportní regiony přesměřovaly obchodní toky do jiných částí světa v reakci na pokračující nižší čínské dovozy.

Přestože produkce mléka v hlavních exportních regionech v roce 2024 rostla pouze mírně, situace na trhu byla stabilnější než v předchozím roce. Nabídka mléčných výrobků zůstávala relativně vyrovnaná s poptávkou, avšak rozdílný vývoj jednotlivých komodit vedl k výrazně odlišné situaci

na jednotlivých trzích. Výrazně rostl zejména obchod se sýry a máslem, zatímco obchod se sušeným odstředěným mlékem nadále stagnoval nebo mírně klesal.

Čína nadále zůstávala klíčovým faktorem ovlivňujícím světový trh s mléčnými výrobky. Pokračující slabší domácí poptávka a vysoká domácí produkce vedly k nižším dovozům mléčných výrobků, což dále zvyšovalo konkurenční tlak mezi exportéry, zejména ze strany Nového Zélandu. Pokles čínské poptávky byl však částečně kompenzován růstem exportů do jihovýchodní Asie, na Blízký východ a do dalších rozvíjejících se regionů.

Graf 1 – Vývoj podílu exportu hlavních exportérů na světovém trhu s mlékem (v mléčném ekvivalentu) (%)

Zdroj: IDF

3.2.1 Máslo a mléčné tuky

Světový obchod s máslem a mléčnými tuky v roce 2024 výrazně oživil a meziročně vzrostl nad úroveň dlouhodobého trendu. Růst byl podporován především silnou globální poptávkou a relativně omezenou nabídkou másla na světovém trhu. Současně pokračoval růst cen másla, které v roce 2024 zaznamenalo nejvýraznější cenový nárůst ze všech hlavních mléčných komodit.

Nový Zéland si i nadále udržel postavení největšího světového exportéra másla a mléčných tuků. Produkce másla na Novém Zélandu v roce 2024 meziročně vzrostla o 1,2 %, přičemž vývoz do Číny se po předchozím poklesu zotavil, zatímco exporty do řady dalších trhů významně poklesly.

Podíl EU-27 na světovém obchodu s máslem zůstal významný, přestože produkce másla v EU meziročně poklesla o 1,2 %. Vývoj v jednotlivých členských státech byl rozdílný. Pokračoval pokles produkce zejména ve Francii, Nizozemsku a Irsku, zatímco Polsko dále navyšovalo výrobu.

Spojené státy americké naopak zaznamenaly výrazný růst produkce másla (+5,9 %), což bylo podpořeno pokračující silnou domácí poptávkou. Spotřeba másla v USA v roce 2024 meziročně vzrostla o 6,4 %, což potvrzuje pokračující růst oblíbenosti tukových mléčných výrobků na americkém trhu.

Globální trh s máslem a mléčnými tuky byl v roce 2024 nadále ovlivněn nižší poptávkou z Číny, avšak tento výpadek byl do značné míry kompenzován růstem poptávky v dalších regionech světa. Významným faktorem zůstávala také omezená nabídka v některých tradičních exportních regionech, zejména v části EU.

Tabulka 4 – Světový obchod s máslem a mléčnými tuky – hlavní vývozci

Země	Objem (tis. t)	Podíl na světovém trhu (%)	Změna 2023/2024 (%)
Nový Zéland	465,3	39,9	-1,8
EU-27	280,8	24,1	0,9
Bělorusko	80,0	6,9	-0,4
Indie	63,0	5,4	12,8
Spojené státy	48,4	4,2	6,2
UK	46,3	4,0	1,0
Irán	32,9	2,8	47,2
Argentina	22,8	2,0	13,5
Austrálie	22,7	1,9	-14,9
Saúdská Arábie	17,5	1,5	15,9
Světový obchod	1 165,0	100,0	2,2

Zdroj: IDF

Tabulka 5 – Vývoz másla a mléčných tuků – svět a vybrané země (1 000 t)

Země		2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
Nový Zéland		546	466	492	514	465	-9,5
EU-27 ¹⁾		271	319	257	292	281	-3,7
z toho:	Irsko	89	105	90	97	103	6,8
	Francie	45	51	56	56	61	8,0
	Nizozemsko	55	55	33	40	33	-16,9
	Dánsko	23	30	30	29	30	2,8
	Belgie	21	24	18	22	20	-11,0
	Ostatní	37	54	31	47	34	-28,5
Bělorusko		84	81	80	81	80	-1,7
Indie		9	20	26	31	74	138,4
USA		24	27	86	38	48	26,0
UK		53	65	51	57	46	-18,7
Irán		1	0	13	15	33	120,8
Argentina		9	21	29	24	23	-5,9
Austrálie		36	17	18	10	23	127,9
Saúdská Arábie		4	8	11	13	17	37,7
Uruguay		20	14	17	11	13	12,4
Ázerbajdžán		0	0	1	1	12	878,5
Zbytek světa		83	73	100	52	50	-5,1
Svět		1 140	1 110	1 180	1 140	1 165	2,2

Zdroj: IDF

Poznámka: ¹⁾ zahrnuje vnitřní obchod EU

Tabulka 6 – Dovoz másla a mléčných tuků – svět a vybrané země (1 000 t)

Země		2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
Čína ¹⁾		86	131	164	150	154	3,1
Rusko		95	135	103	123	135	9,8
USA		45	74	78	85	113	33,4
Saúdská Arábie		53	59	55	63	71	12,5
UK		93	77	54	57	62	8,8
Austrálie		25	43	41	50	44	3,0
EU-27 ²⁾		61	52	74	58	41	-30,0
z toho:	Francie	10	4	13	11	12	3,0
	Ostatní	52	48	61	47	29	-38,0
Kanada		17	24	33	37	38	3,1
Mexiko		42	41	9	15	37	148,0
SAE		28	33	57	30	34	14,1
Indonésie		22	20	31	24	31	32,0
Filipíny		24	33	27	25	29	14,1
Ázerbajdžán		14	17	19	17	29	72,7
Korejská republika		10	16	35	31	26	-15,3
Malajsie		19	22	24	27	24	-13,4
Egypt		62	39	32	16	20	23,0
Zbytek světa		443	294	346	333	278	-16,6
Svět		1 140	1 110	1 180	1 140	1 165	2,2

Zdroj: IDF

Poznámka: ¹⁾ zahrnuje Hong Kong a Macao²⁾ zahrnuje vnitřní obchod EU

3.2.2 Sýry

Obchod se sýry v roce 2024 pokračoval v růstu a meziročně vzrostl nad úroveň dlouhodobého trendu. Globální obchod se sýry byl podpořen především stabilní poptávkou v řadě regionů a pokračujícím růstem výroby v hlavních exportních zemích. Významnou roli nadále hrála slabší poptávka z Číny, na kterou exportéři reagovali přesměrováním obchodních toků do jiných regionů.

Nový Zéland pokračoval v růstu exportu sýrů, přičemž zvýšené objemy směřovaly zejména do jihovýchodní Asie a dalších regionů mimo Čínu. Produkce sýrů na Novém Zélandu v roce 2024 mírně vzrostla. Naopak Austrálie zaznamenala pouze omezený růst produkce sýrů, přestože došlo k určitému zotavení po předchozích slabších letech.

Spojené státy americké zvýšily produkci sýrů o 0,7 %, přičemž růst byl podporován pokračujícím rozšiřováním výrobních kapacit a vyšší produkcí mléčných sušin. USA si nadále udržely významné postavení na světovém trhu se sýry.

EU-27 zaznamenala v roce 2024 růst produkce sýrů o 2,3 %, přičemž největší růst vykázaly zejména Polsko, Dánsko a Německo. Mírnější růst zaznamenaly Francie, Itálie a Španělsko, zatímco v Irsku a Nizozemsku produkce sýrů poklesla především v důsledku nižší dostupnosti mléka. EU si i nadále udržela dominantní postavení v globálním obchodě se sýry.

Růst produkce sýrů zaznamenaly také další významné země, například Brazílie (+4,0 %), Turecko (+5,8 %) nebo Rusko (+6,6 %), což potvrzuje pokračující růst významu některých rozvíjejících se regionů na světovém trhu se sýry.

Tabulka 7 – Světový obchod se sýry – hlavní vývozci

Země	Objem (tis. t)	Podíl na světovém trhu (%)	Změna 2023/2024 (%)
EU-27	1 388,4	37,0	0,2
Spojené státy	513,8	13,7	17,3
Nový Zéland	374,3	10,0	0,1
Bělorusko	299,5	8,0	1,8
UK	195,7	5,2	9,6
Austrálie	167,4	4,5	29,0
Irán	114,7	3,1	13,4
Saúdská Arábie	104,8	2,8	20,8
Argentina	98,9	2,6	16,2
Švýcarsko	75,3	2,0	8,5
Světový obchod	3 755,0	100,0	5,9

Zdroj: IDF

Tabulka 8 – Vývoz sýrů – svět a vybrané země (1 000 t)

Země		2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
EU-27 ¹⁾		1 160	1 402	1 333	1 386	1 388	0,2
z toho:	Německo	162	224	197	208	206	-0,6
	Itálie	119	147	170	173	192	10,7
	Nizozemsko	167	191	194	193	178	-7,7
	Francie	218	186	172	163	170	4,4
	Dánsko	91	137	134	151	158	4,7
	Irsko	155	203	144	162	138	-14,8
	Belgie	41	50	68	75	77	2,6
	Polsko	60	89	72	76	76	0,9
	Ostatní	147	174	182	186	194	4,1
USA		317	356	454	438	514	17,3
Nový Zéland		327	327	340	374	374	0,1
Bělorusko		183	274	293	294	299	1,8
UK		150	190	175	179	196	9,6
Austrálie		171	154	145	130	167	29,0
Irán		47	90	95	101	115	13,4
Saúdská Arábie		126	90	81	87	105	20,8

Země	2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
Argentina	43	70	82	85	99	16,2
Zbytek světa	442	459	506	472	497	5,4
Svět	2 965	3 410	3 505	3 545	3 755	5,9

Zdroj: IDF

Poznámka: ¹⁾ zahrnuje vnitřní obchod EU

Tabulka 9 – Dovoz sýrů – svět a vybrané země

Země	2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
UK	482	483	408	433	450	3,9
Rusko	201	313	313	263	284	7,9
Japonsko	249	292	274	252	260	3,3
Saúdská Arábie	164	184	212	159	230	44,8
USA	200	165	189	194	215	11,3
Mexiko	116	114	156	128	198	54,0
Čína ¹⁾	91	145	163	194	189	-2,6
EU-27 ²⁾	187	223	187	174	187	7,7
z toho:	Francie	29	26	39	45	10,8
	Ostatní	158	197	148	142	6,7
Irák	86	122	124	128	130	2,0
Korejská republika	112	148	154	162	125	-22,8
Austrálie	100	98	96	108	101	-6,4
Švýcarsko	55	72	73	74	79	5,9
SAE	64	72	94	79	66	-16,6
Brazílie	22	31	33	43	63	46,6
Chile	28	56	56	66	61	-6,8
Kanada	26	41	52	56	59	5,6
Zbytek světa	783	853	922	1 033	1 058	2,4
Svět	2 965	3 410	3 505	3 545	3 755	5,9

Zdroj: IDF

Poznámka: ¹⁾ zahrnuje Hong Kong a Macao²⁾ zahrnuje vnitřní obchod EU

3.2.3 Sušené odtučněné mléko

Navzdory pokračující slabší poptávce z Číny globální obchod se sušeným odstředěným mlékem (SMP) v roce 2024 meziročně poklesl o 1,5 %. Vývoj trhu byl nadále ovlivněn nižší čínskou poptávkou a slabším zájmem o tuto komoditu na světových trzích.

Spojené státy americké si i přes meziroční pokles exportů o 2,5 % udržely pozici největšího světového exportéra SMP. Pokles exportů byl způsoben především nižšími dodávkami do klíčových asijských

destinací, zejména na Filipíny, do Indonésie a Malajsie. Naopak exporty do Mexika zůstaly stabilní a nadále představují nejvýznamnější odbytiště amerického SMP.

EU-27 zaznamenala v roce 2024 meziročně pokles exportu SMP (-7,4 %), přičemž největší nárůst byl zaznamenán zejména u exportů do Alžírsko, které nadále zůstává jedním z nejvýznamnějších obchodních partnerů EU v této komoditě. Růst exportů vykázaly především Polsko, Německo a Irsko.

Nový Zéland zvýšil export SMP o více než 26 %, což představovalo nejvýraznější růst mezi hlavními exportéry. Vyšší exporty směřovaly zejména do jihovýchodní Asie a na Blízký východ. Naopak Austrálie zaznamenala pokles exportů o 13,2 %.

Významný růst exportů pokračoval také u Íránu (+11,0 %) a Spojeného království (+51,8 %). Írán si dále upevňuje pozici významného regionálního exportéra, zejména pro oblast Blízkého východu a jižní Asie.

Tabulka 10 – Světový obchod se sušeným odtučněným mlékem (SOM) – hlavní vývozci

Země	Objem (tis. t)	Podíl na světovém trhu (%)	Změna 2023/2024 (%)
Spojené státy	745,4	28,4	-8,0
EU-27	718,0	27,4	-7,4
Nový Zéland	441,3	16,8	-2,2
Austrálie	170,0	6,5	27,2
Írán	132,7	5,1	26,0
Bělorusko	118,7	4,5	1,3
Spojené království	50,4	1,9	-28,8
Ukrajina	21,4	0,8	4,9
Kanada	20,1	0,8	-21,2
Argentina	19,7	0,8	7,4
Světový obchod	2 625,0	100,0	-1,5

Zdroj: IDF

Tabulka 11 – Vývoz sušeného mléka odtučněného (SOM) – svět a vybrané země (1 000 t)

Země		2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
USA		560	813	831	810	745	-8,0
EU-27 ¹⁾		704	831	707	775	718	-7,4
z toho:	Belgie	112	151	144	137	153	11,6
	Francie	163	158	129	137	135	-1,5
	Polsko	69	80	71	93	104	12,2
	Německo	155	143	85	106	86	-18,0
	Nizozemsko	73	85	94	95	86	-9,4
	Irsko	39	97	88	100	66	-34,1
	Finsko	26	36	34	35	32	-8,7
	Švédsko	17	19	26	32	26	-17,7
	Ostatní	51	62	36	41	29	-28,9

Země	2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
Nový Zéland	411	356	357	451	441	-2,2
Austrálie	201	129	154	134	170	27,2
Irán	8	24	95	105	133	26,0
Bělorusko	122	123	109	117	119	1,3
UK	51	72	47	71	50	-28,8
Ukrajina	35	16	22	20	21	4,9
Kanada	14	39	30	26	20	-21,2
Zbytek světa	201	161	239	156	207	33,0
Svět	2 305	2 565	2 590	2 665	2 625	-1,5

Zdroj: IDF

Poznámka: ¹⁾ zahrnuje vnitřní obchod EU

Tabulka 12 – Dovoz sušeného mléka odtučněného (SOM) – svět a vybrané země (1 000 t)

Země	2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
Čína ¹⁾	208	341	340	350	232	-33,9
Mexiko	259	309	333	174	204	17,5
Indonésie	145	197	215	182	201	10,6
Alžírsko	124	143	168	168	193	15,1
Filipíny	101	168	180	155	173	11,5
Malajsie	144	117	124	108	120	11,0
Vietnam	97	102	90	104	101	-3,1
Egypt	73	82	70	75	86	14,4
Pákistán	66	29	63	67	80	19,8
Thajsko	82	63	63	69	70	1,0
Singapur	70	62	58	53	65	21,3
Rusko	110	61	56	55	56	2,6
SAE	38	28	35	43	43	-0,8
Irák	16	12	27	42	42	0,7
EU-27 ²⁾	53	36	36	36	41	13,8
z toho:	Nizozemsko	10	10	16	11	-11,0
	Ostatní	43	26	21	31	25,2
Brazílie	35	26	25	34	40	16,1
Zbytek světa	685	789	707	950	879	-7,4
Svět	2 305	2 565	2 590	2 665	2 625	-1,5

Zdroj: IDF

Poznámka: ¹⁾ zahrnuje Hong Kong a Macao²⁾ zahrnuje vnitřní obchod EU

3.2.4 Sušené plnotučné mléko

Globální trh s plnotučným sušeným mlékem (WMP) zůstává i nadále silně koncentrovaný. Deset největších exportérů pravidelně zajišťuje více než 90 % světového obchodu, přičemž dominantní postavení si udržuje Nový Zéland, který představuje více než polovinu světového exportu této komodity.

Globální obchod s WMP v roce 2024 meziročně vzrostl pouze mírně (+0,4 %). Trh byl nadále výrazně ovlivněn slabší poptávkou z Číny, která pokračovala již třetím rokem po sobě. Přesto se hlavním exportérům podařilo část nižších čínských dovozů kompenzovat zvýšenými exporty do jihovýchodní Asie, na Blízký východ a do Latinské Ameriky.

Nový Zéland si udržel dominantní postavení na světovém trhu s WMP, přičemž exporty meziročně vzrostly o 2,8 % na 1 366 tisíc t. Pokračující pokles poptávky z Číny byl částečně kompenzován růstem exportů do dalších regionů světa.

EU-27 zaznamenala v roce 2024 růst exportu WMP o 11,3 %, přesto však exportní objemy nadále zůstaly pod úrovní před pandemií COVID-19. Výraznější růst exportů vykázaly zejména Belgie, Německo a Irsko.

Naopak Argentina zaznamenala výrazný pokles exportů (-28,0 %), především v důsledku nižších dodávek do Alžírsko, Číny a Peru. Pokračující nepříznivé klimatické podmínky a ekonomické problémy nadále negativně ovlivňovaly argentinský mlékárenský sektor.

Významný růst exportu zaznamenala Uruguay (+17,4 %), která dále posilovala své postavení na světovém trhu s WMP.

Tabulka 13 – Světový obchod se sušeným plnotučným mlékem – hlavní vývozci

Země	Objem (tis. t)	Podíl na světovém trhu (%)	Změna 2023/2024 (%)
Nový Zéland	1 372,8	56,6	0,5
EU-27	209,0	8,6	-19,7
Uruguay	157,6	6,5	-0,8
Argentina	121,4	5,0	9,2
Austrálie	55,4	2,3	45,5
Singapur	48,5	2,0	25,4
Bělorusko	33,8	1,4	-3,8
Malajsie	30,2	1,2	11,9
Spojené státy	25,5	1,1	-2,1
Čína ¹⁾	18,4	0,8	80,0
Světový obchod	2 425,0	100,0	0,4

Zdroj: IDF

Poznámka: ¹⁾ zahrnuje Hong Kong a Macao

Tabulka 14 – Vývoz sušeného mléka plnotučného – svět a vybrané země (1 000 t)

Země		2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
Nový Zéland		1 380	1 533	1 329	1 366	1 373	0,5
EU-27 ¹⁾		385	345	234	260	209	-19,7
z toho:	Nizozemsko	146	110	75	74	67	-8,9
	Francie	42	40	32	34	28	-17,4
	Německo	26	19	28	32	27	-17,4
	Dánsko	59	43	37	29	24	-19,7
	Švédsko	38	19	22	26	22	-14,5
	Irsko	23	44	17	24	16	-35,2
	Ostatní	51	70	23	40	25	-37,2
Uruguay		96	138	135	159	158	-0,8
Argentina		138	148	154	111	121	9,2
Austrálie		65	37	58	38	55	45,5
Singapur		55	41	41	39	48	25,4
Bělorusko		38	27	34	35	34	-3,8
Malajsie		28	39	21	27	30	11,9
USA		34	39	39	26	26	-2,1
Čína ²⁾		3	0	2	10	18	80,0
Irán		1	4	6	9	14	58,5
Zbytek světa		435	459	388	335	338	1,0
Svět		2 660	2 810	2 440	2 415	2 425	0,4

Zdroj: IDF

Poznámka: ¹⁾ zahrnuje vnitřní obchod EU²⁾ zahrnuje Hong Kong a Macao

Tabulka 15 – Dovoz sušeného mléka plnotučného – svět a vybrané země

Země		2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
Čína ¹⁾		421	690	733	461	446	-3,4
Alžírsko		124	143	168	168	193	15,1
Brazílie		59	89	82	165	147	-11,3
Saudská Arábie		134	157	110	92	132	43,2
SAE		160	196	196	149	111	-25,3
Bangladéš		61	72	83	76	79	3,8
Thajsko		46	58	75	75	73	-2,7
Indonésie		44	51	94	80	73	-8,3
Omán		89	82	76	60	73	22,0
Malajsie		46	49	46	58	66	14,6
Srí Lanka		73	89	37	61	55	-10,4

Země	2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
Nigérie	74	56	39	43	46	5,4
Singapur	75	57	59	49	38	-22,7
Austrálie	11	43	40	47	37	-21,0
Tchaj-wan	35	40	38	37	35	-6,3
Vietnam	75	46	38	40	30	-26,2
Japonsko	32	31	26	20	29	47,4
Peru	16	24	33	36	29	-20,5
Egypt	1	0	25	20	24	18,2
Rusko	33	31	28	25	24	-2,1
Zbytek světa	1 054	807	413	653	687	5,2
Svět	2 660	2 810	2 440	2 415	2 425	0,4

Zdroj: IDF

Poznámka: ¹⁾ zahrnuje Hong Kong a Macao

3.2.5 Mléko a smetana

V roce 2024 globální obchod s mlékem a smetanou meziročně vzrostl o 4,8 %, když po slabých letech 2022 a 2023 došlo k částečnému oživení trhu. Přesto celkový objem obchodu stále nedosáhl úrovně před rokem 2022. Celkový světový obchod dosáhl objemu 4 375 tisíc t.

EU-27 si udržela postavení největšího světového exportéra mléka a smetany, přičemž její podíl na světovém obchodě vzrostl na 32,6 %. Exporty EU-27 meziročně vzrostly o 15,5 % na 1 428 tisíc t, čímž se objemy vrátily přibližně na úroveň před rokem 2022. Spojené království v roce 2024 předstihlo Čínu a stalo se nejvýznamnějším exportním trhem EU-27 v této kategorii. Výrazný růst exportů do Spojeného království souvisel především s vyššími dodávkami syrového mléka z Irska.

Spojené království si i nadále udrželo pozici druhého největšího světového exportéra s podílem 17,7 % na světovém obchodě. Jeho exporty meziročně vzrostly o 0,8 % na 775 tisíc t. Irsko zůstává klíčovým obchodním partnerem, když přijímá přibližně 98 % britského exportu syrového mléka a smetany.

Nový Zéland téměř plně obnovil svůj podíl na světovém trhu ztracený v roce 2023, především díky oživení exportů do Číny (včetně Hongkongu a Macaa). Exporty Nového Zélandu meziročně vzrostly o 4,4 % na 424 tisíc t. Naopak Austrálie zaznamenala pokles exportů o 18,9 %, především v důsledku slabší čínské poptávky.

Mezi významnější exportéry se nadále řadí také Írán, Thajsko a Uganda, které v období 2015–2024 vykazovaly velmi dynamický růst exportů. Írán zůstává významným dodavatelem zejména pro oblast Blízkého východu a jižní Asie. Uganda pokračuje v rozšiřování exportních trhů, zejména směrem do Afriky a nově také do Alžírska.

Tabulka 16 – Světový obchod s mlékem a smetanou – hlavní vývozcí

Země	Objem (tis. t)	Podíl na světovém trhu (%)	Změna 2023/2024 (%)
EU-27	1 428,2	32,6	15,5
Spojené království	774,5	17,7	0,8
Nový Zéland	424,2	9,7	4,4

Země	Objem (tis. t)	Podíl na světovém trhu (%)	Změna 2023/2024 (%)
Saudská Arábie	372,4	8,5	5,6
Bělorusko	196,8	4,5	2,3
Austrálie	165,0	3,8	-18,9
USA	144,9	3,3	4,3
Irán	123,4	2,8	-5,4
Thajsko	96,2	2,2	6,4
Uganda	88,1	2,0	0,0
Světový obchod	4 375,0	100,0	4,8

Zdroj: IDF

3.3. Ceny

Podle indexu FAO pro ceny mléčných výrobků (FDPI) dosáhl průměrný index cen mléčných výrobků v roce 2024 hodnoty 129,6 bodu, což představuje meziroční nárůst o 5,0 bodů (+4,0 %) oproti roku 2023. Po výrazném poklesu cen v roce 2023 došlo v průběhu roku 2024 k opětovnému růstu světových cen mléčných výrobků, přičemž hlavním faktorem byl zejména výrazný růst cen másla. Růst cen byl podpořen silnou globální poptávkou a relativně omezenou nabídkou mléčného tuku na světovém trhu.

Nejvýraznější meziroční růst zaznamenaly v roce 2024 ceny másla, které vzrostly přibližně o 37 %. Naopak ceny sušeného odstředěného mléka (SMP) zůstaly meziročně téměř beze změny a ceny sýrů byly v průměru nižší než v roce 2023. Ceny plnotučného sušeného mléka (WMP) v průběhu roku rovněž postupně rostly.

Vývoj světových cen mléčných výrobků byl v roce 2024 nadále významně ovlivňován situací v Číně. Slabší domácí poptávka a nižší dovozy mléčných výrobků ze strany Číny pokračovaly již třetím rokem po sobě a vedly k přesměrovávání obchodních toků do dalších regionů světa. Významný vliv na trh měly rovněž omezené dodávky mléka v některých tradičních exportních regionech a rostoucí poptávka po másle a sýrech.

Výkupní ceny mléka se v roce 2024 ve většině významných produkčních regionů zvýšily. V EU-27 vzrostla průměrná cena mléka o 3,1 %, ve Spojených státech amerických o 10,9 % a na Novém Zélandu o 11,1 %. Naopak v Číně pokračoval pokles cen mléka v důsledku přebytku mléka na domácím trhu a slabší spotřebitelské poptávky.

Tabulka 17 – Ceny na světovém trhu v USD/t a EUR/t u vybraných mléčných výrobců

Měna	Mléčný výrobek	2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
USD/t	Máslo	3 180	3 860	5 817	4 853	6 721	38,5
	Sýry	3 334	3 955	5 459	4 412	4 447	0,8
	Sušené mléko odstředěné (SOM)	2 166	2 800	3 869	2 681	2 696	0,6
	Sušené mléko plnotučné (SPM)	2 477	2 984	3 877	3 081	3 415	10,8

Měna	Mléčný výrobek	2015	2020	2022	2023	2024	Změna 2023/2024 (%)
EUR/t	Máslo	2 865	3 383	5 511	4 487	6 214	38,5
	Sýry	3 004	3 469	5 178	4 080	4 112	0,8
	Sušené mléko odstředěné (SOM)	1 952	2 450	3 667	2 479	2 492	0,5
	Sušené mléko plnotučné (SPM)	2 233	2 609	3 674	2 849	3 158	10,8

Zdroj: IDF

3.4 Střednědobý výhled na mléčných trzích 2025–2034

Střednědobý výhled světového mlékárenského sektoru nadále předpokládá pokračující růst globální produkce mléka, který by měl být tažen především rozvojovými regiony, zejména Asií a Afrikou. Očekává se, že světová produkce mléka poroste v následujícím desetiletí průměrným tempem přibližně 2 % ročně, přičemž hlavní podíl na růstu budou mít Indie, Pákistán a další rozvojové země s rostoucí populací a spotřebou mléčných výrobků.

Naopak v EU se očekává stagnace nebo mírný pokles dodávek mléka. Evropský mlékárenský sektor bude i nadále ovlivňován environmentálními a klimatickými požadavky, tlakem na snižování emisí, omezenou dostupností pracovních sil a generační obměnou. Produkce mléka se bude nadále koncentrovat do efektivnějších podniků a regionů s příznivějšími podmínkami výroby.

Růst světové poptávky po mléčných výrobcích bude pokračovat zejména v rozvojových regionech. Nejrychleji by měla růst spotřeba čerstvých mléčných výrobků, fermentovaných výrobků a výrobků s vyšší přidanou hodnotou. Ve vyspělých regionech, zejména v EU, bude spotřeba tekutého mléka pravděpodobně dále stagnovat nebo mírně klesat, zatímco spotřeba sýrů bude pokračovat v růstu.

Světový obchod s mléčnými výrobky by měl ve střednědobém horizontu dále růst, i když pomalejším tempem než v předchozí dekádě. EU a Nový Zéland si pravděpodobně udrží pozici hlavních světových exportérů mléčných výrobků, přičemž dále poroste význam Spojených států amerických. Pokračovat by měl zejména růst obchodu se sýry a výrobky s vyšší přidanou hodnotou.

Ve struktuře výroby mléčných výrobků se očekává pokračující posun směrem k výrobkům s vyšší přidanou hodnotou, zejména sýrům, fermentovaným výrobkům a proteinově orientovaným mléčným produktům. Produkce sušeného odstředěného mléka a některých základních komodit bude pravděpodobně růst pomaleji než v minulosti.

Ceny syrového mléka by měly ve střednědobém horizontu zůstat nad úrovněmi před rokem 2022, především v důsledku vyšších výrobních nákladů a pokračující inflace. Současně lze očekávat vyšší volatilitu trhu v návaznosti na vývoj globální poptávky, geopolitickou situaci, klimatické podmínky a obchodní vztahy mezi hlavními exportními a importními regiony.

4. Produkce a užití mléka v ČR

- Stavy dojeného skotu čítaly k 31. 12. 2025 celkem 342 541 ks. V roce 2025 dosáhla denní dojivost úrovně 27,37 l/ks a roční mléčná užitkovost krav se zvýšila o 415,7 l/ks na 9 989,2 l/ks (+4,3 %).

Tabulka 19 – Vývoj stavů skotu

Rok	Skot celkem	Z toho: krávy	Z toho:	
			Dojné krávy	Ostatní ¹⁾
1990	3 506 222	1 236 218	-	-
2000	1 573 530	614 787	547 493	67 294
2005	1 397 308	573 724	432 578	141 146
2010	1 349 286	551 245	383 523	167 722
2015	1 407 132	580 102	376 144	203 958
2016	1 415 658	583 747	372 510	211 237
2017	1 421 242	585 897	369 802	216 095
2018	1 415 770	587 322	365 448	221 874
2019	1 418 106	590 518	364 263	226 255
2020	1 404 117	585 897	359 853	226 044
2021	1 406 430	585 904	358 719	227 185
2022	1 421 254	587 859	358 255	229 604
2023 ²⁾	1 369 593	568 472	357 663	210 809
2024 ²⁾	1 397 414	579 648	360 018	219 630
2025 ^{2) *)}	1 389 710	566 498	342 541	223 957

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ ostatní krávy včetně krav bez tržní produkce mléka, početní stavy dojených krav a ostatní jsou sledovány zvlášť od roku 1996

²⁾ data k 31. 12. daného roku

^{*)} změna metodiky zjišťování stavů skotu ČSÚ

V roce 2024 došlo k obratu dosavadního trendu a početní stavy skotu vzrostly na 1 397 414 kusů, což představovalo meziroční nárůst o 27 821 kusů (+2,0 %). Počet krav se zvýšil na 579 648 kusů, tj. meziročně o 11 176 kusů (+2,0 %). Počet dojnic vzrostl o 2 355 kusů na 360 018 kusů (+0,7 %) a počet ostatních krav se zvýšil o 8 821 kusů na celkových 219 630 kusů (+4,2 %).

V roce 2025 dosáhly celkové početní stavy skotu 1 389 710 kusů, což představovalo meziroční pokles o 7 704 kusů (–0,6 %). Počet krav se snížil na 566 498 kusů, tedy o 13 150 kusů (–2,3 %) oproti roku 2024. Počet dojnic poklesl o 17 477 kusů, tedy na celkových 342 541 kusů (–4,9 %), zatímco počet ostatních krav vzrostl o 4 327 kusů na celkových 223 957 kusů (+2,0 %).

Při interpretaci údajů za rok 2025 je však nutné zohlednit změnu metodiky zjišťování stavů hospodářských zvířat ze strany ČSÚ. Nově jsou početní stavy skotu zjišťovány na základě údajů z Integrovaného zemědělského registru (IZR), zatímco v předchozích letech vycházela statistika ze strukturálních šetření v zemědělských podnicích. Meziroční srovnání, zejména u počtu dojnic, je proto třeba interpretovat s určitou opatrností, neboť část zjištěných změn může souviset právě s metodickou úpravou sledování.

Tabulka 20 – Počet krav celkem za roky 2024 a 2025 podle krajů

Území, kraj	2024	2025 ¹⁾	Rozdíl (±)	Index (%)
Praha + Středočeský kraj	61 772	-	-	-
Hlavní město Praha	-	321	-815	28,2
Středočeský kraj	-	58 862	-1 774	97,1
Jihočeský kraj	95 420	93 260	-2 160	97,7
Plzeňský kraj	65 712	67 135	1 423	102,2
Karlovarský kraj	16 960	20 633	3 673	121,7
Ústecký kraj	17 550	18 418	868	104,9
Liberecký kraj	19 945	20 986	1 041	105,2
Královéhradecký kraj	41 108	40 793	-315	99,2
Pardubický kraj	45 855	43 851	-2 004	95,6
Kraj Vysočina	91 073	83 895	-7 178	92,1
Jihomoravský kraj	27 304	26 836	-468	98,3
Olomoucký kraj	37 061	38 442	1 381	103,7
Zlínský kraj	28 510	29 091	581	102,0
Moravskoslezský kraj	39 963	39 109	-854	97,9
Česká republika	588 234	581 630	-6 603	98,9

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ změna metodiky zjišťování stavů skotu ČSÚ

Celkový počet krav v ČR meziročně poklesl o 1,1 %. Největší nárůst byl zaznamenán v Karlovarském (+21,7 %), Libereckém (+5,2 %) a Ústeckém kraji (+4,9 %). Výraznější zvýšení početních stavů krav vykázal rovněž Olomoucký (+3,7 %) a Plzeňský kraj (+2,2 %). Naopak největší pokles byl zaznamenán v Kraji Vysočina (-7,9 %), Pardubickém (-4,4 %) a Středočeském kraji (-2,9 %). K poklesu došlo také v Jihočeském (-2,3 %), Moravskoslezském (-2,1 %) a Jihomoravském kraji (-1,7 %). Královéhradecký kraj vykázal pouze nepatrný pokles (-0,8 %). Celkově lze konstatovat, že vývoj početních stavů krav byl mezi jednotlivými kraji diferencovaný, přičemž převažovaly regiony s mírným poklesem stavů.

Tabulka 21 – Vývoj průměrných stavů dojených krav v roce 2024 a 2025 k 31. 12. podle krajů (v ks)

Území, Kraj	Rok		Index (%)
	2024	2025 ¹⁾	
Praha + Středočeský	44 017	42 088	95,6
Hlavní město Praha	-	232	-
Středočeský	-	41 856	-
Jihočeský	46 959	45 844	97,6
Plzeňský	37 394	35 644	95,3
Karlovarský	6 261	2 169	34,6
Ústecký	6 914	2 892	41,8
Liberecký	7 399	7 211	97,5
Královéhradecký	28 281	26 944	95,3

Území, Kraj	Rok		Index (%)
	2024	2025 ¹⁾	
Pardubický	32 688	33 040	101,1
Vysočina	66 677	68 297	102,4
Jihomoravský	22 672	23 645	104,3
Olomoucký	23 883	23 001	96,3
Zlínský	17 984	16 464	91,5
Moravskoslezský	18 889	15 302	81,0
Česká republika	360 018	342 541	95,1

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ změna metodiky zjišťování stavů skotu ČSÚ

V meziročním srovnání došlo v roce 2025 k poklesu stavů dojeného skotu o 4,9 %, což odpovídá snížení počtu dojnic o 17 477 kusů. Nejvýraznější pokles stavů dojeného skotu byl zaznamenán v Karlovarském (-65,4 %), Ústeckém (-58,2 %) a Moravskoslezském kraji (-19,0 %). Významnější pokles byl evidován také ve Zlínském (-8,5 %), Královéhradeckém a Plzeňském kraji (shodně -4,7 %). Naopak nárůst stavů dojeného skotu byl zaznamenán v Jihomoravském (+4,3 %), Kraji Vysočina (+2,4 %) a Pardubickém kraji (+1,1 %). V ostatních krajích došlo meziročně pouze k mírnému poklesu stavů.

Při interpretaci údajů za rok 2025 je však nutné zohlednit změnu metodiky zjišťování stavů hospodářských zvířat ze strany ČSÚ. Zejména výrazné změny v Karlovarském a Ústeckém kraji mohou být vedle skutečného vývoje početních stavů ovlivněny právě metodickou změnou.

Tabulka 22 – Vývoj průměrné dojivosti (l/ks)

Rok	Dojivost	
	denní	roční
1989	10,91	3 982
2000	14,36	5 255
2005	17,30	6 254
2010	18,91	6 904
2011	19,53	7 128
2012	20,31	7 433
2013	20,39	7 443
2014	21,11	7 705
2015	21,92	8 001
2016	22,03	8 061
2017	22,53	8 223
2018	23,36	8 526
2019	23,21	8 471
2020	24,30	8 893
2021	24,43	8 916

Rok	Dojivost	
	denní	roční
2022	24,89	9 084
2023	25,62	9 352
2024	26,16	9 574
2025	27,37	9 989

Zdroj: ČSÚ

Od roku 1989 došlo k významnému zvýšení mléčné užitkovosti českých dojnic, a to celkem o 6 007 l/ks/rok, což představuje nárůst o 150,9 %. Průměrná roční dojivost vzrostla z 3 982 l/ks v roce 1989 na 9 989 l/ks v roce 2025. K tomuto vývoji přispívá zejména dlouhodobá a systematická šlechtitelská práce, genetický pokrok, využívání moderních reprodukčních a biotechnologických metod, zlepšující se úroveň výživy a zdravotního managementu zvířat i modernizace ustájovacích a technologických systémů v chovech dojnic. Česká republika se tak dlouhodobě řadí mezi země s vysokou úrovní mléčné užitkovosti dojeného skotu.

Tabulka 23 – Vývoj průměrné denní a roční dojivosti podle krajů v l/ks za roky 2024 a 2025

Území, kraj	Průměrná denní dojivost		Index 2025/2024 (%)	Průměrná roční dojivost		Index 2025/2024 (%)
	2024	2025		2024	2025	
Praha + Středočeský	26,65	-	-	9 754,7	-	-
Hl. m. Praha	-	28,16	111,7	-	10 279,2	111,4
Středočeský	-	28,60	107,2	-	10 438,4	106,9
Jihočeský	23,69	24,58	103,7	8 671,2	8 969,9	103,4
Plzeňský	26,57	28,66	107,8	9 726,4	10 459,2	107,5
Karlovarský	21,50	21,13	98,3	7 867,8	7 714,2	98,0
Ústecký	23,67	27,12	114,6	8 664,9	9 899,4	114,2
Liberecký	22,31	23,76	106,5	8 164,5	8 670,9	106,2
Královéhradecký	25,90	27,42	105,9	9 479,2	10 007,7	105,6
Pardubický	26,14	26,61	101,8	9 567,4	9 711,8	101,5
Vysočina	27,04	27,40	101,3	9 898,0	10 002,8	101,1
Jihomoravský	26,92	27,95	103,8	9 853,8	10 202,2	103,5
Olomoucký	26,55	27,61	104,0	9 715,7	10 076,3	103,7
Zlínský	26,71	28,84	108,0	9 775,3	10 526,6	107,7
Moravskoslezský	29,97	30,51	101,8	10 968,3	11 137,6	101,5
Česká republika	26,16	27,37	104,6	9 573,5	9 989,2	104,3

Zdroj: ČSÚ

V meziročním srovnání v roce 2025 vzrostla průměrná mléčná užitkovost o 1,21 l/ks/den, a to na 27,37 l/ks, a roční mléčná užitkovost o 415,7 l/ks (+4,3 %) na celkových 9 989,2 l/dojnici. K největšímu navýšení mléčné užitkovosti došlo meziročně v Ústeckém (+14,2 %), Hlavním městě Praze (+11,4 %) a Zlínském kraji (+7,7 %). Výrazný nárůst byl zaznamenán rovněž v Plzeňském (+7,5 %), Středočeském (+6,9 %) a Libereckém kraji (+6,2 %). K nejnižšímu meziročnímu nárůstu došlo v Kraji Vysočina (+1,1 %) a v Pardubickém a Moravskoslezském kraji (shodně +1,5 %). K poklesu mléčné užitkovosti dojnic došlo meziročně pouze v Karlovarském kraji, a to o 2,0 %.

V kontrolním roce 2024/2025 bylo do kontroly užitkovosti dojeného skotu zapojeno celkem 335 712 krav (o 1 089 ks více než v předchozím kontrolním roce, tj. +0,3 %). Zaznamenáno bylo celkem 283 203 laktací, z čehož připadá 176 872 laktací na dojnice holštýnského plemene (62,5% podíl ze všech laktací) a 95 004 laktací na krávy plemene český strakatý skot (33,5% podíl ze všech laktací).

Průměrná užitkovost na jednu dojnici holštýnského plemene za kontrolní rok 2024/2025 činí 11 513 kg za normovanou laktaci (+154 kg meziročně) a v případě dojnic českého strakatého skotu to je 8 832 kg za normovanou laktaci, což představuje meziroční nárůst o 89 kg. Průměrná užitkovost všech dojnic zapojených do kontroly užitkovosti dojeného skotu za kontrolní rok 2024/2025 dosáhla 10 509 kg za normovanou laktaci. V České republice je do kontroly mléčné užitkovosti zapojeno celkem 96,1 % všech dojnic, což je jeden z nejvyšších podílů na světě.

Tabulka 24 – Vývoj výroby mléka podle krajů za rok 2023 a 2024

Území, kraj	Výroba mléka (tis. l)		Index 2025/2024 (%)	Podíl kraje v roce 2025 (%)
	2024	2025		
Praha + Středočeský	426 736	-	-	-
HL. m. Praha	-	2 361	56,9	0,1
Středočeský	-	431 065	102,0	12,7
Jihočeský	412 066	408 670	99,2	12,0
Plzeňský	379 855	369 665	97,3	10,9
Karlovarský	49 321	16 291	33,0	0,5
Ústecký	6 123	28 374	46,4	0,8
Liberecký	63 715	61 941	97,2	1,8
Královéhradecký	266 630	267 566	100,4	7,9
Pardubický	319 269	317 825	99,5	9,3
Vysočina	657 520	682 057	103,7	20,1
Jihomoravský	221 943	240 196	108,2	7,1
Olomoucký	229 232	231 354	100,9	6,8
Zlínský	175 952	173 481	98,6	5,1
Moravskoslezský	197 081	169 541	86,0	5,0
Česká republika	3 460 442	3 400 388	98,3	100,0

Zdroj: ČSÚ

Celková výroba mléka v ČR meziročně poklesla o 1,7 %, z 3 460,4 mil. litrů v roce 2024 na 3 400,4 mil. litrů v roce 2025. Největší nárůst výroby mléka byl zaznamenán v Jihomoravském (+8,2 %), Kraji Vysočina (+3,7 %) a Středočeském kraji (+2,0 %). Mírný nárůst vykázaly také Olomoucký (+0,9 %) a Královéhradecký kraj (+0,4 %). Naopak nejvýraznější pokles výroby mléka byl zaznamenán v Karlovarském (-67,0 %), Ústeckém (-53,6 %) a Moravskoslezském kraji (-14,0 %). Pokles výroby byl evidován rovněž v Plzeňském (-2,7 %), Libereckém (-2,8 %), Zlínském (-1,4 %), Jihočeském (-0,8 %) a Pardubickém kraji (-0,5 %).

Největší podíl na celkové produkci mléka v roce 2025 měl Kraj Vysočina (20,1 %), následovaný Středočeským (12,7 %) a Jihočeským krajem (12,0 %). Významný podíl na výrobě mléka si dlouhodobě udržují také Plzeňský (10,9 %) a Pardubický kraj (9,3 %). Uvedené údaje potvrzují dominantní postavení Kraje Vysočina a tradičních mlékařských regionů v celkové produkci mléka v České republice.

Tabulka 25 – Výsledky chovu skotu k 31. 12. 2024 a 2025

	Stavy dojných krav k 31. 12. (ks)			Průměrná denní dojivost (l/ks)			Výroba mléka podle krajů (tis. l)		
	2024	2025 ^{*)}	Index	2024	2025	Index	2024	2025	Index
Praha + Středočeský	44 017	42 088	95,6	25,57	-	-	207 145	-	-
HL. m. Praha	-	232	-	-	26,88	104,8	-	1 123	59,1
Středočeský	-	41 856	-	-	28,26	110,5	-	214 394	104,5
Jihočeský	46 959	45 844	97,6	24,42	24,26	99,3	210 100	203 039	96,6
Plzeňský	37 394	35 644	95,3	27,30	28,74	105,3	194 390	186 783	96,1
Karlovarský	6 261	2 169	34,6	20,32	21,05	103,6	23 208	8 359	36,0
Ústecký	6 914	2 892	41,8	22,48	26,96	119,9	29 882	14 160	47,4
Liberecký	7 399	7 211	97,5	18,49	23,17	125,3	25 830	30 611	118,5
Královéhradecký	28 281	26 944	95,3	25,31	27,00	106,7	130 062	132 240	101,7
Pardubický	32 688	33 040	101,1	25,50	26,25	102,9	155 338	157 879	101,6
Vysočina	66 677	68 297	102,4	26,47	27,19	102,7	321 956	343 912	106,8
Jihomoravský	22 672	23 645	104,3	26,08	27,51	105,5	107 384	118 766	110,6
Olomoucký	23 883	23 001	96,3	25,89	27,56	106,5	109 962	116 179	105,7
Zlínský	17 984	16 464	91,5	25,45	28,11	110,4	83 966	85 706	102,1
Moravskoslezský	18 889	15 302	81,0	29,19	29,86	102,3	95 477	85 186	89,2
Česká republika	360 018	342 541	95,1	25,67	27,07	105,5	1 694 698	1 698 338	100,2

Zdroj: ČSÚ, údaje jsou zaokrouhleny

Poznámka: *) změna metodiky zjišťování stavů skotu ČSÚ

V roce 2025 došlo meziročně k poklesu počtu dojných krav o 4,9 % na 342 541 kusů. Největší pokles byl zaznamenán v Karlovarském (-65,4 %), Ústeckém (-58,2 %) a Moravskoslezském kraji (-19,0 %). Naopak nárůst počtu dojnic vykázal Jihomoravský (+4,3 %), Kraj Vysočina (+2,4 %) a Pardubický kraj (+1,1 %).

Průměrná denní dojivost na krávu k 31. 12. v ČR meziročně vzrostla o 5,5 % na 27,07 l/ks. Největší nárůst byl zaznamenán v Libereckém (+25,3 %), Ústeckém (+19,9 %) a Zlínském kraji (+10,4 %). K poklesu dojivosti došlo pouze v Jihočeském kraji (-0,7 %).

Celková výroba mléka v ČR se meziročně zvýšila o 0,2 %, přičemž růst byl nejvíce patrný v Libereckém (+18,5 %), Jihomoravském (+10,6 %) a Kraji Vysočina (+6,8 %). Významný nárůst byl zaznamenán rovněž v Olomouckém (+5,7 %) a Zlínském kraji (+2,1 %). Naopak nejvýraznější pokles produkce mléka byl evidován v Karlovarském (-64,0 %), Ústeckém (-52,6 %) a Moravskoslezském kraji (-10,8 %).

V roce 2025 tak došlo na celostátní úrovni k poklesu počtu dojnic, který byl kompenzován dalším růstem mléčné užitkovosti. Výsledkem byla stabilní produkce mléka, která meziročně mírně vzrostla. Při interpretaci regionálních rozdílů je však nutné zohlednit změnu metodiky zjišťování stavů hospodářských zvířat ze strany ČSÚ, která mohla ovlivnit zejména údaje o početních stavech dojnic v některých krajích.

5. Balance produkce a užití mléka

- Zhodnocení roku 2025 – meziročně došlo ke snížení tržní produkce mléka, a naopak vzrostla mléčná užitkovost dojnic. Meziročně vzrostla také domácí spotřeba mléka a mléčných výrobků, jejich dovoz i vývoz, přičemž se dále zvýšil podíl dovážených výrobků na tuzemské spotřebě.

Tabulka 26 – Vývoj balance produkce a užití mlék (mil. l)

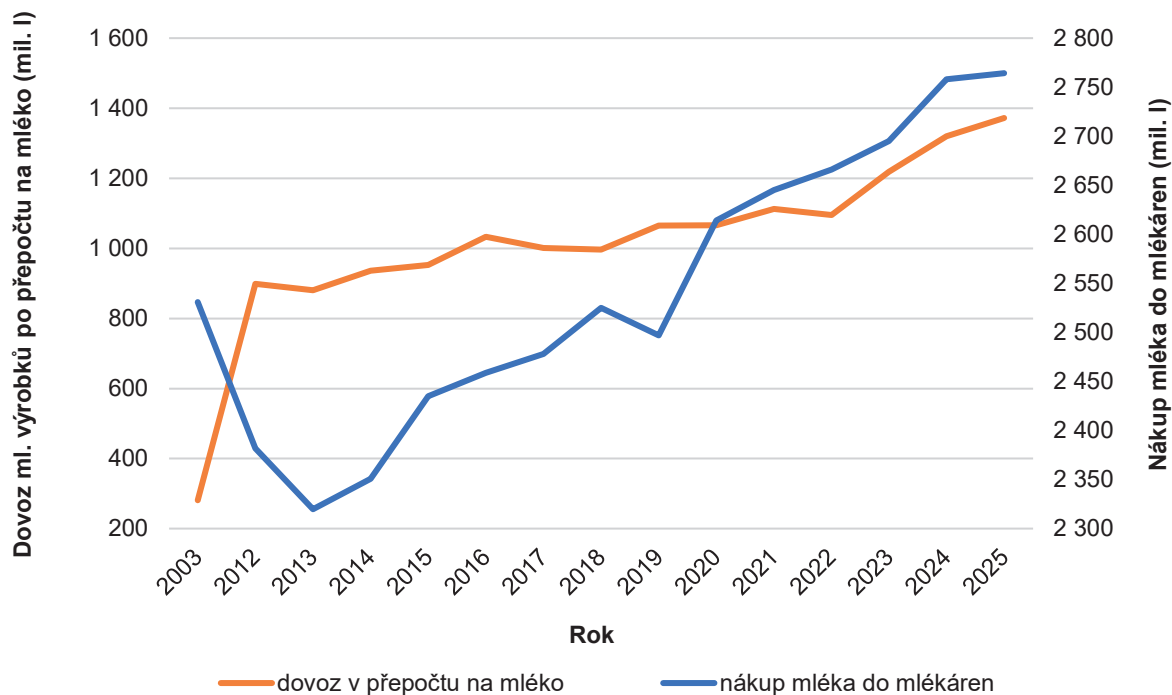
Ukazatel/rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 ¹⁾
Prům. stav dojnic v tis. ks	364,6	361,1	362,7	357,8	361,5	357,9	361,9	361,5	339,9
Prům. roční dojivost v l/ks	8 222,5	8 525,7	8 471,4	8 892,8	8 915,7	9 084,3	9 351,8	9 573,5	9 994,5
Výroba mléka v mil. l	2 998,3	3 078,4	3 072,8	3 181,8	3 222,9	3 251,4	3 383,9	3 460,4	3 396,9
Tržní produkce v mil. l	2 897,5	2 978,4	2 974,6	3 083,8	3 125,8	3 160,9	3 287,5	3 360,4	3 307,0
Tržnost v %	96,6	96,8	96,8	96,9	96,9	97,2	97,2	97,1	97,4
Balance									
Počáteční zásoby ¹⁾ v mil. l	73,6	83,7	74,3	72,3	68,9	80,9	67,3	63,5	75,3
Nákup do mlékáren v mil. l	2 478,1	2 525,3	2 497,1	2 614,3	2 645,0	2 665,8	2 694,7	2 758,0	2 764,0
Dovoz ¹⁾ v mil. l	1 000,5	996,4	1 064,9	1 065,5	1 111,9	1 094,6	1 218,1	1 320,3	1 371,6
Celková nabídka v mil. l	3 552,2	3 605,4	3 636,3	3 752,1	3 825,8	3 841,3	3 980,1	4 141,8	4 210,9
Domácí tržní spotřeba v mil. l	2 256,8	2 233,9	2 279,8	2 387,2	2 393,0	2 332,2	2 364,2	2 413,0	2 459,9
Vývoz ¹⁾ v mil. l	1 211,7	1 297,2	1 284,2	1 296,0	1 352,0	1 441,8	1 552,4	1 653,5	1 668,0
Konečné zásoby ¹⁾ v mil. l	83,7	74,3	72,3	68,9	80,9	67,3	63,5	75,3	83,0
Podíl dovozu na spotřebě v %	44,3	44,6	46,7	44,6	46,5	46,9	51,5	54,7	55,8
Podíl vývozu na nákupu v %	48,9	51,4	51,4	49,6	51,1	54,1	57,6	60,0	60,3
Míra soběstačnosti (výroba/spotřeba) v %	132,9	137,8	134,8	133,3	134,7	139,4	143,1	143,4	138,1

Zdroj: ČSÚ, Celní statistika (MZe), SZIF (tržní produkce), propočty MZe

Poznámka: ¹⁾ odhad

¹⁾ přepočten na ekvivalent mléka

Graf 2 – Vývoj nákupu mléka do mlékáren a dovozu mléčných výrobků v přepočtu na mléko

Zdroj: ČSÚ, celní statistika

5.1 Změny produkce a užití mléka v roce 2025 ve srovnání s rokem 2024

- Průměrný roční stav dojených krav v roce 2025 představoval 340 406 ks, tj. o 21 056 ks méně (-5,8 %) než v roce 2024.
- Průměrná cena za mléčnou surovinu se meziročně zvýšila z 11,70 Kč/l v roce 2024 na 13,09 Kč/l v roce 2025 (+11,9 %).
- Roční mléčná užitkovost dojnic meziročně vzrostla z 9 573,5 l/kus v roce 2024 na 9 989,2 l/ks (+4,3 %) v roce 2025.
- Výroba mléka vykázala meziroční pokles (-1,7 %), v roce 2025 tedy byla o 60,1 mil. l mléka nižší.
- Nákup mléka do mlékáren v celkovém objemu 2 694,7 mil. l mléka byl v meziročním srovnání vyšší, a to o 28,9 mil. l mléka (+1,1 %), část nakoupeného mléka ve výši 336 mil. l (tj. 12,5 % z celkového množství nakoupeného mléka) byla z mlékáren vyvezena k dalšímu zpracování do zahraničí.
- Dovozy mléka a mléčných výrobků v roce 2025 (v přepočtu na ekvivalent mléka), zaznamenal meziroční nárůst o 1,6 %. Podíl dovozu na celkové spotřebě meziročně vzrostl na 55,8 %.
- Dovozy ze tří zemí – z Německa (29,3 %), Polska (26,1 %) a Slovenska (13,3 %) představují celkem 68,7 % veškerého dovozu mléka a mléčných výrobků (z finančního vyjádření).
- Objemy dovozu sýrů (včetně tvarohů) se v meziročním porovnání zvýšily, a to o 4 527 t (+3,7 %)
- na celkových 126 982 t (zvýšil se objem dovozu např. u Mozzareilly, strouhaných sýrů, Gorgonzoly, Goudy, Čedaru, Eidamu, Grana Padano a dalších). Toto dovážené množství představuje 64,5 % objemu domácí výroby sýrů a tvarohů za dané období. Největší objemy sýrů a tvarohů se do ČR v roce 2025 dovezly z Německa

- V roce 2025 došlo k meziročnímu zvýšení vývozu mléka a mléčných výrobků (v přepočtu na ekvivalent mléka) o 22 745 t (tj. o 1,8 %).
- Export mléčné suroviny (vývoz zboží s nízkou přidanou hodnotou) představoval 29,2 % celkové finanční hodnoty exportu.
- Celková domácí tržní spotřeba mléka a mléčných výrobků se v roce 2025 v meziročním porovnání zvýšila o 1,9 %. Vzrostl i podíl zahraniční produkce na tuzemské spotřebě.

6. Zpracovatelský průmysl

- V roce 2025 mlékárny nakoupily o 0,2 % mléka více než v roce 2024.
- České mlékárny průběžně inovují své výrobní portfolio a přizpůsobují jej současným výživovým trendům i požadavkům spotřebitelů. Vedle tradičních mléčných výrobků jsou na trhu dostupné také produkty se sníženým obsahem cukru a tuku nebo výrobky obohacené o bílkoviny.
- Sortiment sýrů představuje jednu z nejvýznamnějších a nejrychleji se rozvíjejících skupin mléčných výrobků. Jeho význam je dán vysokou přidanou hodnotou, příznivými nutričními vlastnostmi a širokým uplatněním ve stravování. Dlouhodobý růst výroby sýrů v České republice odráží stabilní domácí poptávku, rozšiřování nabídky specializovaných výrobků i dobré postavení českých sýrů na zahraničních trzích.
- Vývoz i dovoz másla a mléčných tuků v roce 2025 meziročně vzrostl. U objemu výroby došlo také k nárůstu (+2,4 %).
- Nárůst výroby byl v roce 2025 zaznamenán např. i u tvarohů (+4,7 %), přírodních sýrů (+2,6 %), tavených sýrů (+0,8 %) a jogurtů (+5,3 %).
- K poklesu výroby naopak došlo v případě školního mléka (-32,2 %), smetanových krémů (-6,1 %), mléčných dezertů (-5,8 %), kondenzovaných mlék (-4,8 %) a sušených mlék (-9,4 %).
- Výkupní cena mléka placená mlékárnami v roce 2025 činila průměrně 13,08 Kč/l mléka, meziročně tedy vzrostla o 15,6 %.

V roce 2025 došlo meziročně ke snížení dodávek mléka ke zpracování o 0,4 %, a to i přesto, že tržní produkce mléka meziročně vzrostla o 0,9 %. Kumulovaný roční nákup mléka ke zpracování byl v českých mlékárnách meziročně vyšší o 0,2 %.

Nadále docházelo k významnému objemu vývozu syrového mléka ke zpracování do zahraničí, jenž za rok 2025 tvořil celkem 29,2 % celkové finanční hodnoty vývozu, a to především do Německa, což v důsledku vyvolává zpětný dovoz hotových mléčných výrobků zpět do České republiky. Podíl dovozu mléčných výrobků na domácí spotřebě představoval v roce 2025 celkem 55,8 %. Tento vývoj v důsledku ovlivňuje domácí spotřebu.

Zpracovatelské kapacity mlékárenského průmyslu v České republice jsou plně schopny zpracovat v nejvyšší kvalitě veškeré mléko vyrobené českými prvovýrobci.

Tabulka 27 – Vývoj v mlékárenském průmyslu

Ukazatel	Jednotka	2003	2021	2022	2023	2024	2025	Změna 2025/2024	
								v objemu (Kč)	Index (%)
Nákup syrového mléka	tis. l	2 530 871,0	2 645 039,0	2 665 773,0	2 694 689,0	2 757 996,0	2 764 026,0	6 030,0	100,2
Obsah tuku	%	3,97	3,88	3,89	3,84	3,83	3,92	0,09	102,4
Obsah bílkovin	%	3,39	3,44	3,44	3,46	3,47	3,51	0,04	101,2
Výkupní cena za mléko celkem	Kč/l	7,79	9,04	11,4	10,97	11,33	13,08	1,77	115,6
Vývoz syrového mléka	tis. l	x	254 720,0	212 949,0	227 213,0	273 141,0	288 791,0	15 650,0	105,7
Dovoz syrového mléka	tis. l	x	8 421,0	9 085,0	6 541,0	12 334,0	12 012,0	-322,0	97,4
Mléko ke zpracování v ČR	tis. l	2 530 871,0	2 398 740,0	2 461 909,0	2 474 017,0	2 497 189,0	2 487 247,0	-9 942,0	99,6
Mlékárenská výroba									
Konzumní mléka celkem	tis. l	478 463,7	611 544,4	657 100,5	679 373,1	677 098,1	694 219,5	17 121,3	102,5
– čerstvé pasterované	tis. l	137 150,2	121 549,2	124 811,1	119 421,1	115 312,1	116 308,0	995,9	100,9
– trvanlivé	tis. l	336 697,8	487 735,9	531 062,3	559 325,0	561 127,3	577 464,8	16 337,5	102,9
– školní ⁽¹⁾	tis. l	4 384,1	2 259,3	1 227,1	627,0	658,8	446,7	-212,1	67,8
Konzumní smetany	tis. l	38 088,4	64 495,8	63 320,3	62 683,3	64 199,4	63 604,2	-595,2	99,1
Jogurty	tis. l	86 671,6	127 183,4	121 657,7	121 455,4	121 087,3	127 480,9	6 393,6	105,3
Kysané výrobky ostatní celkem⁽¹⁾	tis. l	42 157,7	56 412,3	61 320,7	60 417,4	61 586,8	61 654,7	67,8	100,1
Máslo	t	7 416,3	21 970,4	21 425,2	20 807,3	21 835,4	22 634,5	799,1	103,7
Tradiční pomazánkové⁽¹⁾	t	7 416,3	8 044,6	7 376,3	7 080,5	7 601,9	7 538,7	-63,2	99,2
Tvarohy	t	32 705,6	39 839,8	41 540,9	42 095,1	44 863,9	46 984,8	2 120,9	104,7
Sýry celkem	t	114 310,3	128 951,2	127 887,5	135 786,9	146 295,9	149 773,1	3 477,3	102,4
– přírodní	t	94 392,6	113 579,1	112 294,7	121 078,3	132 083,3	135 448,8	3 365,5	102,6
– tavené	t	19 917,7	15 372,1	15 592,8	14 708,6	14 212,6	14 324,3	111,8	100,8
Smetanové krémy	t	10 182,9	14 583,0	12 488,7	12 794,5	14 509,3	13 27,3	-882,0	93,9

Ukazatel	Jednotka	2003	2021	2022	2023	2024	2025	Změna 2025/2024	
								v objemu (Kč)	Index (%)
Tvarohové dezerty^{*)}	t	4 297,7	7 276,1	7 875,0	7 371,0	8 396,3	8 598,4	202,1	102,4
Mléčné pudinky, dezerty^{*)}	t	61 354,7	14 935,0	13 505,8	13 059,9	15 948,4	15 025,2	-923,2	94,2
Sušená mléka celkem bez přísad	t	37 440,8	30 855,2	28 219,4	27 352,7	23 310,5	21 114,2	-2 196,3	90,6
Kondenzovaná mléka^{*)}	t	21 035,7	9 430,0	10 106,5	8 176,0	9 600,0	9 143,0	-457,0	95,2
Syrovátka sušená	t	19 210,4	34 274,3	34 905,5	30 900,6	35 483,2	34 587,4	-895,8	97,5
Syrovátka zahusťená	t	64 505,5	52 792,6	58 576,7	58 596,5	61 016,7	51 769,1	-9 247,6	84,8

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6-12)

Poznámka: * odhad

Tabulka 28 – Vývoj nákupu mléka do mlékáren na území ČR dle měsíců (v tis. l)

Měsíc/rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Změna 2025/2024	
								Objem (tis. l)	Index (%)
Leden	212 019	218 026	220 645	225 970	226 645	229 580	229 383	-197	99,9
Únor	195 124	209 305	203 203	209 336	208 900	222 892	212 330	-10 562	95,3
Březen	220 366	228 293	229 914	235 230	235 833	244 321	241 910	-2 411	99,0
Duben	215 910	222 472	224 071	227 264	229 238	239 588	235 606	-3 982	98,3
Květen	222 679	230 623	232 669	233 676	237 645	247 695	242 532	-5 163	97,9
Červen	209 989	220 547	222 165	222 457	227 439	234 183	229 165	-5 018	97,9
Červenec	211 168	226 055	226 685	226 696	232 899	233 684	234 119	435	100,2
Srpen	207 084	219 143	224 498	223 429	224 895	229 238	232 540	3 302	101,4
Září	196 010	208 538	213 218	213 364	214 553	216 506	222 811	6 305	102,9
Říjen	200 476	211 928	217 303	216 615	219 952	220 583	228 215	7 632	103,5
Listopad	196 490	204 706	210 477	211 143	213 105	214 018	221 349	7 331	103,4
Prosinec	209 741	214 711	220 191	220 593	223 585	225 708	234 066	8 358	103,7
Celkem	2 497 056	2 614 348	2 645 039	2 445 180	2 694 689	2 757 996	2 764 026	6 030	100,2

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Tabulka 29 – Vývoj vývozu mléka (v t) (položka CN 0401 20 99)

Měsíc/rok	2022		2023		2024		2025		Index (%) množství 2025/2024
	Množství (t)	Cena (Kč/kg)	Množství (t)	Cena (Kč/kg)	Množství (t)	Cena (Kč/kg)	Množství (t)	Cena (Kč/kg)	
Leden	55 477	9,97	56 534	14,03	62 641	11,26	58698	13,04	93,71
Únor	52 635	10,53	51 967	12,91	62 889	11,30	55107	13,25	87,63
Březen	57 799	10,54	61 654	12,17	46 966	11,51	62666	13,2	133,43
Duben	56 803	11,16	60 066	11,61	69 630	11,41	63324	13,28	90,94
Květen	60 789	11,59	61 194	11,17	70 681	11,10	66947	13,17	94,72
Červen	56 344	11,86	64 131	10,50	64 854	11,25	65463	13,1	100,94
Červenec	59 823	12,15	69 075	10,23	67 240	11,37	66258	13,29	98,54
Srpen	57 135	12,60	66 264	10,27	60 613	11,53	65745	13,52	108,47
Září	53 413	13,19	58 133	10,41	59 082	11,87	64003	13,59	108,33
Říjen	52 725	13,67	59 276	10,51	59 448	12,35	67285	13,37	113,18
Listopad	49 981	14,21	55820	10,76	54 807	12,78	62131	12,93	112,47
Prosinec	55 395	14,2	58974	11,18	58 123	13,08	62824	11,3	106,60
Rok	668 319	x	723 088	x	736 974	x	760 451	x	121,86
Měsíční průměr	55 693	12,14	60 257	11,31	61 415	11,73	63 371	13,09	105,45

Zdroj: Celní statistika (MZe)

6.1 Konzumní mléka a smetany

Výroba konzumních mlék zaznamenala meziročně nárůst o 2,5 %. Výroba čerstvého konzumního mléka byla v roce 2025 meziročně vyšší o 0,9 %. V případě trvanlivého mléka došlo také k nárůstu výroby, a to o 2,9 %. Poměrné zastoupení mlék dle způsobu pasterace zůstává víceméně stejné, tedy ve prospěch trvanlivých mlék, jejichž podíl činil v roce 2025 celkem 83,2 % z celkového objemu vyrobeného mléka.

V roce 2025 došlo k poklesu výroby školního mléka, meziročně o 32,2 %. Vzhledem k tomu, že jsou do škol v současnosti dodávány pouze výrobky neochucené, dochází u dětí k preferenci jiných mléčných výrobků, než je konzumní mléko. Výrazný pokles výroby školního mléka v roce 2025 odráží nižší realizaci programu Školní mléko oproti předchozímu roku.

Tabulka 30 – Skladba konzumního mléka dle způsobu ošetření

Konzumní mléko		Výroba (tis. l)				Podíl (%)			
		2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Celkem		600 998,60	679 373,10	676 439,40	693 772,80	100	100	100	100
z toho:	čerstvé	114 141,2	119 421,1	115 312,1	116 308,0	19,00	17,60	17,05	16,80
	trvanlivé	486 857,4	559 325,0	561 127,3	577 464,8	81,00	82,40	82,95	83,20

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6-12)

Tabulka 31 – Výroba konzumního mléka dle obsahu tuku

Konzumní mléko	Výroba (tis. l)			
	2022	2023	2024	2025
Plnotučné	268 436	280 968	287 593	303 727
Polotučné	398 341	404 582	398 072	404 668
Odtučněné/nízkotučné *	4 081	4 397	4 971	3 435
Celkem	670 858	689 947	690 636	711 830

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6-12)

Mírný pokles ve výrobě byl meziročně v roce 2025 zaznamenán v případě konzumních smetan, kde při meziročním srovnání klesla výroba o 0,9 %, na celkových 63 604 tisíc litrů.

6.2 Jogurty a ostatní tekuté kysané mléčné výrobky

Výroba jogurtů meziročně klesla o 0,3 %, naopak dovoz jogurtů zaznamenal v roce 2024 meziroční nárůst o 12,6 %. Sortiment jogurtových výrobků se v současnosti rozšiřuje o produkty bez laktózy, které jsou určeny pro osoby s laktózovou intolerancí, nebo například o výrobky obohacené proteiny. V případě výroby ostatních tekutých kysaných mléčných výrobků došlo k poklesu výroby o 6,4 % a pouze k mírnému nárůstu dovozu (+2,3 %).

Tabulka 32 – Orientační bilance jogurtů a ostatních tekutých kysaných mléčných výrobků (CN 0403) (v t)

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024	
							Rozdíl (±)	Index (%)
Výroba	184 440,5	183 595,8	182 978,4	178 847,8	182 674,1	189 135,6	6 461,5	103,5
Dovoz	35 849,7	35 816,6	36 076,4	38 466,0	43 565,0	44 488,6	923,6	102,1
Celková nabídka	220 290,2	219 412,4	219 054,8	217 313,9	226 239,1	233 624,2	7 385,1	103,3
Vývoz	57 269,6	56 244,5	61 180,9	59 769,2	61 557,2	63 964,0	2 406,8	103,9
Domácí spotřeba	163 020,6	163 167,9	157 873,9	157 544,7	164 681,9	169 660,2	4 978,3	103,0
Podíl dovozu na výrobě (%)	19,4	19,5	19,7	21,5	23,8	23,5		
Podíl dovozu na spotřebě (%)	22,0	22,0	22,9	24,4	26,5	26,2		
Podíl vývozu na výrobě (%)	31,1	30,6	33,4	33,4	33,7	33,8		

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

6.2.1 Jogurty

Tabulka 33 – Bilance jogurtů (CN 0403 20) (v t)

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024	
							Rozdíl (±)	Index (%)
Výroba (tis.l)	129 931,8	127 183,4	121 657,7	121 455,4	121 087,3	127 480,9	6 393,6	105,3
Dovoz (t)	18 933,7	19 591,3	15 829,9	17 754,3	19 317,4	17 935,3	-1 382,1	92,8
Celková nabídka	148 865,5	146 774,7	137 487,6	139 209,7	140 404,7	145 416,2	5 011,5	103,6
Vývoz	37 447,6	37 039,2	40 076,0	39 308,2	39 117,3	40 198,3	1 081,0	102,8
Domácí spotřeba	111 417,9	109 735,5	97 411,6	99 901,5	101 287,4	105 217,9	3 930,5	103,9
Podíl dovozu na výrobě v %	14,6	15,4	13,0	14,6	16,0	14,1		
Podíl dovozu na spotřebě v %	17,0	17,9	16,3	17,8	19,1	17,0		
Podíl vývozu na výrobě v %	28,8	29,1	32,9	32,4	32,3	31,5		

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12), Celní statistika (MZe)

Tabulka 34 – Prodané množství jogurtů dle druhových skupin v letech 2023, 2024 a 2025

Jogurty	Prodané množství (t)			Rozdíl 2025/2024 (±)	Index (2025/2024) (%)
	2023	2024	2025		
jogurt bílý do 4,5 % tuku, v obalech o obsahu do 1 kg nebo 1 l	39 575,2	39 376,7	44 097,2	4 720,5	112,0
jogurt ochucený, v obalech o obsahu do 1 kg nebo 1 l	42 005,4	40 699,7	40 708,0	8,3	100,0

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Tabulka 35 – Skladba dovozu a vývozu jogurtů v letech 2023, 2024 a 2025

Jogurty		Vývoz (t)				Dovoz (t)			
		2023	2024	2025	Rozdíl (±) 2025/2024	2023	2024	2025	Rozdíl (±) 2025/2024
Jogurty celkem		39 308	39 117	40 198	1 081	17 754	19 317	17 935	-1 382
z toho:	neochucené	11 572	11 109	12 622	1 513	9 438	10 337	8 914	-1 423
	v prášku	2 475	911	539	-372	2 050	2 170	1 488	-682
	ochucené	25 261	27 098	27 038	-60	6 266	6 810	7 533	723

Zdroj: Celní statistika (MZe)

6.2.2 Ostatní tekuté kysané mléčné výrobky

Tabulka 36 – Balance ostatních tekutých kysaných mléčných výrobků (CN 0403 90) (v t)

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024	
							Rozdíl (±)	Index (%)
Výroba (tis.l)	54 508,70	56 412,33	61 320,70	60 417,40	61 586,80	61 654,70	67,90	100,1
Dovoz (t)	16 916,00	16 225,31	20 246,50	20 711,80	24 247,50	26 553,40	2 305,90	109,5
Celková nabídka	71 424,70	72 637,64	81 567,20	81 129,20	85 834,30	88 208,10	2 373,80	102,8
Vývoz	19 822,00	19 205,24	21 105,00	20 461,00	22 440,00	23 765,70	1 325,70	105,9
Domácí spotřeba	51 602,70	53 432,40	60 462,20	60 668,20	63 394,30	64 442,40	1 048,10	101,7
Podíl dovozu na výrobě v %	31,0	28,8	33,0	34,3	39,4	43,1		
Podíl dovozu na spotřebě v %	32,8	30,4	33,5	34,1	38,2	41,2		
Podíl vývozu na výrobě v %	36,4	34,0	34,4	33,9	36,4	38,5		

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6-12), Celní statistika (MZe)

Tabulka 37 – Skladba dovozu a vývozu ostatních tekutých kysaných mléčných výrobků v letech 2023, 2024 a 2025

Kysané výrobky	Vývoz (t)				Dovoz (t)			
	2023	2024	2025	Rozdíl 2025/2024 (±)	2023	2024	2025	Rozdíl 2025/2024(±)
Celkem	20 461,00	22 440,70	23 970,70	1 530,00	21 652,00	24 447,40	26 553,40	2 106,00
z toho:	1 474,40	925,20	438,30	-486,90	862,30	612,50	285,00	-327,50
	13 992,00	15 193,40	15 689,20	495,80	2 372,60	2 791,20	2 810,60	19,40
	4 994,60	6 321,10	7 843,20	1 522,10	18 417,10	21 043,80	23 457,80	2 414,00

Zdroj: Celní statistika (MZe)

6.3 Tvarohové speciality, mléčné pudinky

Tabulka 38 – Vývoj výroby tvarohových specialit, pudinků (v t)

Sortiment	2021	2022	2023	2024	2025	Index 2025/2024 (%)
Smetanové krémy	14 583,0	12 488,7	12 794,5	14 509,3	13 627,3	93,9
Tvarohové dezerty	7 276,1	7 875,0	7 371,0	8 396,3	8 598,4	102,4
Mléčné pudinky, dezerty	14 935,0	13 505,8	13 059,9	15 948,4	15 025,2	94,2
Celkem	36 794,1	33 869,5	33 225,4	38 854,0	37 250,9	95,9

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

6.4 Sýry a tvarohy

Celosvětově nejdynamičtější výrobovou skupinou v oblasti mlékárenské výroby jsou sýry, které mají vysokou přidanou hodnotu, nutriční benefity a velkou oblibu mezi spotřebiteli. V České republice byla v roce 2018 nastartována výroba sýrů a narůstající trend se drží do současnosti, což je na jedné straně dáno zvyšující se domácí spotřebou a na straně druhé rostoucím objemem vývozu. Mezi lety 2024 a 2025 došlo k nárůstu výroby přírodních sýrů, celkem o 2,6 %. Meziroční nárůst výroby byl v roce 2025 zaznamenán také u skupiny tavených sýrů, a to o 0,8 %.

Vývoz sýrů a tvarohů z České republiky se dlouhodobě drží na vysoké úrovni. Ačkoli podíl dovozu sýrů na domácí spotřebě v roce 2025 dosáhl 56,7 % u přírodních sýrů a tvarohů a 46,7 % u tavených sýrů, rozšíření sortimentu zahraničních sýrů na českém trhu je stále žádoucí. Kvalita českých sýrů je v zahraničí hodnocena pozitivně, což se projevilo i meziročním nárůstem jejich vývozu o 0,6 %.

6.4.1 Tvarohy

Výroba konzumních tvarohů, které patří do skupiny tzv. kyselých sýrů, meziročně vzrostla, a to o 4,7 %. Celkem se v České republice v roce 2025 vyrobilo 46 985 t tvarohu. Tvarohy jsou mezi spotřebiteli oblíbené především kvůli vysokému obsahu bílkovin (a současně nízkému obsahu sacharidů a tuků) a neméně důležité je i tradiční využití tvarohu v českém cukrárenství a pekárenství.

Tabulka 39 – Vývoj výroby tvarohů (v t)

Sortiment	2021	2022	2023	2024	2025	Index 2025/2024 (%)
Tvarohy celkem	39 839,7	41 540,9	42 095,1	44 863,9	46 984,8	104,7

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

6.4.2 Sýry

Tabulka 40 – Sortimentní skladba výroby sýrů (v t)

Druh sýrů	Výroba								2025/2024	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Rozdíl (±)	Index (%)
Sýry přírodní	96 869,7	96 414,5	106 369,0	113 579,1	112 294,7	121 078,3	132 083,3	135 448,8	3 365,5	102,5
Tavené sýry bez analogů	14 887,7	14 315,3	15 244,5	15 372,1	15 592,8	14 708,6	14 212,6	14 324,3	111,7	100,8

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6-12), Celní statistika (MZe)

Tabulka 41 – Orientační bilance přírodních sýrů a tvarohů (v t)

Ukazatel	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024	
								Rozdíl (±)	Index (%)
Počáteční zásoba	3 999,2	3 717,9	4 553,8	4 158,6	3 888,7	4 875,7	4 548,5	-327,2	93,3
Výroba	134 311,3	147 398,3	153 418,9	153 835,6	163 173,4	176 947,2	183 433,6	6 486,4	103,7
Dovoz	92 667,4	94 228,5	97 273,3	94 536,1	103 311,1	107 083,7	114 505,7	7 422,0	106,9
Nabídka celkem	234 073,5	245 344,7	255 246,0	252 530,3	270 373,2	288 906,6	302 487,8	13 581,2	104,7
Vývoz	50 991,2	58 590,1	69 251,9	75 298,0	87 889,6	100 004,0	100 599,3	595,3	100,6
Domácí spotřeba	178 390,6	183 747,9	184 115,1	177 232,3	182 483,6	188 902,6	201 888,5	12 985,9	106,9
Celková poptávka	230 355,6	242 338,0	253 367,0	252 530,3	270 373,2	288 906,6	302 487,8	13 581,2	104,7
Konečná zásoba	3 717,9	4 553,8	4 158,6	3 888,7	4 875,7	4 548,5	5 284,4		
Podíl dovozu na výrobu	71,3	63,9	63,4	61,5	63,3	60,5	62,4		
Podíl dovozu na spotřebě	53,7	51,3	52,8	53,3	56,6	56,7	56,7		
Podíl vývozu na výrobu	38,7	39,7	45,1	48,9	53,9	56,5	54,8		

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6-12), Celní statistika (MZe)

Tabulka 42 – Vývoj vývozu a dovozu přírodních sýrů a tvarohu v letech 2021-2025

	Vývoz (t)						Dovoz (t)					
	2021	2022	2023	2024	2025	Rozdíl (±) 2025/2024	2021	2022	2023	2024	2025	Rozdíl (±) 2025/2024
Celkem	69 251,9	75 298,0	87 889,6	100 004,0	100 599,3	595	97 273,3	94 536,1	103 311,1	107 083,7	114 505,7	7 422
z toho:												
čerstvé, tvaroh	25 768	22 908	27 620	31 998	31 214	-784	31 407	30 296	31 837	35 156	38 817	3 661
strouhané	522	590	431	521	2 166	1 645	2 173	2 485	2 979	3 619	4 029	410
s modrou plísní	399	404	592	582	608	26	1 370	1 340	1 199	1 233	1 131	-102
ostatní (CN 0406 90)	43 484	52 390	60 270	68 006	69 385	1 379	65 866	64 240	71 474	71 928	75 689	3 761

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6-12), Celní statistika (MZe)

Tabulka 43 – Vývoz vybraných podpoložek přírodních sýrů ostatních CN 0406 90 – vybrané položky

Položka	Název	Vývoz (t)			2025/2024		
		2023	2024	2025	Rozdíl ± (t)	Index (%)	
0406 90 01	Sýry k dalšímu zpracování	17 479,0	20 332,3	23 164,6	2 832,3	113,9	
0406 90 13	Ementál	2 293,0	1 881,9	1 641,7	-240,2	87,2	
0406 90 23	Eidam	6 052,0	6 991,3	6 010,1	-981,2	86,0	
0406 90 32	Feta	5 099,0	5 621,0	5 362,6	-258,4	95,4	
0406 90 69	Sýry ostatní, tuk ≤ 40%, obsah vody ≤ 47%	996,0	1 089,2	703,0	-386,2	64,5	
0406 90 73	Provolone, obsah tuku ≤ 40 %	4 254,0	4 793,5	4 515,4	-278,1	94,2	
0406 90 78	Gouda	1 168,0	1 547,0	1 737,5	190,5	112,3	
0406 90 82	Camembert	1 114,0	1 101,1	1 050,2	-50,9	95,4	
0406 90 93	Sýry ostatní, tuk ≤ 40 %, obsah vody > 72 %	42,0	36,9	47,7	10,8	129,3	
0406 90 99	Sýry ostatní, tuk > 40 %, j. n.	1 203,0	211,7	230,8	19,1	109,0	

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6-12), Celní statistika (MZe)

Tabulka 44 – Dovoz vybraných podpoložek přírodních sýrů ostatních CN 0406 90 – vybrané položky

Položka	Název	Dovoz (t)			2025/2024	
		2023	2024	2025	Rozdíl ± (t)	Index (%)
0406 90 01	Sýry k dalšímu zpracování	786,0	795,0	1 025,1	230,1	128,9
0406 90 13	Ementál	2 160,0	2 568,0	2 721,0	153,0	106,0
0406 90 21	Cheddar	4 456,0	4 233,3	4 670,4	437,1	110,3
0406 90 23	Eidam	22 614,0	18 829,6	19 391,0	561,4	103,0
0406 90 61	Grana Padano apod.	1 339,0	1 513,0	1 632,6	119,6	107,9
0406 90 69	Sýry ostatní, tuk ≤ 40%, obsah vody ≤ 47%	2 983,0	2 585,7	3 387,2	801,5	131,0
0406 90 78	Gouda	15 208,0	18 235,0	19 788,4	1 553,4	108,5
0406 90 82	Camembert	6 047,0	6 489,6	6 423,2	-66,4	99,0
0406 90 84	Brie	994,0	1 185,6	990,7	-194,9	83,6
0406 90 99	Sýry ostatní, tuk > 40%, j.n.	3 763,0	4 075,2	2 980,6	-1 094,6	73,1

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12), Celní statistika (MZe)

6.4.2.1 Tavené sýry

Výroba tavených sýrů meziročně vzrostla o 0,8 %. Dovoz (-12,0 %) i vývoz (-10,6 %) této kategorie mléčných výrobků v roce 2025 meziročně klesl.

Tabulka 45 – Orientační bilance tavených sýrů

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024	
						Rozdíl (±)	Index (%)
Výroba (t)	15 372,1	15 592,8	14 708,6	14 212,6	14 324,3	111,7	100,8
Dovoz (t)	8 851,9	10 946,0	9 773,0	10 519,3	9 251,9	-1 267,4	88,0
Celkem nabídka (t)	24 224,0	26 538,8	24 481,6	24 731,9	23 576,2	-1 155,7	95,3
Vývoz (t)	3 754,5	4 534,0	4 191,0	4 213,5	3 767,5	-446,0	89,4
Celková spotřeba (t)	20 469,4	22 004,8	20 290,6	20 518,4	19 808,7	-709,7	96,5
Podíl dovozu na spotřebě v %	43,2	49,7	48,2	51,3	46,7		
Podíl dovozu na výrobě v %	57,6	70,2	66,4	74,0	64,6		
Podíl vývozu na výrobě v %	24,4	29,1	28,5	29,6	26,3		

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12), Celní statistika (MZe)

6.5 Máslo a mléčné pomazánky

Objem výroby másla se meziročně zvýšil o 3,7 %. V roce 2025 se v ČR vyrobilo celkem 22 635 t másla. Míra výroby másla v ČR nepokryje poptávku spotřebitelů. V posledním analyzovaném meziročním porovnání vzrostla celková spotřeba másla a mléčných pomazánek o 7,1 %.

Tabulka 46 – Výroba vybraných druhů másla (v t)

Výrobek	Výroba			2025/2024	
	2023	2024	2025	Rozdíl (±) (t)	Index (%)
Máslo	20 807,3	21 835,4	22 634,5	800,1	103,7
Mléčné pomazánky o obsahu 31 % tuku a 42 % sušiny	7 080,5	7 601,9	7 538,7	-63,2	99,2

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12), Celní statistika (MZe)

Tabulka 47 – Orientační bilance másla celkem CN 0405 (v t)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024	
							Rozdíl (±)	Index (%)
Počáteční zásoba	1 912,0	1 994,9	1 686,1	1 843,2	1 725,2	1 921,3	196,1	111,4
Výroba	34 862,7	33 746,6	34 290,1	32 151,4	34 034,0	34 866,2	832,2	102,4
Dovoz	27 082,8	25 793,5	24 050,3	25 556,3	26 128,0	29 739,4	3 611,4	113,8
Vývoz	2 348,5	2 607,9	3 459,6	4 131,8	4 143,5	4 309,0	165,5	104,0
Konečná zásoba	1 994,9	1 686,1	1 843,2	1 725,2	1 921,3	2 443,0	521,7	127,2
Celková spotřeba	54 514,1	57 240,9	54 723,7	53 693,9	55 822,4	59 774,9	3 952,5	107,1
Podíl dovozu na výrobě (%)	77,7	76,4	70,1	79,5	76,8	85,3		
Podíl dovozu na spotřebě (%)	49,7	45,1	43,9	47,6	46,8	49,8		
Podíl vývozu na výrobě (%)	6,7	7,7	10,1	12,9	12,2	12,4		

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12), Celní statistika (MZe)

Tabulka 48 – Vývoj dovozu a vývozu másla a mléčných tuků CN 0405 v letech 2021–2025

	Vývoz (t)						Dovoz (t)					
	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024		2021	2022	2023	2024	2025
						Rozdíl (±)	Index (%)					
Máslo	2 443	3 295	3 949	3 921	4 060	139	103,5	23 259	20 469	22 070	22 809	26 220
Mléčné pomazánky	11	12	45	50	12	-38	24,0	1 197	1 805	1 960	1 979	2 176
Ostatní máslo a tuky	155	153	137	172	238	66	138,4	1 355	1 776	1 526	1 340	1 343
Celkem	2 609	3 460	4 131	4 143	4 310	167	104,0	25 811	24 050	25 556	26 128	29 739

Zdroj: Celní statistika (MZe)

6.6 Sušená a kondenzovaná mléka

Tabulka 49 – Vývoj výroby sušených a kondenzovaných mlék v letech 2021–2025

Sortiment	Výroba (t)					2025/2024	
	2021	2022	2023	2024	2025	Rozdíl (±)	Index (%)
Sušená mléka	30 855,2	28 219,4	27 352,7	23 310,5	21 114,2	-2 196,3	90,6
Kondenzované mléko	9 440,0	10 106,5	8 176,0	9 600,0	9 143,0	-457,0	95,2

Zdroj: Celní statistika (MZe)

Tabulka 50 – Vývoj dovozu a vývozu sušených a kondenzovaných mlék v letech 2021–2025

Sortiment	Vývoz (t)						Dovoz (t)							
	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024		2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024	
						Rozdíl (±)	Index (%)						Rozdíl (±)	Index (%)
SOM	14 720,5	14 719,6	14 400,0	10 157,0	11 164,4	1 007,4	109,9	2 686,5	2 721,9	3 606,8	5 386,1	6 536,8	1 150,7	121,4
SPM	7 385,0	7 411,5	7 567,8	7 358,6	6 190,0	-1 168,6	84,1	1 552,6	2 219,2	2 914,5	2 510,0	2 495,1	-14,9	99,4
Kondenzované mléko	4 449,3	3 461,4	3 030,7	2 717,9	2 598,6	-119,3	95,6	5 922,6	1 952,1	2 428,0	3 192,1	3 003,0	-189,1	94,1

Zdroj: Celní statistika (MZe)

Tabulka 51 – Podíly vývozu a dovozu na domácí spotřebě a výrobě (%)

Výrobek	Podíl vývozu na výrobě			Podíl dovozu na spotřebě			Podíl dovozu na výrobě		
	2024	2025	2025	2024	2025	2025	2024	2025	2025
Konzumní mléka a smetany	34,5	30,8	30,8	12,6	10,5	10,5	9,4	8,1	8,1
Jogurty, keřfry apod.	33,7	33,8	33,8	26,5	26,2	26,2	23,8	23,5	23,5
Máslo	12,2	12,4	12,4	46,8	49,9	49,9	76,8	85,3	85,3
Tvarohy, přírodní sýry	56,5	54,8	54,8	56,7	56,7	56,7	60,5	62,4	62,4
Tavené sýry	29,6	26,3	26,3	51,3	46,7	46,7	74,0	64,6	64,6

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12), Celní statistika (MZe)

7. Spotřeba mléka a mlékárenských výrobků

- Spotřeba mléka a mléčných výrobků v roce 2025 meziročně vzrostla o 6,8 % a dosáhla 278,7 kg na osobu a rok v přepočtu na mléčný ekvivalent (bez másla).
- Nejvýraznější růst spotřeby byl v roce 2025 zaznamenán u sýrů a tvarohů, jejichž souhrnná spotřeba dosáhla rekordních 21,0 kg na osobu. Současně vzrostla i spotřeba konzumního mléka a másla, které dosáhlo úrovně spotřeby ve výši 5,5 kg na osobu.

Tabulka 52 – Spotřeba mléka a mléčných výrobků (kg/rok)

Druh/kg/rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 ¹⁾
Mléko a mléčné výrobky v hodnotě mléka celkem (bez másla)	246,5	245,8	249,0	262,5	262,9	257,9	254,9	260,9	278,7
Mléko konzumní celkem	61,3	59,7	58,8	59,3	58,4	59,5	57,9	57,6	58,2
– z toho kravské	61,2	59,6	58,7	59,2	58,3	59,4	57,8	57,5	58,1
– z toho kozí	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Máslo	5,0	5,1	5,4	5,7	5,3	5,2	4,9	5,2	5,5
Sýry celkem	13,2	13,4	13,8	14,3	14,4	13,8	13,3	14,6	16,0
– tavené	1,9	1,8	1,8	1,9	1,9	2,1	1,9	1,9	1,8
– přírodní	11,3	11,6	12,0	12,4	12,5	11,7	11,4	12,7	14,2
Tvarohy	4,7	4,5	4,7	4,8	4,7	5,0	4,7	4,5	5,0
Sýry a tvarohy	17,9	17,9	18,5	19,1	19,1	18,7	18,0	19,1	21,0
Ostatní mléčné výrobky	34,4	34,9	35,2	36,3	37,2	35,7	34,7	34,3	34,7
Mléčné konzervy	1,7	1,5	1,4	2,1	2,1	2,0	2,4	2,2	2,0

Zdroj: ČSÚ – Spotřeba potravin

Poznámka: ¹⁾ odhad

Spotřeba mléka a mléčných výrobků (bez másla) celkem, vyjádřená v hodnotě mléka, dosáhla v roce 2025 hodnoty 278,7 kg na osobu a rok, což představuje meziroční nárůst o 6,8 % oproti roku 2024. Ve srovnání s rokem 2023 se spotřeba zvýšila dokonce o 9,3 %. Tento vývoj potvrzuje obnovení růstu spotřeby mléčných výrobků po předchozím období stagnace a poklesu.

V roce 2025 vzrostla spotřeba ve většině sledovaných kategorií mléčných výrobků. Spotřeba konzumního mléka se zvýšila z 57,6 kg na 58,2 kg na osobu, přičemž spotřeba kravského mléka kopírovala tento trend. Spotřeba másla vzrostla z 5,2 kg na 5,5 kg. Výrazný nárůst byl zaznamenán u sýrů, jejichž spotřeba vzrostla z 14,6 kg na 16,0 kg na osobu. Hlavním faktorem byl růst spotřeby přírodních sýrů z 12,7 kg na 14,2 kg, zatímco spotřeba tavených sýrů mírně poklesla z 1,9 kg na 1,8 kg. Spotřeba tvarohů se zvýšila z 4,5 kg na 5,0 kg a souhrnná spotřeba sýrů a tvarohů dosáhla rekordních 21,0 kg na osobu. Mírně vzrostla také spotřeba ostatních mléčných výrobků z 34,3 kg na 34,7 kg, zatímco spotřeba mléčných konzerv poklesla z 2,2 kg na 2,0 kg.

Rok 2025 tak potvrdil rostoucí zájem spotřebitelů o mléko a mléčné výrobky, zejména o výrobky s vyšší přidanou hodnotou, jako jsou sýry a tvarohy. Vývoj spotřeby naznačuje stabilní postavení mléčných výrobků ve stravovacích návycích českých domácností a jejich význam jako zdroje kvalitních bílkovin, vápníku a dalších důležitých živin.

České republice se v otázce spotřeby mléka a mléčných výrobků stále nedaří dosáhnout průměru EU. Spotřeba mléka a mléčných výrobků v přepočtu na mléčný ekvivalent činila v roce 2024 v EU-27 celkem 315 kg na osobu a rok, zatímco v České republice dosáhla 262 kg na osobu a rok. Česká republika tak zaostávala za průměrem EU o 53 kg na osobu. Přestože čeští spotřebitelé dlouhodobě konzumují více konzumního mléka a másla, než je průměr EU, celkovou úroveň spotřeby významně ovlivňuje nižší spotřeba sýrů a tvarohu. Právě vysoká obliba sýrů v řadě západoevropských zemí je jedním z hlavních důvodů, proč spotřeba mléčných výrobků v České republice zůstává pod průměrem EU.

Tabulka 53 – Spotřeba dle jednotlivých skupin mléčných výrobků v ČR a EU-27

Skupina	Spotřeba na osobu (v kg/2024)	
	Česká republika	EU-27
Konzumní mléko	56,8	49,1
Sýry a tvaroh	19,4	21,6
Máslo	5,3	4,1
Mléčné výrobky bez másla celkem (v hodnotě ME)	262	315

Zdroj: IDF

8. Cenový vývoj

- Průměrná výkupní cena za syrové kravské mléko v roce 2025 zaznamenala meziročně nárůst o 15,4 %.
- Mléko a mléčné výrobky jsou významnou obchodní komoditou, a proto je cenový vývoj mléka a mléčných výrobků v ČR ovlivněn i situací na zahraničních trzích.

8.1 Výkupní ceny mléka

Průměrná výkupní cena za syrové kravské mléko placená mlékárnami činila v roce 2025 v průměru 13,08 Kč/l, což představovalo meziroční nárůst o 15,4 %. V průběhu roku 2025 cena postupně rostla od lednových 12,80 Kč/l až na maximum 13,43 Kč/l v září, následně však došlo ke korekci a poklesu na 12,07 Kč/l v prosinci. Počátkem roku 2026 cena nadále klesá.

Průměrná výkupní cena za syrové kravské mléko placená prvními kupujícími dosáhla v roce 2025 úrovně 13,22 Kč/l, což znamenalo meziroční zvýšení o 14,8 %. Cena se v průběhu roku zvyšovala z 12,92 Kč/l v lednu na maximum 13,60 Kč/l v září. Poté následoval postupný pokles, přičemž v prosinci 2025 činila 12,14 Kč/l. Přesto zůstala nad úrovní průměru roku 2024. Stejně tak, jako v případě výkupní ceny mlékáren i výkupní cena placená prvními kupujícími na počátku roku 2026 nadále klesá.

Tabulka 54 – Výkupní ceny syrového kravského mléka (Kč/l) - mlékárny

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2016	7,32	7,08	6,81	6,54	6,25	6,12	6,10	6,20	6,42	6,76	7,13	7,50	6,69
2017	7,74	7,99	8,12	8,23	8,31	8,37	8,45	8,60	8,86	9,10	9,27	9,32	8,53
2018	9,02	8,79	8,57	8,35	8,21	8,15	8,18	8,22	8,41	8,70	8,93	9,09	8,55
2019	9,07	9,03	8,96	8,89	8,84	8,68	8,62	8,61	8,66	8,79	8,91	8,99	8,84
2020	8,96	8,89	8,81	8,58	8,31	8,23	8,19	8,16	8,27	8,48	8,63	8,75	8,52
2021	8,77	8,79	8,82	8,88	8,89	8,84	8,81	8,86	9,02	9,25	9,54	9,80	9,02
2022	9,99	10,13	10,37	10,65	10,90	11,14	11,40	11,60	11,97	12,38	12,81	13,19	11,38
2023	13,12	12,74	12,17	11,51	10,89	10,29	9,92	9,75	9,80	9,98	10,33	10,66	10,97
2024	10,79	10,83	10,87	10,95	11,02	11,06	11,08	11,17	11,44	11,84	12,29	12,63	11,33
2025	12,80	12,95	13,09	13,20	13,27	13,29	13,32	13,39	13,43	13,34	12,86	12,07	13,08

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tabulka 55 – Výkupní ceny syrového kravského mléka (Kč/l) - první kupující

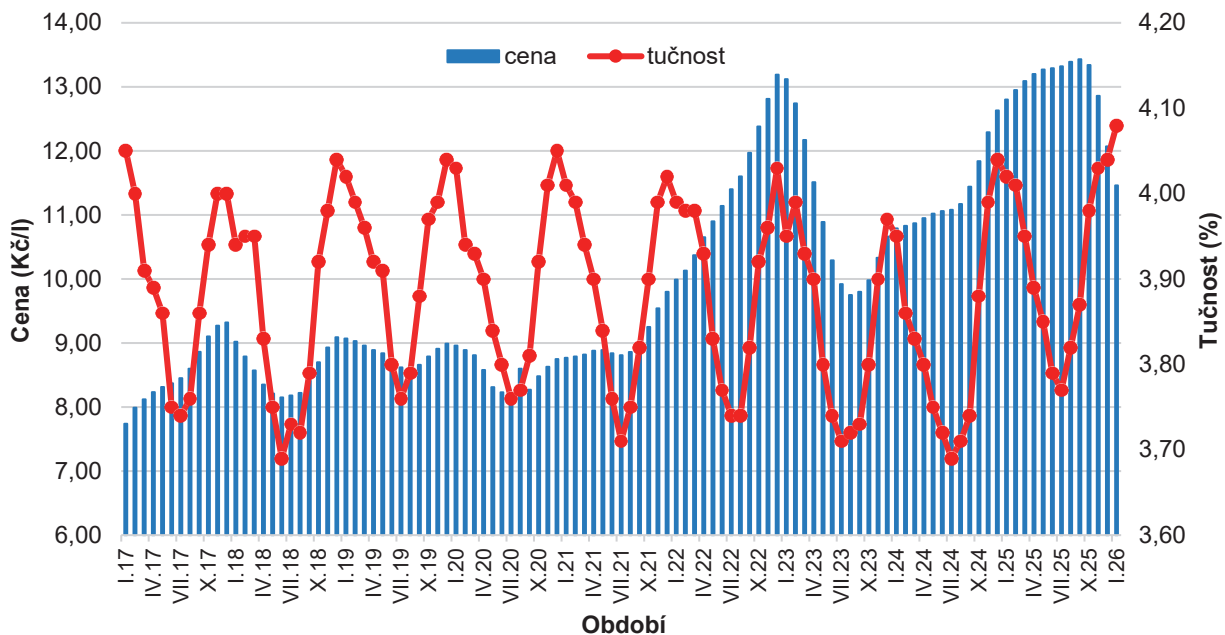
Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2017	7,87	8,08	8,20	8,32	8,36	8,42	8,51	8,64	8,93	9,17	9,35	9,41	8,61
2018	9,11	8,86	8,60	8,39	8,25	8,22	8,24	8,29	8,49	8,80	9,03	9,16	8,62
2019	9,13	9,08	9,02	8,93	8,86	8,68	8,61	8,58	8,65	8,78	8,90	8,97	8,85
2020	8,96	8,87	8,84	8,62	8,36	8,29	8,25	8,26	8,36	8,56	8,71	8,80	8,57
2021	8,80	8,82	8,84	8,88	8,90	8,90	8,86	8,94	9,08	9,35	9,63	9,86	9,07
2022	10,02	10,25	10,45	10,75	11,04	11,29	11,62	11,88	12,27	12,72	13,24	13,53	11,59
2023	13,34	12,88	12,14	11,66	11,09	10,5	10,07	9,91	9,99	10,27	10,56	10,89	11,11
2024	11,00	11,00	11,03	11,12	11,14	11,17	11,23	11,32	11,59	12,04	12,74	12,81	11,52
2025	12,92	13,08	13,18	13,32	13,37	13,38	13,46	13,55	13,60	13,51	13,13	12,14	13,22

Zdroj: Rezortní statistika Odbýt (6–12)

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Jak je patrné z níže uvedeného grafu, cena mléka po poklesu v roce 2023 opět rostla v průběhu let 2024 a 2025, přičemž v roce 2025 dosáhla nejvyšších hodnot za sledované období.

Graf 3 – Vývoj ceny (Kč/l) a tučnosti (%) mléka

Zdroj: Resortní statistika Mlék (MZe) 6–12

Během roku 2025 docházelo ke kolísání obsahu tuku v mléce. Stejně jako v předchozích letech měla na tučnost mléka vliv především délka světelného dne, klimatické podmínky a kvalita krmné dávky.

Nákladová rentabilita výroby mléka v roce 2024 meziročně vzrostla o 2,97 procentního bodu na 13,54 %. Jednotkové náklady na výrobu mléka činily 10,16 Kč/l, zatímco realizační cena mléka dosáhla 11,33 Kč/l.

Souhrnná rentabilita výroby mléka v roce 2024 meziročně vzrostla o 3,93 procentního bodu na 29,54 %. Celkové náklady na výrobu mléka byly ve srovnání s rokem 2023 vyšší o 0,04 Kč/l a realizační cena mléka vzrostla o 0,40 Kč/l. Nákladová rentabilita dosáhla 13,54 %, což představovalo meziroční nárůst o 28,10 %. Nepřímé podpory činily 0,87 Kč/l (meziročně +4,82 %) a přímé podpory dosáhly 0,76 Kč/l (meziročně +10,14 %). Celkové podpory tak vzrostly na 1,63 Kč/l, což představovalo meziroční zvýšení o 7,24 %.

Tabulka 56 – Ekonomika výroby mléka

	MJ	2021	2022	2023	2024	2025 ¹⁾	Meziroční index 2024/2023
Náklady jednotkové	Kč/l	9,10	10,20	10,12	10,16	10,23	100,40
Realizační cena mléka ¹⁾	Kč/l	9,07	11,38	10,93	11,33	13,08	103,66
Podpory jednotkové přímé	Kč/l	0,86	0,81	0,69	0,76	x	110,14
Podpory jednotkové nepřímé	Kč/l	0,93	0,94	0,83	0,87	x	104,82
Podpory celkem (přímé a nepřímé)	Kč/l	1,79	1,75	1,52	1,63	x	107,24
Nákladová rentabilita ²⁾	%	-0,31	14,40	10,57	13,54	27,88	128,10
Souhrnná rentabilita celkem ³⁾	%	19,36	31,55	25,61	29,54	x	115,35

Zdroj: ÚZEI – TÚ: Sledování a analýzy vlastních nákladů a rentability vybraných zemědělských výrobků včetně odhadu vývoje nákladů, výnosů, nákladové rentability a souhrnné rentability hlavních komodit zemědělské produkce v roce 2025 a 2026

Poznámka: ¹⁾ odhad

¹⁾ Cena šetření ÚZEI; cena používána v roce 2025 - resortní statistika mlék (MZe)

²⁾ Nákladová rentabilita = (Tržby – Náklady) / Náklady * 100 (%)

³⁾ Souhrnná rentabilita = (Tržby + Přímé a nepřímé podpory – Náklady) / Náklady * 100 (%)

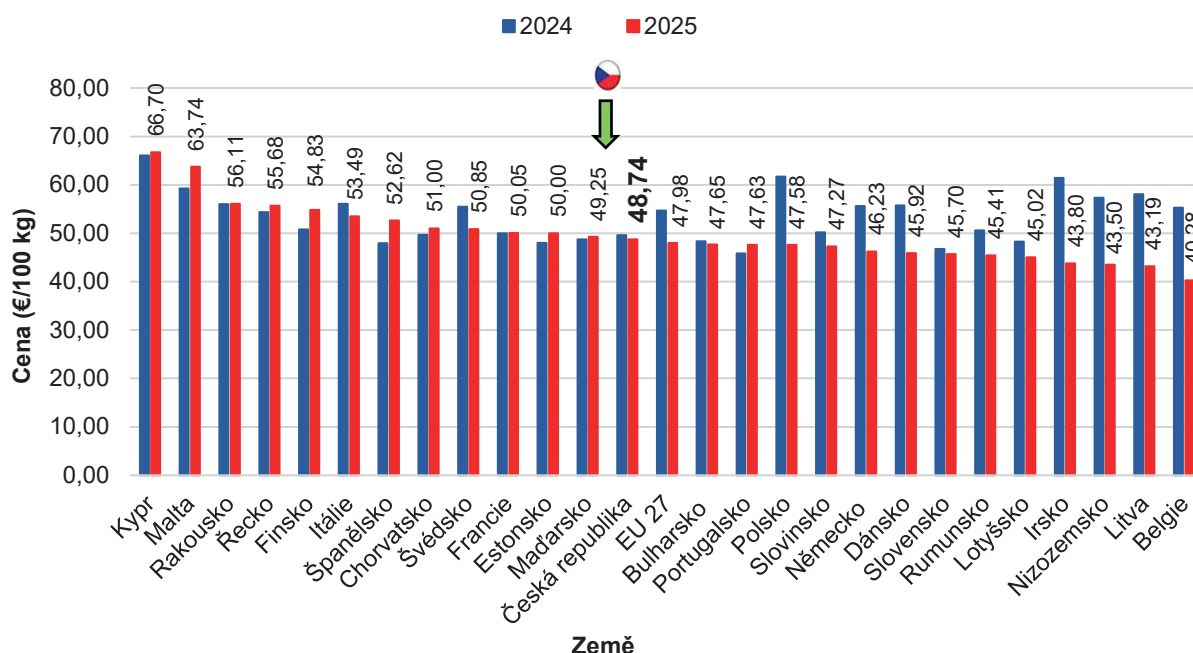
Tabulka 57 – Vývoj ceny, tuku a bílkovin mléka v Německu

Ukazatel	Rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
Cena o reálném obsahu tuku a bílkovin (€/100 kg)	2024	45,52	45,28	45,62	45,51	45,34	45,51	46,05	47,16	49,29	52,45	54,41	55,32
	2025	54,32	54,11	53,97	53,86	53,65	53,34	53,25	53,70	53,37	51,56	48,37	45,14
Přepočtená cena o obsahu tuku 4,0 % a bílkovin 3,4 % (€/100 kg)	2024	44,07	44,33	44,79	44,91	45,19	45,64	46,41	47,42	48,83	50,99	52,53	53,53
	2025	52,67	52,56	52,77	53,02	53,22	53,31	53,37	53,51	52,57	49,94	46,51	43,45
Obsah tuku (%)	2024	4,24	4,16	4,13	4,09	4,00	3,96	3,91	3,93	4,04	4,19	4,25	4,25
	2025	4,22	4,23	4,17	4,11	4,04	3,98	3,95	3,99	4,08	4,20	4,25	4,24
Obsah bílkovin (%)	2024	3,55	3,50	3,49	3,47	3,43	3,40	3,38	3,39	3,47	3,57	3,60	3,59
	2025	3,58	3,55	3,52	3,49	3,46	3,42	3,41	3,44	3,50	3,59	3,62	3,59

Zdroj: www.proplanta.de

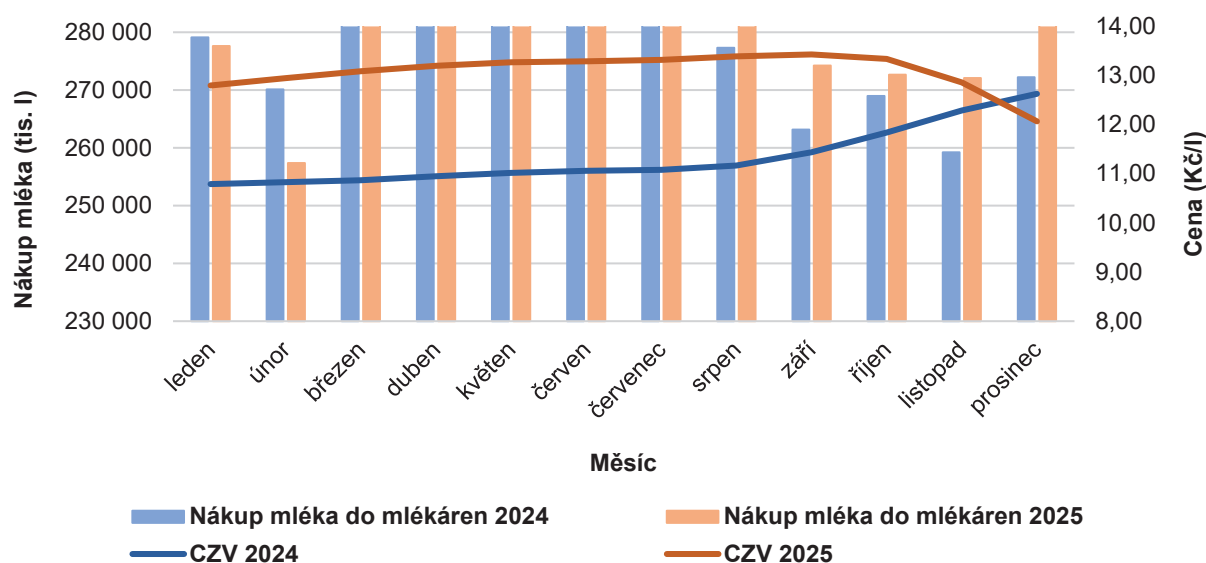
V roce 2025 činila průměrná cena syrového kravského mléka v EU v průměru 52,46 €/100 kg. Průměrná cena v České republice dosáhla 52,14 €/100 kg, což bylo o 0,6 % méně než průměr Evropské unie.

Graf 4 - Vývoj cen (€/100kg) za syrové kravské mléko v EU-27 v prosinci 2025

Zdroj: Milk Market Observatory ke dni 17. 2. 2026

Graf 5 - Vývoj nákupu mléka do mlékáren (tis. l) a výkupní ceny za mléko (Kč/l) v letech 2024 a 2025

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

8.2 Ceny průmyslových výrobců (CPV)

Ceny průmyslových výrobců (CPV) u většiny mlékárenských výrobků vykazovaly v roce 2025 růst. Nejvyšší meziroční nárůst cen byl zaznamenán u másla ve spotřebitelském balení (+11,8 %), sušeného plnotučného mléka (+9,7 %), sýru eidamského typu s obsahem tuku v sušině ≥ 40 % (+9,3 %) a čerstvého polotučného mléka (+9,0 %). Výrazně vzrostla také cena trvanlivého polotučného mléka a bílého jogurtu shodně o 7,5 %. Naopak pokles byl zaznamenán pouze u sušeného odtučněného mléka (-4,6 %).

Tabulka 58 – Mléko polotučné trvanlivé (Kč/l)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	9,55	9,35	8,92	8,66	7,66	7,38	7,10	7,57	7,92	8,53	10,06	10,49	8,60
2017	10,42	10,29	10,05	10,16	10,51	10,11	10,43	10,53	10,51	10,64	10,65	10,46	10,39
2018	10,38	10,12	9,64	9,24	8,82	8,71	8,78	8,81	9,41	9,64	10,29	10,47	9,53
2019	10,36	10,53	10,42	10,15	9,99	9,80	9,64	9,68	10,02	10,50	10,80	10,84	10,23
2020	10,71	10,69	10,67	10,75	10,15	10,05	10,28	10,01	10,10	10,26	10,33	10,25	10,38
2021	10,24	10,07	10,31	10,41	10,66	10,57	10,54	10,29	10,58	11,19	11,32	11,48	10,64
2022	11,65	12,03	12,20	12,49	13,27	13,84	14,40	14,39	14,76	15,33	15,91	16,05	13,86
2023	16,09	15,60	15,16	14,03	13,40	12,56	12,37	11,69	11,69	12,26	12,73	13,14	13,39
2024	13,27	13,14	13,14	13,23	13,02	12,91	13,31	13,10	13,31	13,52	13,83	14,29	13,34
2025	14,70	14,84	14,84	14,71	14,78	14,64	14,71	14,64	14,52	14,06	13,21	12,37	14,34

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Tabulka 59 – Mléko polotučné čerstvé (Kč/l)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	11,97	12,00	11,48	11,35	11,11	10,63	10,44	10,48	10,43	10,51	10,63	10,75	10,98
2017	11,12	11,16	11,34	11,34	11,22	11,31	11,29	11,44	11,51	11,70	11,60	11,72	11,40
2018	11,80	11,77	11,67	11,69	11,65	11,57	11,58	11,59	11,52	11,57	11,54	11,50	11,62
2019	11,75	11,85	11,96	11,98	11,95	11,50	12,03	11,86	11,91	11,89	11,92	11,86	11,87
2020	11,88	11,77	11,86	11,89	11,76	11,79	11,61	11,63	11,61	11,66	11,73	11,68	11,76
2021	11,66	11,62	11,61	11,60	11,62	11,64	11,67	11,69	11,80	11,86	11,90	11,84	11,71
2022	12,44	12,50	12,69	12,87	13,27	13,75	14,16	14,02	14,69	15,06	15,50	15,67	13,89
2023	16,24	16,37	16,65	16,48	16,27	15,69	15,44	15,07	14,87	14,75	14,67	14,70	15,60
2024	14,76	14,73	14,76	13,94	14,81	14,62	14,76	14,83	14,90	15,10	15,44	15,10	14,81
2025	15,52	15,73	15,76	15,58	16,02	15,98	16,11	17,77	16,19	16,39	16,21	16,38	16,14

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Tabulka 60 – Máslo ve spotřebitelském balení, zpravidla gramáže 125–250 g (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	101,27	95,82	95,89	90,60	82,65	83,65	87,51	94,79	98,44	105,06	115,84	119,88	97,62
2017	117,05	118,86	117,43	118,29	119,50	124,69	134,78	145,51	163,69	174,55	159,08	149,92	136,95
2018	132,40	125,20	127,63	128,45	139,72	154,92	155,87	154,94	160,51	157,91	150,46	146,62	144,55
2019	132,20	130,62	125,94	122,11	122,18	117,29	116,92	117,24	118,42	128,75	127,55	127,84	123,92
2020	119,78	114,20	116,87	116,52	98,78	101,94	111,95	114,81	118,54	125,20	124,06	127,81	112,60
2021	120,49	120,85	119,83	122,14	122,67	123,19	125,76	124,27	128,59	136,05	152,63	155,38	129,32
2022	155,50	154,60	155,27	160,98	173,63	178,74	183,39	186,77	188,99	193,03	198,08	197,69	177,22
2023	178,22	148,72	148,61	138,86	133,35	132,93	134,66	135,89	134,16	145,74	156,22	162,42	145,82
2024	160,84	161,56	162,38	162,09	160,64	164,15	166,91	175,44	193,80	208,01	229,88	242,57	182,36
2025	230,83	226,02	212,83	208,29	206,73	201,82	204,31	205,47	207,15	195,30	183,35	164,20	203,86

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Tabulka 61 – Jogurt bílý do 4,5 % tuku (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	25,63	25,75	25,12	25,00	24,75	24,44	23,76	23,66	23,82	23,12	22,78	23,12	24,25
2017	22,91	22,97	23,02	23,52	22,87	23,14	22,96	23,10	22,70	23,73	23,64	23,78	23,20
2018	25,02	24,38	25,03	25,07	25,67	25,61	26,00	23,41	23,52	23,82	24,20	23,27	24,58
2019	24,99	24,17	24,37	24,36	25,22	24,57	24,41	24,51	24,52	24,58	24,57	25,28	24,63
2020	24,52	24,33	26,20	26,12	25,36	26,62	26,18	25,61	25,67	25,54	25,97	25,21	25,62
2021	26,21	25,99	25,87	26,48	26,28	26,62	26,31	26,01	26,30	27,00	25,87	26,66	26,30
2022	27,64	26,73	27,76	26,95	28,09	27,73	28,57	28,51	28,54	29,19	29,79	30,51	28,33
2023	32,98	32,17	29,30	33,05	32,35	32,40	31,78	31,50	32,04	31,43	31,31	31,31	31,80
2024	32,25	31,32	31,45	31,67	31,94	31,66	31,57	31,26	31,83	32,46	32,59	32,12	31,84
2025	34,11	33,46	33,31	33,79	34,21	34,30	34,71	34,82	34,60	34,51	34,61	34,50	34,24

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Tabulka 62 – Jogurt ochucený (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	34,32	33,62	32,18	32,16	33,50	31,61	31,75	31,93	31,67	31,71	31,11	35,17	32,56
2017	32,31	32,01	32,07	32,40	31,32	32,05	32,18	32,93	32,33	32,57	34,12	32,82	32,43
2018	35,29	36,57	33,86	33,90	34,86	35,17	35,31	35,10	34,27	34,97	35,11	34,78	34,93
2019	35,01	35,20	35,54	34,98	35,47	35,38	35,36	35,37	35,44	35,02	35,17	34,74	35,22
2020	34,99	34,70	35,10	34,96	34,97	35,16	34,65	34,10	34,84	35,05	35,36	35,04	34,83
2021	35,26	35,02	34,81	35,16	35,07	34,56	35,23	35,26	35,25	35,44	35,36	35,26	35,14
2022	37,45	36,99	37,74	37,94	38,66	39,02	39,28	38,90	40,78	40,57	41,15	41,36	39,15
2023	44,55	43,76	44,31	44,26	44,65	42,65	43,32	44,11	44,00	43,51	43,41	44,08	43,88
2024	44,07	44,49	44,69	44,68	44,67	44,31	43,55	44,43	44,16	44,81	44,26	43,44	44,30
2025	44,84	44,83	45,45	46,43	45,55	45,43	45,69	45,12	46,16	45,95	46,28	45,52	45,60

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Tabulka 63 – Sýr eidamského typu s obsahem tuku v sušině ≥ 40 % (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	86,01	85,11	85,71	85,36	85,82	80,97	85,73	85,55	86,85	88,65	92,00	93,10	86,74
2017	96,65	93,36	97,24	94,27	95,76	96,60	95,47	98,31	100,89	103,30	100,21	99,15	97,60
2018	97,67	95,21	96,62	94,41	95,48	94,29	95,72	94,57	96,70	96,95	98,38	99,15	96,26
2019	97,18	96,66	98,10	97,40	100,11	94,64	98,92	96,80	96,84	98,51	99,05	101,77	98,00
2020	98,08	97,71	102,01	101,20	100,79	98,89	101,59	99,57	98,98	98,70	102,52	101,40	99,87
2021	96,34	98,77	98,12	99,40	98,10	99,40	98,58	98,88	98,99	98,94	101,67	105,36	99,38
2022	106,12	105,38	114,30	114,44	122,55	125,46	125,34	127,39	129,98	131,77	135,49	134,18	122,70
2023	132,54	132,72	126,06	124,61	124,06	123,9	128,09	126,38	121,33	126,46	121,43	122,96	125,88
2024	126,07	125,59	128,38	128,91	127,94	130,05	125,02	129,43	127,80	135,16	135,36	143,51	130,27
2025	139,65	142,82	143,58	144,91	143,78	146,24	144,34	144,90	144,24	144,38	135,55	133,49	142,32

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Tabulka 64 – Sýr eidamského typu s obsahem tuku v sušině 20 % + a 30 % + (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	72,67	69,37	64,03	60,40	58,49	59,23	67,42	72,42	76,58	85,34	92,21	93,15	72,61
2017	89,10	86,34	84,91	82,73	83,42	88,54	91,07	92,45	93,48	92,19	86,74	80,74	87,64
2018	76,80	73,88	73,34	72,66	76,14	75,74	76,67	76,65	80,04	84,35	86,53	83,23	78,00
2019	84,53	83,03	84,40	81,73	74,90	76,93	75,76	75,88	77,64	80,15	80,53	80,70	79,68
2020	85,54	82,14	84,60	82,03	77,56	76,30	79,53	80,32	81,56	83,54	82,71	83,15	81,06
2021	81,47	81,33	83,06	82,04	82,95	84,36	86,26	85,92	85,75	88,29	94,05	97,19	86,06
2022	98,42	100,68	102,45	107,05	114,49	118,15	121,36	123,44	125,81	126,73	127,31	126,39	116,02
2023	112,4	103,82	100,39	93,35	93,54	87,42	86,53	85,48	87,70	94,67	94,59	96,85	94,73
2024	100,61	101,84	100,01	99,15	98,06	94,88	98,29	99,80	104,93	115,12	121,27	124,28	104,85
2025	121,34	116,22	115,99	115,51	113,32	113,14	113,72	111,76	110,87	101,05	86,12	84,58	108,64

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Tabulka 65 – Tvaroh měkký (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	41,65	41,11	40,39	39,81	38,62	38,00	37,95	37,54	36,50	35,70	36,44	35,19	38,24
2017	36,63	36,24	34,03	36,73	37,10	39,21	38,81	40,87	39,94	39,96	39,98	39,73	38,27
2018	40,39	40,11	40,74	40,61	40,90	41,73	41,50	41,91	41,18	40,07	41,05	40,80	40,92
2019	41,22	40,62	41,62	41,16	41,86	42,67	43,26	42,62	42,63	41,98	41,96	41,38	41,92
2020	41,78	41,28	42,00	42,16	42,10	42,33	42,04	42,04	41,75	41,34	41,53	41,38	41,94
2021	41,61	41,77	41,92	42,38	42,27	43,78	43,63	42,96	43,64	42,61	42,80	42,97	42,70
2022	43,95	43,57	44,66	45,13	45,62	47,25	48,63	48,64	49,49	49,94	50,75	52,67	47,53
2023	53,27	52,97	55,00	56,46	55,03	54,92	52,85	52,48	50,30	51,00	50,68	50,35	52,94
2024	51,35	51,18	51,45	51,62	51,64	52,71	50,54	49,90	49,48	49,31	49,70	51,49	50,86
2025	51,50	52,65	52,64	52,73	52,53	53,66	54,77	54,04	53,80	52,69	52,87	52,49	53,03

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Tabulka 66 – Sušené odtučněné mléko – balení ≥ 25 kg (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	47,27	47,99	46,91	45,24	46,09	43,82	46,92	47,47	48,94	51,58	59,11	55,27	48,88
2017	56,58	53,42	*	52,50	50,40	49,53	50,39	50,41	50,51	47,59	46,49	42,89	50,07
2018	40,89	38,98	36,87	37,64	37,33	37,85	40,73	40,09	40,20	41,26	43,76	43,35	39,91
2019	44,78	46,92	50,18	50,52	50,02	51,26	54,59	54,15	62,03	57,66	58,19	61,78	53,51
2020	63,40	66,15	68,74	63,15	54,21	55,43	55,28	55,07	55,67	57,80	58,63	57,57	59,68
2021	57,88	59,62	62,09	63,73	64,25	64,93	67,28	66,19	66,50	68,25	70,98	76,17	65,66
2022	80,76	81,95	88,26	91,05	99,30	97,93	98,84	97,45	93,71	92,83	87,12	83,16	91,03
2023	72,17	67,15	66,24	60,77	58,72	58,44	58,89	57,16	57,87	59,58	62,93	64,81	62,06
2024	66,32	66,64	65,98	66,26	63,33	64,21	65,00	64,85	64,44	67,11	67,55	69,16	65,90
2025	*	67,66	67,01	66,13	64,67	63,52	63,67	63,18	62,99	61,55	56,43	54,77	62,87

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů, dle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů

Tabulka 67 – Sušené plnotučné mléko – balení ≥ 25 kg (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	63,85	*	*	*	*	*	*	60,38	62,26	68,02	69,8	70,92	65,87
2017	78,12	*	80,07	78,32	*	76,96	77,73	78,44	*	75,9	79,62	77,87	78,11
2018	*	*	70	*	69,73	71,25	*	*	70,7	74,79	76,86	75,48	72,69
2019	*	*	*	75,82	78,16	77,74	76,09	*	*	*	75,95	*	76,75
2020	*	77,51	78,6	79,00	78,63	76,85	*	78,12	*	*	*	*	78,12
2021	76,17	75,72	76,81	77,91	78,46	79,71	*	82,52	83,11	82,3	82,07	87,72	80,23
2022	91,06	*	102,18	107,21	115,96	111,06	123,65	122,35	124,32	124,2	124,25	*	114,62
2023	120,42	111,19	105,79	97,03	*	93,48	*	91,97	*	89,61	89,68	90,95	98,8
2024	93,97	96,24	100,00	*	101,94	98,92	102,15	*	100,71	102,90	106,36	108,53	101,17
2025	112,54	*	116,06	*	*	*	*	*	*	*	109,10	106,08	110,95

Zdroj: Rezortní statistika Mlék (6–12)

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů, dle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů

8.3 Spotřebitelské ceny (SC)

U většiny sledovaných mléčných výrobků spotřebitelská cena v roce 2025 meziročně vzrostla. Cena polotučného pasterovaného mléka dosáhla hodnoty 24,54 Kč/l (+9,9 %), cena trvanlivého polotučného mléka činila 16,16 Kč/l (+7,0 %) a cena eidamu vzrostla na 203,37 Kč/kg (+8,6 %). Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán u másla, jehož spotřebitelská cena vzrostla na 215,80 Kč/kg (+10,1 %). Výrazně vzrostly také ceny nivy (+6,4 %), taveného sýru (+7,4 %), měkkého tvarohu (+7,8 %) a zakysaných mléčných výrobků (+8,7 %).

Tabulka 68 – Mléko polotučné trvanlivé (Kč/l)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	15,63	14,63	16,14	15,88	14,99	14,34	14,42	14,44	15,51	15,22	16,19	15,80	15,27
2017	15,97	16,09	15,38	15,78	15,65	15,78	16,08	16,50	16,27	16,65	16,67	17,13	16,16
2018	16,95	15,82	15,14	16,25	15,63	15,52	15,68	15,68	16,66	16,07	16,77	15,82	16,00
2019	15,24	15,17	14,98	14,44	14,54	14,58	14,90	14,73	14,98	15,30	15,13	15,53	14,96
2020	15,64	14,73	14,89	14,65	14,88	14,77	14,74	14,47	14,21	14,06	14,00	14,14	14,60
2021	11,74	11,57	11,64	11,25	11,54	11,39	12,13	12,09	12,13	12,70	12,22	12,95	11,95
2022	13,68	13,72	13,94	14,48	16,03	15,93	17,06	17,82	18,08	17,64	18,69	19,97	16,42
2023	18,71	18,82	19,62	17,49	17,01	17,05	16,16	15,64	14,53	15,3	15,29	14,62	16,69
2024	15,12	14,53	14,54	15,53	15,16	14,51	14,20	15,26	17,31	15,16	15,41	14,46	15,10
2025	14,85	16,38	16,28	16,3	15,77	16,65	18,07	17,25	15,75	16,61	15,46	14,49	16,16

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tabulka 69 – Mléko polotučné pasterované (Kč/l)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	19,21	18,74	17,53	18,59	17,81	17,44	16,86	17,63	17,27	17,89	18,32	18,61	17,99
2017	18,73	19,35	19,04	19,80	18,71	19,58	19,45	20,01	19,72	19,92	20,47	20,32	19,59
2018	20,30	20,55	19,44	19,68	19,66	19,17	20,19	20,08	20,25	19,57	19,45	19,67	19,83
2019	19,27	20,12	20,22	20,06	20,75	19,95	20,24	20,38	20,06	20,34	20,55	20,79	20,23
2020	19,39	19,69	20,07	19,90	20,03	19,32	19,26	19,41	18,22	18,28	18,36	17,86	19,15
2021	17,91	17,26	17,69	17,18	17,21	17,70	17,58	18,73	18,49	18,63	18,92	18,84	18,01
2022	19,03	19,49	18,39	19,49	19,97	21,06	22,16	22,09	22,13	23,16	23,24	23,50	21,14
2023	24,01	24,01	24,48	24,63	24,51	24,52	24,15	22,75	22,62	22,57	22,63	22,84	23,64
2024	21,41	21,45	21,67	21,42	21,64	21,53	22,48	22,70	23,07	22,94	23,88	23,75	22,33
2025	24,16	24,03	24,04	24,68	24,66	25,07	25,12	24,21	24,07	24,61	25,27	24,6	24,54

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tabulka 70 – Máslo čerstvé (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	120,95	123,09	125,27	121,39	123,26	122,32	122,77	122,18	121,89	120,16	120,77	121,44	122,12
2017	125,32	120,96	128,19	129,69	128,04	126,44	135,83	134,11	134,77	147,56	147,80	149,13	133,99
2018	148,20	150,43	152,45	154,92	156,85	152,85	137,41	156,68	151,08	154,53	155,06	155,37	152,15
2019	156,26	161,45	163,29	165,72	165,91	162,86	150,97	163,05	157,86	161,04	165,03	166,95	161,70
2020	170,14	165,67	167,56	159,72	151,52	150,90	150,72	151,49	152,97	154,71	154,46	151,91	156,81
2021	130,76	128,50	131,17	129,82	126,30	127,45	129,45	139,69	142,27	150,21	169,23	168,87	139,48
2022	172,92	169,35	178,66	178,73	199,56	205,64	215,88	223,94	222,02	226,13	222,25	213,58	202,39
2023	205,11	181,36	168,96	166,19	159,10	157,00	157,09	155,50	154,31	164,18	165,08	170,88	167,06
2024	175,34	164,54	165,87	162,29	170,50	178,62	185,51	195,77	225,93	235,38	242,25	250,03	196,00
2025	244,32	229,68	213,08	209,63	203,02	219,66	211,82	215,63	235,11	216,15	205,32	186,13	215,80

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tabulka 71 – Tradiční pomazánkové (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	120,95	123,09	125,27	121,39	123,26	122,32	122,77	122,18	121,89	120,16	120,77	121,44	122,12
2017	125,32	120,96	128,19	129,69	128,04	126,44	135,83	134,11	134,77	147,56	147,80	149,13	133,99
2018	148,20	150,43	152,45	154,92	156,85	152,85	137,41	156,68	151,08	154,53	155,06	155,37	152,15
2019	156,26	161,45	163,29	165,72	165,91	162,86	150,97	163,05	157,86	161,04	165,03	166,95	161,70
2020	124,55	124,85	125,86	124,93	124,53	122,76	121,91	123,77	122,44	121,35	124,74	125,13	123,90
2021	152,93	153,31	157,66	146,28	147,90	146,11	143,69	142,25	136,28	144,18	142,64	138,23	145,96
2022	145,38	138,61	138,04	136,83	140,61	142,23	143,29	141,10	143,86	147,81	162,01	164,63	145,37
2023	165,54	167,86	168,39	166,16	162,58	159,31	168,03	157,91	160,35	164,26	162,01	166,35	164,06
2024	160,33	158,59	158,51	159,86	161,04	159,77	156,12	159,96	158,89	163,38	165,44	165,35	160,60
2025	172,02	161,07	162,52	163,49	162,31	174,14	171,33	173,43	166,16	176,43	173,6	167,8	168,69

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tabulka 72 – Eidamská cihla (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	107,39	106,78	100,44	104,32	100,68	92,42	100,01	107,45	112,09	120,40	138,02	139,89	110,82
2017	137,62	137,26	138,90	130,88	128,87	133,52	141,63	146,93	152,59	156,75	154,85	150,53	142,53
2018	140,98	142,50	137,09	135,04	136,38	139,76	137,43	140,91	145,19	156,81	156,51	144,73	142,78
2019	142,49	139,78	142,38	139,72	144,81	142,97	140,82	142,08	146,78	148,31	149,58	146,57	143,86
2020	147,44	153,48	155,03	149,87	151,50	152,83	143,35	146,18	147,20	150,34	150,94	144,97	149,43
2021	147,93	153,80	151,59	142,48	147,80	154,46	152,54	148,21	151,48	154,28	149,44	163,15	151,43
2022	168,85	172,16	185,24	185,49	186,83	198,69	198,16	210,58	211,82	211,26	219,21	219,36	197,30
2023	225,26	220,56	218,86	201,31	210,13	190,50	193,47	192,08	197,62	188,85	191,21	187,99	201,49
2024	182,78	188,93	178,09	186,68	183,63	189,39	186,70	187,77	185,58	193,72	195,08	188,29	187,22
2025	201,51	201,01	199,21	199,74	211,7	199,3	203,46	205,74	204,57	200,29	208,79	205,15	203,37

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tabulka 73 – Tavený sýr neochozený (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	204,61	206,34	200,36	204,53	200,73	207,46	209,97	201,22	206,69	201,96	205,87	203,44	204,43
2017	208,43	212,26	210,45	223,41	220,38	220,55	223,52	215,07	219,31	228,31	233,82	240,99	221,38
2018	241,05	233,69	240,68	228,01	231,00	234,39	239,94	235,77	238,32	239,02	244,60	248,39	237,91
2019	237,61	224,01	231,95	225,56	219,26	236,61	234,19	225,74	236,47	231,85	236,50	234,65	231,20
2020	223,07	209,86	216,46	223,94	207,13	207,30	216,85	211,83	198,22	188,44	193,89	199,94	208,08
2021	168,34	161,44	167,94	162,66	164,68	163,08	167,44	161,66	160,97	162,20	170,16	176,73	165,61
2022	179,44	188,59	177,62	182,88	190,02	206,23	205,15	215,63	210,14	216,01	210,31	225,90	200,66
2023	238,11	239,98	223,4	231,94	227,45	232,13	221,42	213,8	216,26	218,85	217,39	224,67	225,45
2024	202,69	212,06	209,91	204,64	205,03	204,26	206,14	206,49	206,78	209,88	215,33	208,27	207,62
2025	223,05	221,06	224,59	210,55	217,64	230,98	221,37	227,99	218,04	230,44	225,88	224,43	223,00

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tabulka 74 – Níva (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	191,84	199,78	195,21	201,06	202,92	201,22	195,86	195,04	199,01	207,93	200,32	199,47	199,14
2017	201,63	195,69	209,86	210,65	204,53	197,57	204,65	199,40	209,61	217,07	215,51	203,42	205,80
2018	213,73	219,93	216,90	197,03	212,63	215,39	217,10	212,71	220,25	214,59	204,45	211,25	213,00
2019	210,24	210,13	213,48	199,47	216,17	219,38	226,74	219,50	214,59	213,58	225,48	221,50	215,86
2020	209,32	223,13	215,36	215,88	210,29	208,38	209,06	213,26	226,40	218,78	228,55	223,22	216,80
2021	222,13	212,90	212,15	214,21	213,76	215,67	211,48	216,57	210,41	212,39	220,87	220,93	215,29
2022	221,72	224,73	234,38	228,47	227,44	229,25	233,23	245,39	236,30	236,04	240,77	246,28	233,67
2023	261,36	277,75	255,91	259,69	264,46	261,41	259,92	256,05	267,11	267,21	270,76	272,79	264,54
2024	247,38	267,84	247,34	250,05	254,79	257,91	256,23	261,66	264,58	271,48	270,53	273,86	260,30
2025	280,46	277,71	279,29	280,38	265,07	287,68	271,97	265,55	273,98	285,75	285,71	269,07	276,89

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tabulka 75 – Tvaroh měkký konzumní (Kč/kg)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	73,41	72,26	74,28	70,12	74,37	71,40	68,11	69,10	71,13	71,85	72,21	73,39	52,42
2017	73,01	74,66	73,33	73,50	76,09	75,49	75,18	77,20	77,69	76,97	79,59	80,67	53,40
2018	79,78	79,28	80,52	79,78	80,03	82,12	80,12	80,77	83,30	77,49	80,35	78,75	54,47
2019	76,43	79,84	78,23	79,20	82,03	80,51	81,43	81,38	79,78	78,78	82,90	81,46	55,46
2020	81,98	78,70	81,98	74,28	73,08	74,73	74,25	74,97	70,43	73,47	74,65	71,58	75,34
2021	69,84	71,39	70,06	70,36	69,50	71,64	70,80	69,80	70,15	69,85	72,03	71,83	70,60
2022	69,35	76,52	78,37	78,18	78,96	81,46	84,63	83,31	88,20	91,86	94,49	96,97	83,53
2023	98,13	97,3	94,24	94,11	96,39	98,59	92,49	91,49	88,71	90,24	87,4	88,06	94,00
2024	81,05	86,92	86,87	88,15	86,98	90,09	88,57	85,89	87,14	89,76	91,63	90,24	87,77
2025	88,57	92,26	92,18	94,59	93,27	96,64	95,18	99,35	95,53	97,28	95,17	95,15	94,60

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tabulka 76 – Jogurt bílý netučný 150 g (Kč/ks)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	8,43	8,50	8,28	8,32	8,12	8,21	8,10	8,12	8,09	7,72	7,86	7,93	8,14
2017	8,21	8,28	8,91	8,68	8,51	8,54	8,92	8,84	9,00	8,78	9,14	9,07	8,74
2018	9,37	9,37	9,48	9,20	9,07	9,07	9,22	9,22	9,08	9,10	8,73	8,44	9,11
2019	8,93	9,07	9,05	9,17	9,16	9,41	9,29	9,53	9,26	9,21	9,63	9,50	9,27
2020	9,01	8,94	9,37	9,34	9,34	8,93	9,37	9,42	9,12	9,01	8,98	8,71	9,13
2021	8,13	8,57	8,46	8,32	8,10	8,34	8,22	8,55	8,51	8,63	8,78	8,49	8,43
2022	9,46	9,85	9,79	9,90	8,89	10,48	10,70	10,60	10,87	10,73	10,69	11,01	10,25
2023	11,04	11,36	10,84	10,60	10,87	11,08	10,88	10,89	10,56	10,61	10,51	10,52	10,81
2024	9,78	10,31	9,88	10,42	10,45	10,51	10,37	10,68	10,37	10,44	10,57	10,55	10,36
2025	10,72	11,39	11,05	11,07	11,25	11,37	11,1	11,27	11,03	11,21	11,65	11,04	11,18

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tabulka 77 – Jogurt smetanový ovocný 150 g (Kč/ks)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	10,35	10,05	9,47	9,20	9,48	9,59	9,94	9,86	9,57	9,63	10,08	8,99	9,68
2017	10,15	9,69	10,10	10,38	10,64	11,65	10,91	11,41	10,59	11,31	11,65	11,71	10,85
2018	12,35	11,62	12,55	12,14	12,31	12,29	11,63	11,90	11,63	11,61	11,71	11,81	11,96
2019	11,89	11,29	12,16	11,86	11,49	12,23	12,00	12,00	12,18	12,77	12,05	10,86	11,90
2020	11,86	11,56	12,02	10,63	10,97	11,61	10,94	11,16	10,60	11,14	11,07	10,08	11,14
2021	10,15	9,62	9,98	9,59	9,97	9,71	10,10	9,93	9,76	9,89	10,11	9,95	9,90
2022	10,87	10,54	10,87	11,04	10,80	12,25	11,43	11,86	11,48	12,12	11,58	12,57	11,45
2023	12,57	12,41	12,42	11,87	11,87	12,07	12,11	12,38	12,02	11,55	11,25	11,78	12,03
2024	11,21	11,62	11,27	11,27	11,86	11,66	11,18	11,39	11,29	11,74	11,81	11,94	11,52
2025	12,73	12,47	12,43	12,77	12,86	12,54	12,31	13,02	12,94	13,34	13,29	12,75	12,79

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tabulka 78 – Zakysané mléčné výrobky (Kč/l)

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ø za rok
2016	27,58	28,09	28,04	27,84	27,93	28,00	27,25	27,77	27,15	28,23	27,21	27,96	27,75
2017	47,69	48,43	49,66	51,03	50,75	50,73	51,34	49,27	50,87	50,61	51,41	52,62	50,37
2018	52,79	51,92	54,44	53,42	52,60	51,18	53,57	53,21	54,76	53,42	56,00	56,32	53,64
2019	59,31	59,95	60,42	61,59	61,50	59,88	62,75	57,73	60,84	60,25	61,24	63,34	60,73
2020	62,21	59,68	61,50	51,38	52,63	50,60	54,24	50,66	50,94	48,68	49,26	48,47	53,35
2021	46,63	47,29	48,36	48,00	48,47	47,62	47,85	48,06	47,53	48,75	49,11	49,55	48,10
2022	50,14	50,87	50,94	51,99	53,35	56,31	56,81	56,90	58,86	58,65	59,98	60,69	55,46
2023	61,68	63,22	62,54	63,28	61,08	61,83	62,79	61,05	59,15	59,80	59,47	59,44	61,28
2024	56,07	57,10	55,44	56,79	57,97	56,52	58,25	58,14	58,55	59,29	59,30	60,10	57,93
2025	60,59	61,71	61,42	61,74	62,68	62,91	62,01	62,62	65,17	67,12	63,67	64,00	62,97

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

9. Zahraniční obchod

- Za rok 2025 byla bilance zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky kladná (8,2 mld. Kč).
- Pomineme-li obchod s mléčnou surovinou, pak byla bilance za rok 2025 záporná (-1,5 mld. Kč).
- Vývoz mléka a mléčných výrobků z ČR byl za rok 2025 uskutečněn do 88 zemí světa. Nejvíce mléka a mléčných výrobků se z finančního hlediska vyvezlo do Německa, Itálie, na Slovensko a do Polska. Do zemí EU-27 se v daném období vyvezlo 90,4 % podílu z celkové finanční hodnoty vývozu mléka a mléčných výrobků.
- Meziročně došlo k navýšení finančního objemu vývozu o 8,2 %. Dále také došlo ke zvýšení objemu vývozu mléka a mléčných výrobků, a to o 1,8 %.
- V roce 2025 se dováželo do ČR zboží z 59 zemí světa (ze zemí EU-27 celkem 98,6 %) – nejvíce z Německa, Polska a Slovenska (z pohledu finančního vyjádření).
- Finanční hodnota dovozu v roce 2025 meziročně stoupla o 5,5 %, z hlediska objemu byl zaznamenán meziroční nárůst o 1,6 %.

9.1 Vývoj zahraničního obchodu v roce 2025

Tabulka 79 – Vývoj dovozu a vývozu mléka a mléčných výrobků

Ukazatel/rok (v tis. Kč)	2024	2025	změna 2025/2024	Index (%)
Vývoz mléka a ml. výrobků	31 538 924	34 120 636	2 581 712	108,2
Dovoz mléka a ml. výrobků	24 539 459	25 880 265	1 340 806	105,5
Bilance (saldo) mléka a ml. výrobků	6 999 465	8 240 371	1 240 906	117,7
Obrat	56 078 383	60 000 901	3 922 518	107,0

Zdroj: Celní statistika (MZe), ke dni 8. 2. 2026

Tabulka 80 – Vývoj dovozu a vývozu mléka a mléčných výrobků (bez mléčné suroviny)

Ukazatel/rok (v tis. Kč) bez syrového mléka	2024	2025	změna 2025/2024	Index (%)
Vývoz mléka a ml. výrobků	22 908 868	24 166 057	1 257 189	105,5
Dovoz mléka a ml. výrobků	24 319 897	25 686 312	1 366 415	105,6
Bilance (saldo) mléka a ml. výrobků	-1 411 029	-1 520 255	-109 226	107,7
Obrat	47 228 765	49 852 369	2 623 604	105,6

Zdroj: Celní statistika (MZe), ke dni 8. 2. 2026

Tabulka 81 – Vývoj zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky za leden až prosinec 2024 a 2025

Název zboží	I-XII	Objem (t)			Ø cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)		
		DOVOZ	VÝVOZ	SALDO	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	SALDO
Mléko a smet. nezah. (0401)	2024	117 384	1 005 666	888 282	21,56	13,36	2 530 977	13 436 448	10 905 471
	2025	117 499	1 010 981	893 482	20,40	14,76	2 396 735	14 917 635	12 520 900
Mléko a smet. zahuš. (0402)	2024	11 088	20 234	9 146	66,25	86,63	734 610	1 752 776	1 018 166
	2025	12 031	20 014	7 983	58,13	91,67	699 386	1 834 687	1 135 301
Jogurty, keřfry apod. (0403)	2024	43 565	61 557	17 992	40,05	39,61	1 744 952	2 438 114	693 162
	2025	44 195	63 722	19 527	41,32	38,72	1 825 997	2 467 401	641 404
Sýrovátka (0404)	2024	43 530	105 527	61 997	10,69	13,10	465 376	1 382 303	916 927
	2025	39 842	119 370	79 528	12,85	12,91	511 960	1 541 019	1 029 059
Máslo (0405)	2024	26 128	4 144	-21 984	170,95	171,05	4 466 604	708 723	-3 757 881
	2025	29 588	4 247	-25 341	161,00	175,79	4 763 776	746 524	-4 017 252
Sýry a tvarohy (0406)	2024	122 455	105 320	-17 135	119,20	112,23	14 596 940	11 820 530	-2 776 410
	2025	126 982	106 860	-20 122	123,50	118,04	15 682 411	12 613 370	-3 069 041

Zdroj: Celní statistika (MZe), ke dni 8. 2. 2026

Poznámka: Ruská federace zavedla protipatření, kterými reagovala na uvalení sankcí ze strany USA a EU. S platností od 6. 8. 2014 platí zákaz dovozu potravin původem z USA, EU, Kanady, Austrálie a Norska, rozšířen v roce 2015 o Albánii, Černou Horu, Island a Lichtenštejnsko a od roku 2016 také o Ukrajinu. Konkrétně je zákaz uvalen na dovoz hovězího, vepřového a drůbežího masa, soleného masa a masných výrobků, dále pak dovozu ryb, koryšů, mléka a mléčných výrobků, ovoce a zeleniny, sladového výtažku a potravinových přípravek.

- V roce 2025 meziročně vzrostla finanční hodnota vývozu (+8,2 %), stejně tak meziročně vzrostla i finanční hodnota dovozu (+5,5 %).
- V roce 2025 meziročně vzrostl objemu dovozu mléka a mléčných výrobků, a to o 5 987 t (+1,6 %), objem vývozu se oproti předchozímu období roku 2024 zvýšil o 22 745 t (+1,8 %).
- Celková bilance zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky zůstala v roce 2025 kladná (8,2 mld. Kč). V případě pomínutí dovozu a vývozu mléčné suroviny byla bilance záporná (-1,5 mld. Kč).
- Export mléčné suroviny (vývoz zboží s nízkou přidanou hodnotou) tvořil v roce průměrně 29,2 % celkové finanční hodnoty vývozu.
- Vývoz sýrů a tvarohů se podílel na celkové finanční hodnotě vývozu mléka a ml. výrobků z 37,0 %.
- Přetrvávala záporná bilance zahraničního obchodu u másla a sýrů a tvarohů.

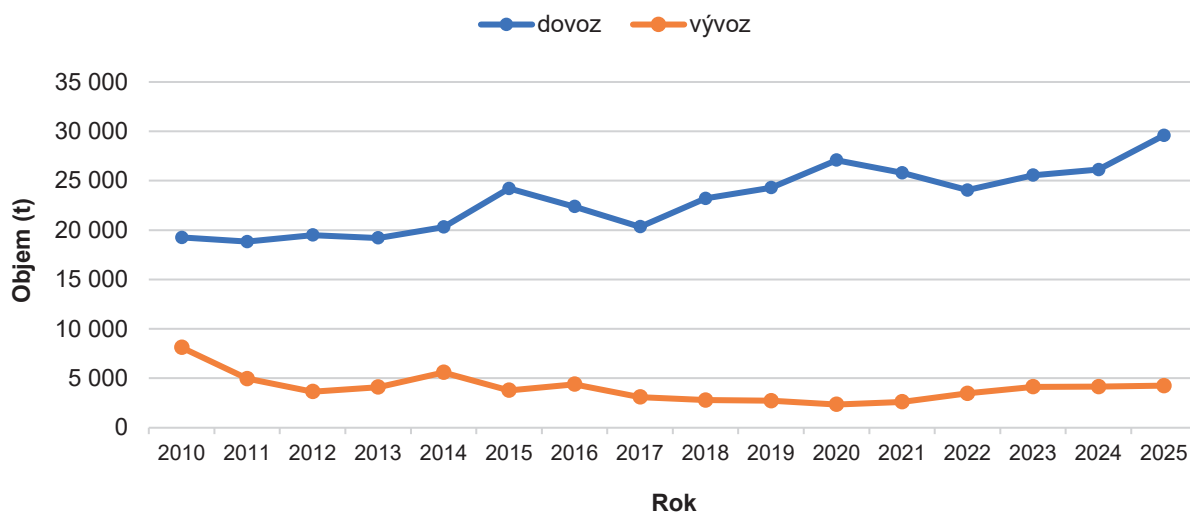
9.1.1 Vývoz

Mléko a mléčné výrobky se z ČR v roce 2025 vyvezly do 88 zemí světa. V meziročním porovnání došlo ke zvýšení objemu vývozu v t (o 1,8 %). 77,9 % finančního objemu vývozu představoval export do 4 zemí (do Německa 36,5 %, do Itálie 17,7 %, na Slovensko 17,3 % a do Polska 6,4 %). Do zemí EU-27 se v daném období vyvezlo 90,4 % podílu z celkové finanční hodnoty vývozu mléka a mléčných výrobků. Podíl vývozu do třetích zemí představoval v daném období 9,6 % z celkové finanční hodnoty vývozu. Vývoz do třetích zemí tvořily převážně destinace – Bangladéš, Thajsko, Saúdská Arábie, Libanon, Spojené arabské emiráty, Malajsie, Korejská republika, Alžírsko, Filipíny, Indie, Ghana a další. Předmětem obchodu s těmito zeměmi byly zejména sušená syrovátka, sušená mléka, čerstvé sýry a ostatní sýry. Na celkové finanční hodnotě vývozu v daném období se vývoz tekutých mlék a smetan podílel zhruba ze 43,7 %.

V roce 2025 se meziročně zvýšil objem vývozu mléka v cisternách o 3,4 %, u konzumního mléka objem vývozu naopak klesl, a to o 8,9 %. U vývozu smetany konzumní došlo také k poklesu, a to o 1,6 %. Vývoz cisternové smetany meziročně vzrostl, a to o 34,5 %.

V roce 2025 se meziročně zvýšil objem vývozu sýrů a tvarohů o 1 540 t (+1,5 %). Vývoz sušeného odtučněného mléka byl v meziročním porovnání vyšší o 10,7 %, vývoz sušeného mléka plnotučného se meziročně snížil o 16,1 %. Objem vývozu kondenzovaných mlék se meziročně snížil o 4,4 %. Objem vývozu jogurtů byl meziročně vyšší o 2,2 %. Vývoz ostatních zakysaných mléčných výrobků v jeho objemu meziročně vzrostl o 5,9 %.

Graf 6 – Zahraniční obchod s máslem a mléčnými tuky

Zdroj: Celní statistika

9.1.2 Dovoz

Dovozy ze tří zemí – z Německa (29,3 %), Polska (26,1 %) a Slovenska (13,3 %) představovaly v roce 2025 celkem 68,7 % veškerého dovozu mléka a mléčných výrobků (z finančního vyjádření). V roce 2025 se mléko a mléčné výrobky dovezly do ČR z 59 zemí, ze zemí EU-27 to bylo celkem 98,6 % finanční hodnoty z celkové hodnoty dovozu. V meziročním porovnání došlo k nárůstu finanční hodnoty dovozu o cca 1,3 mld. Kč, tj. o 5,5 %.

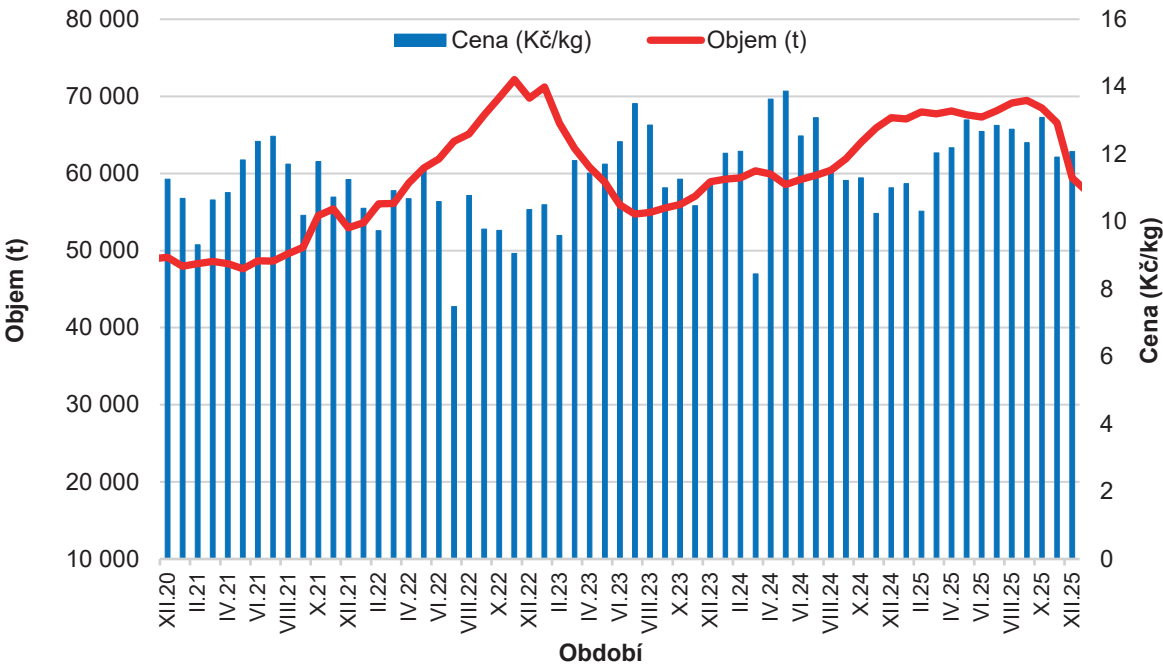
Objemy dovozu sýrů (včetně tvarohů) se v meziročním porovnání zvýšily, a to o 4 527 t (+3,7 %) na celkových 126 982 t (zvýšil se objem dovozu např. u Mozzareilly, strouhaných sýrů, Gorgonzoly, Goudy, Čedaru, Eidamu, Grana Padano a dalších). Toto dovážené množství představovalo 64,5 % objemu domácí výroby sýrů a tvarohů za dané období. Největší objemy sýrů a tvarohů se do ČR v roce 2025 dovezly z Německa (z celkového objemu dovezených 51 591 t německých sýrů a tvarohů představoval např. dovoz eidamu 12 374 t za průměrnou dovozní cenu 101,28 Kč/kg – tato dovozní cena zůstává výrazně pod úrovní spotřebitelské ceny eidamu na domácím trhu ČR v měsíci prosinec 2025, tj. pod 205,15 Kč/kg, dále 14 394 t čerstvých sýrů a tvarohů za průměrnou dovozní cenu 79,27 Kč/kg a goudy – 13 043 t za 104,22 Kč/kg) a z Polska (ze 24 817 t dovezených sýrů a tvarohů představovaly dovozy např. tavených sýrů – 2 749 t za 114,71 Kč/kg, čerstvé sýry a tvaroh – 7 616 t za 78,61 Kč/kg, eidam – 4 571 t za 116,15 Kč/kg, camembert – 2 313 t za 156,23 Kč/kg). Meziročně došlo ke zvýšení celkového objemu dovozu jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků (+630 t, tj. o 1,4 %). Nejvíce jogurtů a ost. zakys. mléčných výrobků pochází z Německa (32,7 %), Polska (28,6 %), Belgie (21,3 %) a Slovenska (9,8 %). Dovoz másla a ml. tuků byl meziročně vyšší o 2 098 t, tj. o 11,7 %, průměrná dovozní cena másla ve spotřebitelském balení činila 164,83 Kč/kg, přitom vykazovaná spotřebitelská cena másla v prosinci 2025 na českém trhu dosahovala 186,13 Kč/kg. V roce 2025 se největší objemy másla a ml. tuků dovážely z Polska 57,7 % (17 086 t za 166,87 Kč/kg), Německa 17,5 % (5 176 t za 144,09 Kč/kg), Slovenska 8,3 % (2 452 t za 101,27 Kč/kg) a Nizozemska 7,3 % (2 150 t za 195,65 Kč/kg).

Tabulka 82 – Vývoj dovozu mléka a mléčných výrobků z Německa za leden až prosinec 2024 a 2025

	DOVOZ			
	1-12/2024		1-12/2025	
	t	Kč/kg	t	Kč/kg
Mléko a smetana nezahuštěné (0401)	16 771	26,85	16 049	34,58
Mléko a smetana zahuštěné (0402)	4 306	58,84	4 975	55,50
Jogurty, kefíry apod. (0403)	15 578	39,52	14 443	41,12
Syrovátka (0404)	3 774	42,57	3 179	43,12
Máslo (0405)	4 876	165,14	5 176	144,09
Z toho máslo ve spotřeb. balení, tuk 80-85 %	4 435	178,36	4 730	155,09
Sýry a tvarohy (0406)	49 980	99,09	51 591	102,42
Z toho				
čerstvé sýry, tvaroh	14 515	72,76	14 394	79,27
mozzarella	3 350	103,08	3 057	111,54
eidam	11 135	101,95	12 374	101,28
gouda	11 080	104,52	13 043	104,22
tavené sýry	2 737	110,73	2 249	125,78

Zdroj: Celní statistika (MZe), ke dni 8. 2. 2026

Graf 7 – Vývoz mléčné suroviny z ČR (položka KN 0401 20 99)

Zdroj: Celní statistika

Tabulka 83 – Vývoz mléka s obsahem tuku 3–6 %, v balení nad 2 l – celní položka 0401 20 99 (t)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
2018	60 526	54 465	62 979	65 813	71 639	63 910	67 501	63 160	55 346	57 004	57 918	59 208	739 469
Kč/kg	9,35	8,96	8,54	8,34	8,28	8,52	8,52	8,56	9,00	9,36	9,69	9,32	8,87
2019	55 406	49 116	60 992	54 854	60 776	61 185	68 612	70 884	64 826	58 112	55 390	62 797	722 950
Kč/kg	9,32	9,18	9,09	8,99	8,89	8,62	8,66	8,59	8,76	8,84	8,89	8,84	8,89
2020	61 929	62 112	62 330	64 075	71 359	71 787	72 604	65 023	62 880	56 479	55 385	59 245	765 208
Kč/kg	8,79	8,74	9,06	8,78	8,45	8,51	8,37	8,58	8,31	8,89	8,90	8,94	8,69
2021	56 775	50 755	56 561	57 517	61 774	64 176	64 845	61 210	54 551	61 543	56 951	59 204	705 862
Kč/kg	8,68	8,75	8,82	8,75	8,60	8,84	8,83	9,05	9,24	10,18	10,38	9,82	9,16
2022	55 503	52 585	57 748	56 729	60 789	56 344	42 736	57 135	52 792	52 626	49 632	55 322	649 941
Kč/kg	9,97	10,53	10,54	11,15	11,59	11,86	12,38	12,60	13,16	13,67	14,21	13,66	12,11
2023	55 956	51 967	61 654	60 066	61 194	64 131	69 075	66 264	58 133	59 276	55 820	58 974	722 510
Kč/kg	13,99	12,91	12,17	11,61	11,17	10,50	10,23	10,27	10,41	10,51	10,76	11,18	11,31
2024	62 641	62 889	46 966	69 630	70 681	64 854	67 240	60 613	59 082	59 448	54 807	58 123	736 974
Kč/kg	11,26	11,30	11,51	11,41	11,10	11,25	11,37	11,53	11,87	12,35	12,78	13,08	11,70
2025	58 698	55 107	62 666	63 324	66 947	65 463	66 258	65 745	64 003	67 285	62 131	62 824	760 451
Kč/kg	13,04	13,25	13,20	13,28	13,17	13,10	13,29	13,52	13,59	13,37	12,93	11,30	13,09

Zdroj: Celní statistika (MZe)

9.1.3 Obchod s Ruskem a Ukrajinou

Obchod s UA

Vývoz z ČR na Ukrajinu se uskutečňuje v malém množství (zhruba 1 937 t), dovoz do ČR z Ukrajiny představuje 0,09 % z celkového dovozu mléka a mléčných výrobků do ČR (zhruba 318 t). Meziročně došlo v roce 2025 ke zvýšení objemu vývozu z ČR na Ukrajinu, a to o 218 t (+12,7 %). Meziročně došlo v roce 20255 ke zvýšení objemu dovozu z Ukrajiny do ČR, a to o 229 t (+258,4 %). V roce 2025 se do ČR z UA dovezlo zhruba 317 t sušených mlék, 54 kg zakysaných mléčných výrobků a 56,5 kg másla a mléčných pomazánek.

Obchod s RF

V roce 2025 bylo z RF dovezeno do ČR 487 kg mléčných výrobků. Z toho 180 kg kondenzovaného slazeného mléka, 5 kg zakysaných mléčných výrobků, 290 kg čerstvých sýrů a tvarohů a 12 kg ostatních sýrů.

Vývoj vývozu do UA z ČR v období leden-prosinec 2024 a 2025

	2024		2025	
	Objem vývozu (kg)	Podíl z celkového vývozu (%)	Objem vývozu (kg)	Podíl z celkového vývozu (%)
4	1 718 909,49	0,13	1 937 383,15	0,15
402	43 200,00	0,00	170 325,00	0,01
404	4 063,72	0,00	0,00	0,00
406	1 671 645,77	0,13	1 767 058,15	0,13

Zdroj: Celní statistika ke dni 8. 2. 2024
Poznámka.: 04 – Mléko a mléčné výrobky
0402 – Mléko a smetana zahuštěná slazená
0404 – Sывотка, výrobky z mléka zahuštěné slazené
0406 – Sýry a tvaroh

Vývoj dovozu z UA do ČR v období leden-prosinec 2024 a 2025

	2024		2025	
	Objem dovozu (kg)	Podíl z celkového dovozu (%)	Objem dovozu (kg)	Podíl z celkového dovozu (%)
4	88 607,69	0,02	317 569,64	0,09
402	88 401,72	0,02	317 459,16	0,09
403	0,00	0,00	54,00	0,00
405	0,00	0,00	56,48	0,00
406	205,97	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Celní statistika ke dni 8. 2. 2024
Poznámka.: 04 – Mléko a mléčné výrobky
0402 – Mléko a smetana zahuštěná slazená
0403 – Podmáslí, mléko, smetana kyselá, jogurt, kefír
0405 – Máslo, včetně dehydrovaného másla nebo ghee, jiné tuky a oleje získané z mléka, mléčné pomazánky
0406 – Sýry a tvaroh

10. Opatření na trhu s mlékem a mléčnými výrobky

Odvětví mléka a mléčných výrobků bylo vždy velmi důležitou oblastí sociálně-ekonomické struktury evropského zemědělství, což dokládá i neustálá snaha o vytvoření systému určeného pro ochranu příjmů producentů mléka. Pravidla EU pro společnou organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky se liší od těch, která jsou používána v jiných odvětvích. Vzhledem k tomu, že syrové mléko není možné snadno skladovat či přepravovat, zaměřuje se podpora trhu na první fázi zpracování výrobků, zejména másla a sušeného odstředěného mléka.

První regulace této komodity v EU pochází z roku 1964 (nařízení 13/64) – jedná se o nařízení, prostřednictvím něhož se každoročně stanovovala cílová cena u mléka v každém členském státě, a na základě této ceny se stanovila intervenční cena másla (v České republice se stanovovala garantovaná cena mléka o tučnosti 3,6 %, a po té byla nařízením vlády č. 445/2000 Sb., o stanovení produkčních kvót mléka na léta 2001 až 2005, stanovena minimální cena mléka, která nezahrnovala náklady spojené s odběrem a dopravou syrového mléka zpracovateli a mléko muselo splňovat hygienické a jakostní požadavky). Přijetím nařízení Rady č. 804/68 dne 29. července 1968 byl pak vytvořen základ pro společnou organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky, a to až do 1. července 2008. Od této doby byly všechny právní předpisy stanovující jednotlivé režimy EU pro mléko a mléčné výrobky začleněny do nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, kterým byla vytvořena jednotná organizace trhu pro celou společnou zemědělskou politiku.

Ve dnech 16.–17. 12. 2013 schválili ministři zemědělství členských států EU na zasedání Rady pro zemědělství a rybnářství reformní balíček 4 klíčových legislativních návrhů nové podoby Společné zemědělské politiky a návrh nařízení k přechodným opatřením pro rok 2014. České republice se podařilo obhájit a prosadit řadu priorit. Rozhodující byla zejména opatření, která mají pro konkurenceschopnost českého zemědělství klíčový význam, jako např. prosazení dobrovolnosti cappingu či výrazné snížení původně navržené agresivity přímých plateb. Vyjednávání bylo úspěšné i v případě vázaných podpor, nižší franšízy v rámci finanční disciplíny nebo opatření spojených s II. pilířem, jako zahrnutí velkých podniků do investičních podpor.

Právní základy pro odvětví mléka a mléčných výrobků v EU spadají do působnosti nařízení EU č. 1308/2013 o společné organizaci zemědělských trhů a následujících nařízení: Cílem současné společné zemědělské politiky je mimo jiné zajištění přiměřené životní úrovně producentů mléka. Zemědělské příjmy jsou tradičně spojené se světovými tržními cenami za mléko a mléčné výrobky, a to prostřednictvím ceny, kterou platí mlékárny producentům mléka. Od roku 2004 zemědělci získali i přímou platbu, která byla původně koncipována jako kompenzace za snížení cen (snížení intervenčních cen se promítlo i do snížení cen zemědělských výrobců, např. intervenční cena za máslo byla v roce 2003/2004 na úrovni 328,20 EUR/100 kg, od roku 2007 klesla na 246,39 EUR/100 kg).

V odvětví mléka se v současné době na podporu využívá několik mechanismů, mezi které patří např. ochrana domácího trhu před narušením v důsledku sezónních a strukturálních přebytků prostřednictvím intervenčních nákupů a skladování másla a sušeného odtučněného mléka, podpora soukromého skladování másla, odtučněného mléka a sýrů, uložení cel na dovoz mléčných výrobků ze třetích zemí, podpora programů spotřeby mléka a mléčných výrobků. Limity na možný objem produkce mléka prostřednictvím systému mléčných kvót byly ukončeny v roce 2015. Veškerá administrativní opatření na trhu s mlékem a mléčnými výrobky v rámci společné organizace trhu EU provádí Státní zemědělský intervenční fond, tzn., přijímá žádosti, vydává rozhodnutí, uzavírá smlouvy, provádí kontrolu plnění podmínek, provádí platby. Do kompetence Státního zemědělského intervenčního fondu tak spadá mimo jiné oblast organizací producentů mléka; intervenční nákup másla a SOM; intervenční prodej másla a SOM; intervenční skladování másla a SOM; podpora soukromého skladování másla, sušeného odtučněného mléka a sýrů; podpora spotřeby „školního mléka“. Podrobné aktuální informace o jednotlivých opatřeních jsou uvedeny na internetových stránkách <https://szif.gov.cz/>.

Intervence trhu EU používá řadu mechanismů na ochranu odvětví mléka v době zvýšeného narušení trhu. Tržní intervence poskytuje záchrannou síť v případě závažné nerovnováhy na trhu ve formě veřejné intervence a podpory soukromého skladování.

Veřejná intervence spočívá v nákupu zboží veřejnými orgány a jeho uvedení do veřejného skladování po dobu nezbytnou, dokud tržní podmínky neumožní jeho opětovné uvedení na trh. V odvětví mléka a mléčných výrobků je k dispozici veřejná intervence pro máslo a sušené odstředěné mléko (SOM). Od 1. února do 30. září každého roku mohou soukromé subjekty nabídnout maximální množství 109 000 t SOM a 50 000 t másla, které splňují specifické požadavky na jakost, k nákupu za pevnou cenu. Po dosažení těchto objemů pokračuje intervence prostřednictvím nabídkového řízení až do konce intervenčního období. Zásoby veřejné intervence se prodávají zpět na trhu prostřednictvím nabídkového řízení, které bylo zahájeno nařízením Evropské komise. Platební agentury zemí EU jsou odpovědné za řízení a zajištění kontroly operací spojených s intervenčními opatřeními v odvětví mléka a mléčných výrobků.

Podpora soukromého skladování je dalším mechanismem, jehož prostřednictvím EU chrání mléčné odvětví před narušením trhu. V odvětví mléka a mléčných výrobků je tato podpora k dispozici pro máslo, sušené mléko a sýry splňující blíže specifikované požadavky např. na kvalitu a původ. Tato podpora podporuje část nákladů na skladování při dočasném stažení produktů z trhu. Otevření podpory soukromého skladování není automatické (na rozdíl od veřejné intervence) a vyžaduje přijetí nařízení Evropské komise. Režimy soukromého skladování másla a sušeného odstředěného mléka obvykle financují náklady na skladování po dobu minimálně 90 dnů a maximálně 210 dnů (to je stanoveno v nařízení Evropské komise o otevření režimu). Podpora obvykle zahrnuje pevnou sazbu na t plus denní částku na t.

Obchod se třetími zeměmi. EU je významným vývozcem mléčných výrobků a je největším vývozcem sýrů na světě. Vývozy mléka a mléčných výrobků v rámci určitých kvót otevřených třetími zeměmi podléhají vydání vývozní licence. Na dovoz mléčných výrobků do EU se vztahuje dovozní režim. Preferenční dovozy podléhají dovozním licencím a obecně platbě dovozního cla (tarifu). Několik obchodních dohod, mnohostranné a dvoustranné, vedlo k preferenčním dovozům se sníženým nebo nulovým clem, většinou ve formě dovozních kvót.

Písemné smlouvy mezi producenty mléka a zpracovateli. Země EU mohou stanovit povinnost uzavřít písemné smlouvy mezi zemědělci a zpracovateli a uložit kupujícím mléka povinnost nabídnout zemědělcům minimální dobu trvání smlouvy. Smlouvy by měly být uzavřeny před dodáním a měly by obsahovat specifikaci, jako je cena, objem, doba trvání, podrobnosti týkající se platby, výběru a pravidla pro vyšší moc. Všechny tyto prvky by měly být mezi stranami volně vyjednány a zemědělci mohou ve smlouvách odmítnout nabídku s minimální dobou trvání.

Kolektivní vyjednávání prostřednictvím organizací producentů. Zemědělci se mohou spojit do organizací producentů, kteří mohou sjednat smluvní podmínky kolektivně (v rámci určitých kvantitativních limitů, aby nedošlo k narušení hospodářské soutěže), včetně ceny surového mléka. Pro uznané organizace producentů nebo jejich sdružení zavádí EU možnost společného vyjednávání o vyšším množství mléka, a to až do výše 33 % národní produkce mléka (či produkce státu, do kterého je mléko dodáno) za předpokladu, že nebude překročeno 3,5 % evropské produkce.

Podpora spotřeby mléka a mléčných výrobků prostřednictvím školních projektů. EU přijímá opatření, která pomáhají dětem dodržovat zdravou stravu a životní styl. Cílem projektu je zlepšení zdravých stravovacích návyků dětí pravidelnou konzumací především čerstvého ovoce, zeleniny, mléka a mléčných výrobků. Program EU v odvětví ovoce, zeleniny a mléka, který je použitelný od 1. srpna 2017, kombinuje předchozí režimy (program pro ovoce a zeleninu ve škole a režim pro školní mléko) v rámci jediného právního rámce pro větší účinnost a větší zaměření na zdraví a vzdělávání. Tento režim podporuje distribuci produktů, vzdělávací opatření a informační opatření. Režim podporuje distribuci ovoce, zeleniny, mléka a některých mléčných výrobků školákům, od mateřských po střední školy. Země EU schvalují seznam produktů (ve spolupráci s jejich orgány pro zdraví a výživu), které pomohou dosáhnout cíle programů pomoci dětem dodržovat zdravou výživu. Prioritně je dětem

do škol dodáváno čerstvé ovoce a zelenina a neochucené mléko. V zájmu podpory pestré stravy a/nebo specifických výživových potřeb mohou země EU také zpřístupnit zpracované ovoce a zeleninu, jako jsou džusy a polévky, a některé mléčné výrobky, jako jsou jogurty a sýry. Za přísnějších podmínek mohou být zahrnuty také mléčné nápoje. Výběr produktů podporuje sezónnost, rozmanitost, dostupnost, zdraví a environmentální aspekty. Země EU mohou, pokud si to přejí, podporovat místní produkty s krátkým dodavatelským řetězcem, ekologické produkty a programy kvality. Tento program rovněž podporuje vzdělávací opatření. To může zahrnovat doprovodná opatření ve školách, ale může také pomoci financovat návštěvy farem, školní zahrady, degustační a kuchařské workshopy, tematické dny a hry. Jejich cílem je znovu připojit děti k zemědělství a naučit je zdravým stravovacím návykům. Rovněž mohou být zahrnuty otázky jako místní potravinové řetězce, ekologické zemědělství, udržitelná výroba nebo plýtvání potravinami. Do vzdělávacích aktivit mohou být zapojeni i učitelé a rodiče, kteří jsou vzorem zdravých stravovacích návyků a životních stylů dětí. K dispozici jsou také finanční prostředky na informační činnosti zajišťující viditelnost systému a na monitorování a hodnocení, které zohledňují řádné fungování systému.

Celkový rozpočet EU pro tento program v období 2023–2029 je více než 220 milionů EUR na školní rok, z čehož až 130 milionů EUR je na ovoce a zeleninu až 90 milionů EUR na mléko a je, stejně jako v předešlých letech rozdělen podle zemí na základě počtu dětí a úrovně regionálního rozvoje. Celková alokovaná podpora pro školní rok 2024/25 činila u Ovoce a zeleniny do škol 150,82 mil. Kč. Proplaceno bylo u ovoce a zeleniny na produkty 127,92 mil. Kč za 12,94 mil. porcí a 15,07 mil. Kč na doprovodná vzdělávací opatření. Ovoce a zeleninu dodávalo do škol 13 žadatelů. Úspěšnost čerpání prostředků na projekt byla stanovena na 87,75 %, což je o téměř 9 % méně oproti předchozímu roku. Pro školní rok 2025/2026 činí podpora EU na školní mléko 76 765 161,54 Kč. Celková podpora, tedy s přispěním zdrojů ČR (75 139 000 Kč), činí pro tento školní rok 151 304 161,54 Kč. Vzhledem k celkovému počtu 3 790 zapojených základních škol s počtem 555 969 žáků přihlášených do školního projektu Mléko do škol byl limit na produkty na jednoho žáka přihlášeného do projektu pro školní rok 2025/2026 stanoven ve výši 237,50 Kč.

Výjimečná opatření. Během období vážného narušení trhu lze použít výjimečná ad hoc opatření. Právní základ je stanoven v článcích 219 až 222 nařízení o společné organizaci trhů 1308/2013.

Článek 2019 využila EK v roce 2022 k řešení krize vzniklé následkem rusko-ukrajinského konfliktu a extrémního růstu cen vstupů. Dne 23. března 2022 bylo publikováno Evropskou komisí Nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2022/467, kterým se stanoví mimořádná podpora na přizpůsobení pro producenty v zemědělských odvětvích. V rámci tohoto nařízení byla členským státům poskytnuta podpora Evropské unie, a to v celkové výši 500 000 000 EUR na podporu producentů v odvětvích uvedených v čl. 1 odst. 2 Nařízení (EU) č. 1308/2013. Tato podpora byla poskytnuta v důsledku útoku Ruska na Ukrajinu, kde došlo k přerušení obchodní dopravy, a tedy tato krize ovlivnila celosvětové dodávky obilovin a následoval další nárůst cen, což ještě zvýšilo už tak rostoucí ceny energií a hnojiv. V České republice byla udělena mimořádná podpora producentům v odvětví produkce mléka, chovu prasnic, kuřat chovaných na maso, a jablek a konzumních brambor. Výše sazby u dojníc byla 400 Kč/ks. Celkem bylo vyplaceno 140,63 mil. Kč na chov krav chovaných v systému chovu s tržní produkcí mléka.

Příkladem využití článku 222 je řešení pandemie COVID-19 a rozsáhlého omezení volného pohybu osob. Omezení vedla k významným změnám ve struktuře poptávky po mléku a mléčných výrobcích a přesunula se k základním potravinám na úkor speciálních mléčných výrobků. V důsledku toho se odvětví mléka a mléčných výrobků potýkalo s hospodářskými potížemi, jež zemědělcům způsobily finanční obtíže a problémy s peněžními toky. Jelikož souběžně přicházel sezónní vrchol produkce mléka, očekávalo se, že ceny mléka a mléčných výrobků se dále sníží. Na základě uvedených okolností byly tyto události kvalifikovány jako období závažné tržní nerovnováhy. S cílem přispět k vyvážení situace v odvětví mléka a mléčných výrobků v tomto období přistoupila EK dne 30. 4. 2020 k vydání prováděcího nařízení Komise (EU) 2020/599, kterým se povolují dohody a rozhodnutí o plánování výroby v odvětví mléka a mléčných výrobků. Nařízení umožňovalo zemědělcům, sdružením zemědělců a uznaným organizacím 68 producentů uzavírat dohody a rozhodnutí, v jejichž rámci by bylo možné společně usilovat o plánování produkce syrového mléka v souladu s měnící se strukturou poptávky.

Veškeré dohody a rozhodnutí týkající se plánování produkce měly být dočasně povoleny na dobu šesti měsíců, tj. od dubna do září 2020. V souladu s čl. 222 odst. 1 prvním pododstavcem nařízení (EU) č. 1308/2013 se povolení k uzavírání těchto dohod uděluje, pokud to neohrozí fungování vnitřního trhu.

Podpory v sektoru dojnic

Podpory významně ovlivňují ekonomiku výroby mléka. Dle Strategického plánu SZP 2023–2027 jsou podpory rozděleny na přímé platby a v rámci Rozvoje venkova na neprojektová opatření a projektové intervence. Mezi přímé platby se zařazuje např.:

- podpora příjmu vázaná na produkci (CIS) - produkce mléka
- podpora příjmu vázaná na produkci (CIS) - bílkovinné plodiny
- základní podpora příjmu pro udržitelnost (BISS)
- doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (DRP/CRISS)
- doplňková podpora příjmu pro mladé zemědělce (YF)
- platba pro malé zemědělce (SF)
- celofaremní ekoplatba

Mezi neprojektová opatření se řadí např.

- podpora dobrých životních podmínek zvířat (DŽPZ) v rámci Rozvoje venkova
- oblasti s přírodními omezeními (ANC, Areas with Natural Constraints)
- agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO)
- platby v rámci Natura 2000 na zemědělské půdě (Natura 2000)

Mezi projektové intervence patří např.

- investice do zemědělských podniků
- investice do zpracování zemědělských produktů

SZP EU 2023–2027

SZP na období 2023–2027 vstoupila v platnost 1. ledna 2023. Podpora pro zemědělce a zúčastněné strany z venkovských oblastí ve všech 27 zemích EU vychází z právního rámce SZP na období 2023–2027 a z rozhodnutí podrobně popsanych ve strategických plánech SZP, které byly schváleny Komisí. V rámci SZP se přijímají tato opatření:

- podpora příjmu prostřednictvím plateb zajišťuje stabilitu příjmu zemědělců, odměňuje je za ekologický způsob hospodaření a za to, že poskytují veřejné služby, za něž jim trh obvykle neplatí,
- tržní opatření, jimiž se řeší složité situace na trhu, jako je náhlý pokles poptávky kvůli obavám o zdravotní nezávadnost potravin nebo pokles cen v důsledku dočasného přebytku nabídky na trhu,
- opatření pro rozvoj venkova spolu s vnitrostátními a regionálními programy, jejichž cílem je řešit specifické potřeby a problémy venkovských oblastí.

V rámci rozpočtu Unie je SZP financována ze dvou fondů:

- Evropský zemědělský záruční fond (EZZF) poskytuje přímou podporu a financuje tržní opatření.
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) financuje rozvoj venkova.

BISS (Basic Income Support for Sustainability)

Cílem opatření je stabilizace příjmů aktivních zemědělců, zároveň musí žadatel řádně obhospodařovat minimálně 1 ha zemědělské půdy s výjimkou zemědělských kultur jiná kultura, mimoprodukční plocha, plocha s kontejnery nebo rybník. Půda musí být evidována v evidenci zemědělské půdy LPIS od data podání žádosti do 31. srpna příslušného kalendářního roku. Platba představuje prostředky vyplácené ročně na jeden ha využívané zemědělské plochy.

DRP/CRISS (Complementary Redistributive Income Support for Sustainability)

Nová doplňková platba představuje přímou platbu. Je poskytována všem žadatelům na prvních 150 ha formou roční platby na ha využívané zemědělské plochy. Podmínkou je nárok na základní platbu BISS.

CIS (Coupled Income Support)

Podpory příjmu vázané na produkci představují dobrovolný nástroj napomáhající konkurenceschopnosti a udržitelnosti. Ze strany EU jsou nastaveny maximální platby/stropy u jednotlivých titulů z důvodu zabezpečení rovných podmínek. Nově nastavené platby navazují na dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS) a podporují vybrané citlivé komodity.

Podpora dobrých životních podmínek zvířat (DŽPZ)

V rámci Rozvoje venkova (PRV) jedná se podpory na zvětšení lehacího prostoru v chovu dojníc, zlepšení stájového prostředí v chovu dojníc, zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy.

Tabulka 88 – Výše vybraných podpor

Intervence	Sazba (Kč/ha či ks)	
	2024	2025
Základní podpora příjmu pro udržitelnost (BISS)	1 817,84	1 759,91
Platba pro mladé zemědělce (YF)	2 590,58	2 378,75
Platba pro malé zemědělce (SF)	7 083,13	6 883,97
Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (DRP/CRISS)	3 599,44	3 449,49
Celofaremní ekoplátba – základní	1 774,62	1 578,37
Celofaremní ekoplátba – prémiová	18 132,48	17 521,20
Podpory příjmu vázané na produkci		
CIS Dojnice	3 572,80	3 540,01
CIS Bílkovinné plodiny	1 524,91	1 449,39

Zdroj: MZe, SZIF

S ohledem na objem přijatých žádostí v roce 2025 bylo na základě intervencí administrovaných prostřednictvím Jednotné žádosti zemědělcům vyplaceno téměř 30,0 mld. Kč. Z toho 6,1 mld. Kč bylo poskytnuto na základní podporu příjmu pro udržitelnost (BISS), 5,4 mld. Kč na základní celofaremní ekoplátku a 4,5 mld. Kč na redistributivní platbu poskytovanou na prvních 150 ha zemědělského podniku. Stejně jako v minulých letech zemědělci získali příspěvky na tzv. citlivé komodity (CIS, dříve VCS), které čelí určitým obtížím a jsou obzvláště důležité z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů. V ČR jde např. o chov dojníc nebo pěstování vybraných druhů ovoce a zeleniny. Platby vázané na chov dojníc byly financovány částkou přibližně 1,2 mld. Kč. Na platbu pro malé zemědělce, která má přispět ke stabilizaci příjmů drobných aktivních zemědělců s výměrou do 10 ha, bylo vyplaceno více než 85 mil. Kč. Platba je malým zemědělcům poskytována na maximální výměru 4 ha. Mladým zemědělcům pak připadla částka přesahující 163 mil. Kč. Celkový objem

finančních prostředků vyplacených v rámci opatření Dobrých životních podmínek zvířat na podpory směřované do sektoru dojeného skotu činil přibližně 592 mil. Kč.

Tabulka 89 – Sazby přímých plateb pro rok 2025

Intervence	Sazba dotace v Kč	Jednotka
Základní podpora příjmu pro udržitelnost (BISS)	1 759,91	ha
Platba pro mladé zemědělce (YF)	2 378,75	ha
Platba pro malé zemědělce (SF)	6 883,97	ha
Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (DRP/CRIS)	3 449,49	ha
Podpory příjmu vázané na produkci (CIS)		
CIS Chmel	14 936,09	ha
CIS Cukrová řepa	6 936,20	ha
CIS Ovoce vysoká pracnost	9 562,37	ha
CIS Ovoce velmi vysoká pracnost	15 541,10	ha
CIS Zelenina vysoká pracnost	5 165,10	ha
CIS Zelenina velmi vysoká pracnost	12 435,17	ha
CIS Škrobové brambory	12 036,09	ha
CIS Bílkovinné plodiny	1 449,39	ha
CIS Bahnice a kozy	583,06	ks
CIS Dojnice	3 540,01	ks
CIS Masná telata	3 270,62	ks

Zdroj: MZe, SZIF

Národní dotace

Dotační program 20.A. – zlepšení životních podmínek chovu dojnic – je rozdělena do pěti podprogramů:

- v zimním období napájením temperovanou vodou pomocí vyhřívaných napáječek
- prováděním plošné faremní diagnostiky původců mastitid dojnic jako prevence ohrožení zdraví zvířat ve sledovaném období
- snížením působnosti škodlivých patogenních mikroorganismů ve stájovém prostředí
- zvýšenou péčí o paznehty dle individuálních potřeb ve sledovaném období
- snížením tepelného stresu ve stájovém prostředí v letním období

Tabulka 90 – Výše vyplacených finančních prostředků v rámci DP 19.A. a 20.A. (mil. Kč)

Rok	DP 19.A.	DP 20.A.
2016	33,3	223,7
2017	304,9	402,1
2018	264,5	333,1
2019	261,6	373,3
2020	490,4	417,5
2021	278,7	354,1

Rok	DP 19.A.	DP 20.A.
2022	304,6	254,8
2023	0	0
2024	0	391,6
2025	0	305,2

Zdroj: SZIF

Poznámka: data dostupná k 8. 6. 2026

Dotační program 19.A. – podpora na účast producentů a zpracovatelů zemědělských produktů v režimech jakosti Q CZ. Cílem tohoto programu byla podpora producentů a zpracovatelů mléka, kteří se zapojili do systému jakosti Q CZ, což je národní značka kvality pro zemědělské produkty. Program byl rozdělen do dvou podprogramů:

- 19.A.a. Podpora na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ
- 19.A.b.1. Podpora na zavedení a uplatňování systému jakosti Q CZ u producentů a zpracovatelů mléka

Vzhledem k tomu, že program 19.A. byl časově omezený a podpora byla poskytována maximálně po dobu pěti let, v roce 2023 již nebyly na tento program alokovány žádné finanční prostředky.

Tabulka 91 – Celkový počet mikroorganismů v 1 ml mléka (tis.)

Měsíc/rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Leden	28,5	26,2	23,4	23,9	21,1	27	31,6	23,9	21,7
Únor	29,5	25,0	24,6	27,1	19,8	26,2	28,4	20,7	18,4
Březen	29,7	24,9	21,7	25,1	19,6	24,8	26,1	25,5	17,6
Duben	37,1	31,0	24,8	23,7	19,7	23,6	30,6	26,2	23,6
Květen	55,1	35,8	29,4	23,2	23,2	32,3	32,2	30,2	25,9
Červen	43,9	31,0	41,2	26,1	30,0	35,6	42,6	32,8	30,3
Červenec	41,0	35,5	45,5	27,5	32,1	37,2	43,8	39,1	29,7
Srpen	32,4	31,0	33,4	30,2	30,5	40,7	38,9	33,8	28,3
Září	26,4	25,4	24,6	22,2	26,5	33,9	37,3	29,5	24,5
Říjen	30,7	22,6	28,7	17,8	22,4	31,3	29,2	24,3	25,3
Listopad	30,6	23,5	25,8	19,5	22,4	26,7	26	18,2	22,8
Prosinec	26,5	26,9	25,6	17,4	17,8	28,7	23,2	18,2	22,8
Celkem	34,4	28,2	29,1	23,6	23,8	30,9	32,7	26,8	24,2

Zdroj: Výsledky kvality nakupovaného mléka v roce 2025, ČMSCH

Poznámka: Jedná se o veškeré mléko, nejen mléko zařazené do režimu jakosti Q CZ

Celkový počet mikroorganismů (CPM)

CPM je hlavní hygienický ukazatel kvality syrového mléka. Je známý úzký vztah mezi CPM a psychrotrofními mikroorganismy. Psychrotrofní mikroorganismy představují doprovodný hygienický ukazatel mikrobiologické kvality mléka. Při nedodržení přísných teplotních norem během uchování, svozu a skladování syrového nebo pasterovaného mléka dochází k jejich značnému pomnožení a tvorbě vyšší koncentrace termostabilních proteolytických a lipolytických enzymů. Tyto enzymy jsou termostabilní a mohou způsobovat v době trvanlivosti vady mléčných výrobků.

Pro nakupované syrové kravské mléko v režimu jakosti Q CZ platí přísnější požadavky na CPM než na běžně nakupované syrové kravské mléko. V důsledku snížení CPM u nakupovaného syrového kravského mléka došlo u mlékáren ke snížení rizika nedostatečné pasterace mléka na pasterační stanici. V případě většího množství CPM u nakupovaného syrového mléka totiž hrozí větší pravděpodobnost nedostatečné pasterace – pasterační efekt není považován za 100%, obecně se udává, že je 99,9% – tedy, že nemusí při pasteraci mléka vždy dojít k usmrcení všech přítomných nežádoucích mikroorganismů. Tedy, čím více CPM syrové kravské mléko bude obsahovat, tím je větší pravděpodobnost, že nedojde k usmrcení všech nežádoucích mikroorganismů v mléce. Pasteraci mléka přežívají jen sporotvorné mikroorganismy a některé termorezistentní bakterie. Dochází k inaktivaci enzymů, čehož se využívá k průkazu pasterace. Průkaz správné pasterace se provádí v interní a v externí laboratoři – fosfatázový a peroxidázový test (průkaz inaktivace enzymů fosfatáza a peroxidáza). Pasteraci současně dochází i k redukci technologicky nežádoucích skupin mikroorganismů jakou psychrotrofních a částečně termorezistentních bakterií s převážně proteolytickou a lipolytickou aktivitou, což je pro zajištění senzorických vlastností, kvality a trvanlivosti mléčných produktů velmi žádoucí.

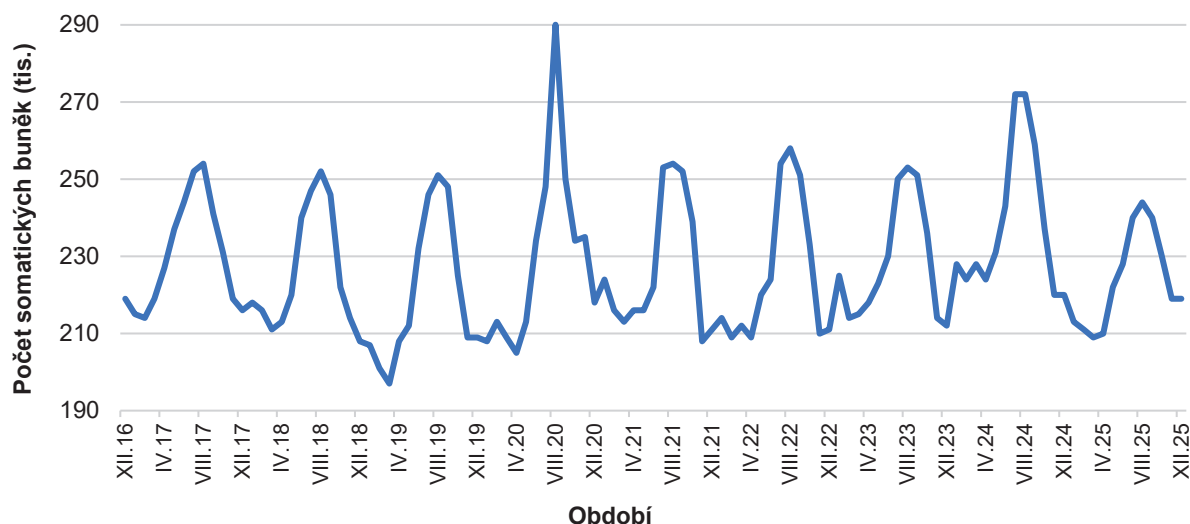
Tabulka 92 – Počet somatických buněk v 1 ml mléka (tis.)

Měsíc/rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Leden	215	218	207	208	224	214	225	228	213
Únor	214	216	201	213	216	209	214	224	211
Březen	219	211	197	209	213	212	215	228	209
Duben	227	213	208	205	216	209	218	224	210
Květen	237	220	212	213	216	220	223	231	222
Červen	244	240	232	234	222	224	230	243	228
Červenec	252	247	246	248	253	254	250	272	240
Srpen	254	252	251	290	254	258	253	272	244
Září	241	246	248	250	252	251	251	259	240
Říjen	231	222	225	234	239	233	236	237	230
Listopad	219	214	209	235	208	210	214	220	219
Prosinec	216	208	209	218	211	211	212	220	219
Celkem	231	226	221	230	227	235	235	238	224

Zdroj: Výsledky kvality nakupovaného mléka v roce 2025, ČMSCH

Poznámka: Jedná se o veškeré mléko, nejen mléko zařazené do režimu jakosti Q CZ

Graf 8 – Vývoj počtu somatických buněk (tis.)

Zdroj: Kontrola užítkovosti dojníc

Počet somatických buněk (PSB) – jeden z hlavních ukazatelů jakosti syrového kravského mléka. Hodnota „počet somatických buněk $\leq 220\ 000$ v 1 ml mléka“ pak byla v rámci notifikačního procesu Evropskou komisí schválena jako hodnota, která jde výrazně nad rámec norem. Nadstandardní jakost mléka je posuzována z hlediska nastavení limitů v příslušné evropské legislativě, v dosahování hodnot v ostatních evropských zemích apod. V evropské legislativě je stanoven požadavek počtu somatických buněk $\leq 400\ 000$ v 1 ml mléka. Vzhledem k dosahované výši parametru somatických buněk např. v Rakousku či Německu – i podle plemen – lze konstatovat, že stanovená a dosahovaná hodnota počtu somatických buněk v rámci tohoto dotačního programu je ukazatel nadstandardní jakosti mléka. V Bavorsku pro super třídu jakosti mléka je stanoven limit $300\ 000$ somatických buněk v 1 ml mléka, pro 1. třídu jakosti $400\ 000$ v 1 ml mléka.

Počet a zastoupení jednotlivých typů somatických buněk reflektuje zdravotní stav mléčné žlázy a slouží jako znak kvality syrového kravského mléka. Somatické buňky pocházejí z krve a epitelu mléčné žlázy. Mezi somatické buňky pocházející z krve patří především bílé krvinky (leukocyty), a to zejména makrofágy, polymorfonukleární leukocyty a lymfocyty. Tyto typy leukocytů hrají důležitou roli v imunitním systému, kdy jejich cílem je ničit cizorodé látky a obnovovat postižené tkáně. Z tohoto faktu jasně vyplývá, že jejich zvýšený počet v mléce značí, že je mléčná žláza zasažena zánětem. Z dalších krevních buněk je možné nalézt také ostatní typy leukocytů (eozinofily, bazofily) a erytrocyty (červené krvinky). Erytrocyty se mohou vyskytovat v kolostru (mlezivu), v mléce se objevují při těžkých zánětech či poranění nejčastěji strukových vývodů. Somatické buňky pocházející z epitelu jsou odloupané epiteliální buňky z různých částí mléčné žlázy, které vznikají odloučením při regenerativních procesech.

Somatické buňky mají také svůj vlastní enzymatický preparát, kdy vylučují antimikrobiální složky, jako například laktoperoxidázu, kyselou fosfatázu a další enzymy, které negativně ovlivňují technologickou zpracovatelnost mléka. Počet somatických buněk (PSB) je dán jednak zdravotním stavem mléčné žlázy, kdy se při mastitidách počty SB zvyšují o několik řádů, dále výskytem metabolických onemocnění, při kterých dochází k růstu PSB.

Vysoký obsah SB v mléce je také při zahájení laktace (během prvních 14 dní), kdy se vyskytuje v mléce vysoké množství epiteliálních buněk, kolostrálních tělísek a leukocytů. K mírnému zvýšení dochází také ke konci laktace, kdy pomalu dochází k přípravě na další laktaci, a tím i regeneraci epitelu. PSB se také zvyšuje s rostoucím počtem laktací. Další vliv na PSB má plemeno, stavba vemene, teplota prostředí a teplota tělesná, roční období, výživa, stres, dojící zařízení a technika dojení.

Pro nakupované syrové mléko v režimu Q CZ platí přísnější požadavky na PSB než na běžně kupované syrové kravské mléko. V důsledku snížení PSB (lepší zdravotní stav dojnic, nižší podíl dojnic léčených na mastitidu antibiotiky) došlo ve sledovaném období k poklesu pozitivních kontrol na RIL v mlékárnách – včetně kontrolních testů pro farmáře. Díky snížení počtu pozitivních kontrol na RIL je příjem mléka plynulejší a pracovníci mlékáren nejsou zatěžováni řešením neshod v důsledku výskytu RIL. V posledním sledovaném období meziročně došlo ke zvýšení podílů vzorků pozitivních na RIL.

Tabulka 93 – Inhibiční látky – podíl pozitivních vzorků (%)

Měsíc/rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Leden	0,08	0,08	0,07	0,12	0,32	0,00	0,00	0,15	0,06
Únor	0,04	0,04	0,11	0,04	0,44	0,00	0,00	0,03	0,07
Březen	0,00	0,04	0,11	0,00	0,11	0,00	0,00	0,19	0,03
Duben	0,08	0,04	0,07	0,08	0,15	0,00	0,00	0,03	0,03
Květen	0,04	0,07	0,07	0,05	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00
Červen	0,00	0,04	0,00	0,19	0,22	0,00	0,06	0,03	0,06
Červenec	0,11	0,00	0,03	0,19	0,00	0,00	0,00	0,06	0,12
Srpen	0,15	0,00	0,07	0,18	0,63	0,03	0,00	0,00	0,06
Září	0,08	0,10	0,14	0,24	0,26	0,00	0,00	0,12	0,06
Říjen	0,08	0,11	0,00	0,00	0,49	0,07	0,00	0,03	0,06
Listopad	0,04	0,00	0,00	0,14	0,04	0,00	0,00	0,00	0,06
Prosinec	0,04	0,04	0,00	0,04	0,20	0,00	0,00	0,00	0,12
Celkem	0,06	0,05	0,06	0,11	0,24	0,01	0,01	0,15	0,06

Zdroj: Výsledky kvality nakupovaného mléka v roce 2025, ČMSCH

Poznámka: Jedná se o veškeré mléko, nejen mléko zařazené do režimu jakosti Q CZ

Rezidua inhibičních látek (RIL) – Výskyt reziduí inhibičních látek v surovinách a potravinách živočišného původu představuje zdravotní riziko pro spotřebitele, přináší technologické problémy ve výrobě potravin má negativní dopad na životní prostředí. Nálezy RIL v mléce souvisí s rozšířeným používáním veterinárních léčiv, s nedodržováním ochranných lhůt, se změnou metabolismu nemocného zvířete, popř. s nedůsledným vylučováním mléka léčených zvířat z dodávky. Jedním z problémů v humánní a veterinární medicíně je rostoucí rezistence patogenních mikroorganismů k antimikrobiálním látkám. Vzrůstající počet rezistentních kmenů bakterií je způsoben neuváženým podáváním antibiotik k léčbě infekcí v humánní i veterinární medicíně. Více než polovina celkové spotřeby antibiotik nachází využití právě v zemědělství. Důležitým krokem k prevenci přítomnosti antimikrobiálních látek v mléce jsou důsledná opatření v prvovýrobě mléka a využívání screeningových metod detekce RIL.

K detekci RIL se dříve používala zkouška dle ČSN – kysací schopnost mléka (k mléku byla přidána jogurtová kultura, teplota 3,5 hod. při 42 °C, vytvoří se mikroorganismy mléčného kysání, které spotřebují mléčný cukr na kyselinu mléčnou, tím dojde ke zvýšení titrační kyselosti mléka). V současné době se používají rychlé metody detekce RIL. RIL jsou v mlékárenství kritický kontrolní bod – mléko, u kterého je zjištěno množství RIL je po potvrzení nálezu v centrální laboratoři vždy vráceno dodavateli, od kterého tato kontaminace mléka pochází – dohledává se z bazénových vzorků v případech pozitivitu. Pozitivní nález RIL v syrovém kravském mléce je v posledních letech ojedinělý.

Národní dotace 2024

Prostřednictvím národních dotací zemědělci v roce 2024 získali 2,7 miliardy korun. Dotace byly směřovány především na programy, které přispěly ke zlepšování životních podmínek v chovech hospodářských zvířat a ke zvýšení konkurenceschopnosti českého agrárního sektoru. Do odvětví živočišné výroby bylo směřováno cca 1,88 miliardy korun, do rostlinné výroby 305 milionů korun, do potravinářství 356 milionů korun a na ostatní aktivity 198 milionů korun. Dotační program 19.A. však už pro toto období vypsán nebyl, a to vzhledem k tomu, že byly naplněny vytyčené cíle tohoto programu.

Národní dotace 2025

Dotační programy zemědělství pro rok 2025 obsahují programy proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat a programy nezbytné pro udržení a rozvoj jednotlivých komodit (např. udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat, podpora včelařství). Prostředky směřované do odvětví živočišné výroby by měly činit 2,94 miliardy korun. Celkem by měly národní zemědělské dotace v roce 2025 činit 3,75 miliardy Kč.

Legislativní opatření

V oblasti trhu s mlékem a mléčnými výrobky má Česká republika v platnosti základní nařízení vlády, která jsou v souladu se základním nařízením Evropských společenství:

- a) Nařízení vlády č. 282/2014 Sb., o některých podmínkách k provádění společné organizace trhu v odvětví mléka a mléčných výrobků, ve znění pozdějších předpisů,
- b) Nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a mléčných výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších právních předpisů,
- c) Nařízení vlády č. 225/2004 Sb., o některých podrobnostech provádění vybraných tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění pozdějších právních předpisů. Toto nařízení zavádí zbývající nástroje společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky.

Důležité informace o příslušné legislativě lze najít na internetových stránkách:

- www.mze.gov.cz – Internetové stránky Ministerstva zemědělství
- <https://mv.gov.cz> – Portál veřejné správy ČR – vyhledávání v zákonech – Sbírka zákonů a mezinárodních smluv.
- <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=cs> – Stránky Úředního věstníku EU – vydávání předpisů EU v českém jazyce.
- <https://www.svscr.cz> – Portál Státní veterinární správy České republiky, kde jsou v hlavní nabídce odkazy na základní informace např. zákazy a omezení, informace z legislativy, publikace, zdraví zvířat, veřejné zdraví, schválené subjekty pro trh EU, schválené subjekty pro vnitřní trh a pro přímý prodej a další zajímavé odkazy.
- <https://szif.gov.cz> – Stránky Státního zemědělského intervenčního fondu týkající se vybraných režimů komodity mléka, příruček pro žadatele, jednotlivých vzorů žádostí aj. formulářů. Příslušné dokumenty lze nalézt na této internetové adrese v podnabídce Společná organizace trhu/komodity – živočišná výroba – mléko.

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
www.mze.gov.cz
info@mze.gov.cz

ISBN 978-80-7434-867-9

Praha 2026